

ОРГАН ВНУТРІШНЬОЇ ІНФОРМАЦІЇ ПРОФЕСУРИ, АБСОЛЬВЕНТІВ ТА СТУДЕНТІВ
У Т Г І.

З м і с т :

ВІД РЕКТОРАТУ:

Стор.

Звіdomлення із 12-го засідання Професорської Ради	4.
Постанови Сенату від 25.2.1953 року	12.
Оповіщення	12.
Вияснення п. Ректора проф. д-ра Бориса Іваницького	13.
Комунікат і Резолюції з дня 28.2.1953 року	16.

СВЯТКУВАННЯ ЮВІЛЕЮ 30-тиріччя УГА/УТГІ:

Торонто (Канада)	18.
Вінніпег (Канада)	18.
Брадфорд (Англія)	19.
Нові ювілейні значки	20.
Ювілейний Альманах	20.
Інж. І. Дейчаківська: "Мої спомини зі студій на УТГІ"	21.
Лект. інж. В. Васюк: Спогад	24.

СЕКТОР ПОЗАОЧНОГО НАВЧАННЯ:

Заклик до Української Молоді	27.
------------------------------	-----

НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ІНСТИТУТ при УТГІ:

Публичні засідання	30.
Видання "Наукового Бюлетеня"	30.

Х Р О Н І К А

31.

НАУКОВІ НОТАТКИ

34.

З НАШИХ ЛИСТУВАНЬ:

Проф. д-р Б.Іваницький, США	36.
Апостольський Візитатор Українців у Західній Німеччині	37.
Ректорат і Сенат УТГІ, Німеччина	37.
Український Конгресовий Комітет в Америці	38.
Президія Конференції УСГ Америки	38.
Проф. О.Архимович, США	38.
Проф. П.Шулежко, Австралія	39.
Доц. д-р М.Зелений, Бельгія	40.
Доц. О.Парамонів, Англія	41.
Доц. Е.Ситенко, Голандія	41.
Термінологічна Комісія при Т-ві Укр.Інженерів в Америці	42.
Мгр. З.Мельник, США	43.
Інж. В.Меренюк, Канада	44.
Управа ТПУГА, США	44.
Інж. П.Петренко, Англія	45.
О.Мазурок, Канада	45.
Інж. М.Сірий, США	46.
Мгр. С.Масляник, Канада	47.
Інж. Д.Кулинич, США	47.
В і д п о в і д і Редакції на листовні запитання	48.

ВІДІЙШЛИ У ВІЧНІСТЬ:

+ Проф. д-р г.к. Борис ІВАНІЦЬКИЙ:	
Повідомлення Управи ТУІТЕ, Т-ва Інженерів і УНРА	49.
Посмертна згадка	50.
Список наукових праць, статей та підручників Б.І.	52.
Звідомлення із похорону; Громадський Комітет Похорону	54.
+ Проф. Сергій КОМАРЕЦЬКИЙ:	
Проф. М.Зайцев: Посмертна згадка	57.
Надіслані співчуття:	
- Наукове Товариство ім. Т.Шевченка /НТШ/, Франція	59.
- Комісія Допомоги Українському Студентству /КоДУС/,	59.
- Проф. П.Шулежко, Австралія	61.
- Доц. Т.Буката, Аргентина	61.
- Інж. Н.Білінська, США	61.
+ Проф. д-р Григорій МАХІВ:	
Посмертна згадка	63.
Проф. д-р Л.Меєр про Г.М.	66.
+ Проф. Борис ЛИСЯНСЬКИЙ:	
І.Ш.: Посмертна згадка	67.

Р І З Н Е:

Доц. О.Парамонів: Проти вівісекцій в науці	69.
Інж. Ю. Лісовий: Дискусійне	72.
Новорічна зустріч	74.

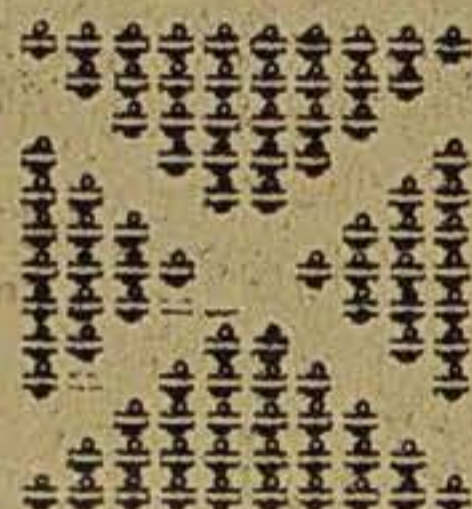
НАДІСЛАНІ ВИДАННЯ

75.

ВІД ВИДАВНИЦТВА УТГІ:

Листа пожертв на Видавничий Фонд УТГІ	76.
Ланцюгова Система Пожертв на Видавничий Фонд УТГІ	77.
Збірка грошей на пам'ятник проф. С.Комарецького	78.

Ректорат і Сенат Української Високої Політехнічної Школи /УТГІ/ подає сумну вістку, що дня 4. квітня 1953 року, в місті Детройт, США, упокоївся в Бозі один з основоположників Української Господарської Академії /УГА/ - Українського Технічно-Господарського Інституту /УТГІ/, довголітній Ректор і почесний Ректор

Проф. Д-р г. к. БОРИС ЮРІЄВИЧ І В А Н И Ц Ь К И Й

Голова Української Національної Ради, почесний Голова Товариства Українських Інженерів і Техніків в Німеччині, дійсний член Наукового Товариства ім. Т. Шевченка, дійсний член Української Вільної Академії Наук, колишній лектор Кам'янець-Подільського Університету, колишній Директор Лісового Департаменту України, член багатьох товариств.

Невмолима смерть перервала на 75 році життя нашому незабутньому Почесному Ректорові, другові й керівникові молоді, та нанесла нашій Політехніці невіджаловану втрату.

Хай чужа земля буде Йому легкою!

РЕКТОРАТ і СЕНАТ УТГІ

З В І Д О М Л Е Н Н Я

із чергового 12-го засідання Професорської Ради

Української Високої Політехнічної Школи -УТГІ,

що відбулося дня 10.І.1953 р. в приміщенні Фюріхшуле; Рамерсдорф
Мюнхен (Німеччина).

Пріявних: 17 членів Професорської Ради на 22 запрошених.

В год. 11,30 Проректор проф. д-р д-р Петро Савицький відкрив 12-те засідання Професорської Ради, стверджуючи правосильність зборів, скликаних за повідомленням і згодою Іх Магніфіценції Пана Ректора проф. д-ра Бориса Іваницького, висловленою в своєму листі з дня 7. грудня 1952 року.

Тому, що в згаданому листі п. Ректор проф. д-р Борис Іваницький заявив, що з огляду на стан свого здоров'я не є в силі бути у проводі Школи, і що зрікається вибору його на Ректора в наступній каденції, - Проректор проф. Савицький ставить внесок: вибрати проф. д-ра Бориса Іваницького Почесним Ректором нашої Школи. Внесок цей прийнято спонтанними оплесками всіх членів Професорської Ради.

Проф. Савицький подав рівнож внесок: іменувати довголітнього секретаря УГА-УТГІ п. Олексія Козловського, за його визначні заслуги для нашої Школи, лектором при катедрі Приватного Господарства на виклади предмету "Організація та ведення канцелярії". Внесок був прийнятий також оплесками членів Професорської Ради.

Проректор доц. Д.Пеленський відчитав протокол з попереднього засідання Професорської Ради. Протокол прийнято без змін.

Далі Декани поодиноких Факультетів подали на затвердження постанови Професорських Факультетських Рад:

Агро-Лісовий Ф-т: Декан проф. д-р д-р П.Савицький подав на затвердження внески, прийняті дня 5.І.1953 р. на Професорській Раді Агро-Лісового Ф-ту в справі підвищення кваліфікацій та запрошень на

на професора при катедрі Ботаніки доц. ВАКУЛЕНКА Якіма. Предложені праці: "Про стероолійні рослини України" та "Перспективний вихідний матеріал до селекції важких зіпих зернових культур";

на доцента при катедрі Агрометеорології і Фізики - лектора дипл. інж. ЗІНЧЕНКА Якова, предложена габілітаційна праця "Гідрометеорологічні умови лісостепу України цукробурякового пасма";

на доцента при катедрі Загального Хліборобства лектора дипл. інж. ЛИСЕНКА Луку, габілітаційна праця "Аграрне питання України";

на доцента при катедрі Геології лектора д-ра КОРДЮКА Богдана, габілітаційна праця - "Стратегічні копалини чорноморського басейну" (має 5 друкованих праць);

на доцента при кафедрі Сільсько-господарського та лісового машино-знавства й електротехніки лектора д-ра інж. СУЛИМУ Ярослава, габілітаційна праця - "Електрофікація України та її вплив на сільське господарство";

на доцента при кафедрі спеціального тваринництва-молочарства лектора дипл. інж. ХРОНОВЯТА Михайла, габілітаційна праця - "Кооперативне молочарство на західно-українських землях";

на лектора лісового відділу при кафедрі Лісовпорядкування дипл. інж. ШУСТА Володимира;

на лектора при кафедрі урядження лісів дипл. інж. БІЛОГО Дмитра.

Економічний Ф-т: Декан проф. д-р Василь Орелецький подав на затвердження внесок Професорської Ради Економічного Ф-ту, прийнятий на засіданні Ради дня 5.1.1953 року в справі підвищення кваліфікацій -

на професора при кафедрі фінансової науки і керівника її доцента дипл.інж. ГЛОВІНСЬКОГО Євгена, предложена праця - "Природа імперіалізму", а крім того 14 інших друкованих праць.

Фармацевтичний Ф-т: Проректор проф. Я.Вакулєнко подав на затвердження вибір Факультетської Проф. Радю з дня 10.1.1953р. на професора, б. проф. львівського університету, д-ра ГІНИЛЕВИЧА Ярослава при кафедрі Соціальної Гігієни та Гістології; на лектора - д-р ОЧАБРУК Нонілю при кафедрі фармакології.

Всі внески Деканатів Факультетських Професорських Рад прийнято.

Проректор доц. інж. Дем'ян Пеленський відчитав звіт з діяльності Ректорату за 1951/1952 акад. рік. На вступі відмічає, що наша Школа в цьому звітному році переходила, як зрештою всі наші установи, важкі моменти в наслідок еміграційних виїздів. Таким чином і структура нашого УТГІ мусіла ще більше скоротитися. До цього долучилося ще розпорошення і тих сил, які залишилися в Німеччині, а це шляхом розселення цих людей по різних містах і таборах. Через ліквідацію табору в Аугсбурзі, Ректорат переніс свій осідок до Мюнхену, Рамерсдорф, Фріхштрассе, де був вже приміщений Фармацевтичний Ф-т. Туди також перевезено частину майна УТГІ, що була zdeпонована в магазинах ІРО на Функу. Одночасно пороблено заходи з метою примістити членів Педагогічного Збору УТГІ в оселі Мюнхен-Моозах.

В Мюнхені почалися заходи стабілізації нашої Школи та вможливлення розгорнути та поглибити її діяльність. Очевидно, що через відомі оголошення, зокрема в українській заокеанській та європейській пресі про "чинність УТГІ в США" намагалось впевнити українську суспільність, що УТГІ в Європі вже не існує. Нашим завданням було в першу чергу привернути в українській суспільності поняття про справжній стан УТГІ та переконати її, що УТГІ існує й надалі в Європі та веде свою науково-дослідну та педагогічну діяльність, хоч може в скороченому обсязі.

З допомогою в цьому напрямі приходить нам відновлене Товариство Українських Інженерів і Техніків в Німеччині, що в одному із своїх статутівих завдань ставить: допомогу Українській Високій Політех-

нічній Школі в Мюнхені. І так в м-ці березні м.р. Товариство Українських Інженерів і Техніків скликало пресову конференцію, де УТГІ мало можливість представити себе чужинецькому світові. Декан проф. д-р В.Орелецький прочитав реферат про завдання УТГІ. Цей реферат був розмножений в німецькій і українській мовах, розданий учасникам конференції. Це був перший крок, що зв'язував нашу Школу з громадянством українським і чужинецьким.

В тому ж часі вирішено на засіданні Сенату врочисто відсвяткувати 30 річний ювілей нашої Школи. До вибраного святочного Ділового Комітету, що його очолював проф. д-р В.Орелецький, входили ще: голова Т-ва Інженерів і Техніків інж. Я.Сулима та доц. інж. Шабельський від Т-ва Абсолювентів УГА.

Наше 30 річчя відсвяткували ми дуже врочисто в приміщенні німецької Високої Технічної Школи дня 16-го травня 1952 року. В цьому ж дні українська і німецька преса в обширних статтях змалювала пройдений шлях УГА/УТГІ та підкреслила значення діяльності нашої єдиної на чужині Високої Політехнічної Школи.

Так проломили ми леди в нашій суспільності.

Видано рівнож заклик, щоб цей Ювілей був відсвяткований в усіх країнах нового поселення українського громадянства. І так відсвятковано цей Ювілей нашої Школи: в Торонто (Канада), де проф. д-р Вертипорох Євген на третій конференції НТШ спільно з Т-вом Українських Інженерів в дні 31.8.1952 р. улаштував це свято; дня 9.11.1952 р. заходами доц. інж. Бор звського відсвятковано Ювілей при співучасті УВАН у Вінніпегу (Канада); в Англії заходом абсолювента УГА, інж. П.Петренка та при співучасті СУБ-у відсвятковано наш Ювілей дня 21.12.1952 р.; в Австралії лектор Карташевський виступив з рефератом з нагоди 30-річчя нашої Школи; проф. д-р Розгін І. зголосив приготування до святкування Ювілею в США в м. Детройті; у Франції підготовляв таке свято пок. проф. Б.Лисянський, але через його недугу та передчасну смерть святкування відложено на пізніше.

Цими святкуваннями ми пригадалися українському громадянству, що може вже поволи починало нас забувати. З нагоди Ювілею ми видаємо бюлєтєк ювілейних значків з портретами 4-ох Ректорів та видами наших домівок в Регенсбурзі та Мюнхені. Мистецьке оформлення взяв на себе відомий наш графік та мистець д-р Михайло Гоцій.

Справа приміщення.

При кінці квітня 1952 р. одержав Ректорат письмо від шкільного реферату мійського уряду, в якому подано відповідження приміщення і до кінця м-ця липня м.р. ми мали звільнити приміщення. Це відповідження прийшло в зв'язку з тим, що в тій же школі приміщувався колись гуртожиток Політичних В'язнів, який перенесено до нової оселі при Белград-штрассе.

Щоб цю справу в'яснити і просити про інше приміщення, доц.інж. Д.Пеленський та проф. д-р В.Орелецький відбули усну конференцію в мійському шкільному уряді. На цій конференції не досягнуто зобов'язуючого запевнення про відсунення речення залишення дотеперішнього приміщення, ані обіцянки якогось нового приміщення, тому, що ця справа не належить до міста, тільки до Баварського Уряду. Тому пізніше доц. Д.Пеленський відвідав референта Міністерства Освіти, проф. д-ра Райнфельдера, представляючи йому наші потреби в зв'язку з станом приміщення

Проф. Райнфельдер заявив, що він зі свого боку дасть моральну підтримку, бо справа приміщення не лежить в компетенції Міністерства Освіти. Тоді Ректорат звернувся до Міністерства Внутрішніх Справ Баварії, представляючи наше тяжке положення в підшукуванні якогось іншого приміщення. Голова Т-ва Інженерів, Техніків і Економістів, інж. Я.Сулима, що приймав участь в адміністрації УТГІ, виявив охоту допомогти в інтервенціях до німецької влади в справі нового приміщення. Ректорат відбув ряд конференцій та вислав багато писем в цій справі. В Міністерстві Внутрішніх Справ Баварії стали енергійно підшукувати нам приміщення, висувавши різні концепції розв'язки цього питання, однак у кінцевому висліді справу віддано до вирішення Союзу його Міністерства в Бонні з гарячим поручувачим письмом держ. секретаря для втікачів, проф. д-ра Оберлендера. Цей оборот справи привів Ректорат вислати своїх Представників, в особах Проректора доц. Д.Мелонського та інж. Я.Сулими до Міністерства в Бонні. Така поїздка відбулася в днях 26-31.8.1952 р. В ході конференцій з референтами окремих Міністерств, представлено наші проблеми, відкреслюючи найважливішу з них, а саме нашого приміщення. В цих конференціях устійнено, що наша Школа має всі права на одержання приміщення. Така сутність Союзного Міністерства відійшла до Баварського Міністерства, однак останнє стало на становищі, що наша Школа вийшла з табору ще перед ліквідацією його.

В зв'язку з konieczністю нового приміщення для нашої Школи у кінці червня м.р. на спільному засіданні Ректорату УТГІ, Т-ва Українських Інженерів, Техніків і Економістів, Т-ва Абсольвентів УГА та відновленої Управи ТПУГА - вирішено поробити заходи для придбання грошових засобів на вибудову, чи купно власного дому - Дому Українського Техніка, що в ньому містилася б Українська Висока Політехнічна Школа. На засіданні вибрано спільний Комітет і видано відозву до українських інженерів у цілому світі. Цю відозву прийнято на Конгресі Українських Інженерів Канади й США в днях 31.8. - 1.9.1952 р. і ухвалено резолюцію про активне включення в цю акцію. Проф. д-р Е.Вертинорох в порозумінні з інженерами УТГІ-вцями в США підготували Комітет Будови Дому для нашої Школи.

Інж. Я.Сулима, голова Т-ва Інженерів, відвідав в часі побуту Єпископа Бучка в Мюнхені і звітував з діяльності Т-ва, де підкреслив потребу власного приміщення для Української Високої Політехнічної Школи. Його Екцеленція Єпископ Бучко приобіцяв матеріальну допомогу і благословив задуману ціль.

При згадці про Т-во Прихильників нашої Школи - ТПУГА, треба згадати про відновлену діяльність цього Т-ва. З причини виїзду декількох членів Управи Т-ва, а саме: в.о. голови Т-ва - проф. д-ра І.Драбатового, члена Управи - доц. Денисенка та секретаря - О.Козловського, залишилися - доц. інж. Д.Пеленський, II-ий секретар Т-ва п-ні інж. С.Меліньська та член Контрольної Комісії доц. інж. І.Шабельський. За статутом осідок Т-ва є завжди там, де є осідок Ректорату УТГІ. Навіть О.Козловський в міжчасі зрезигнував зі свого становища. На засіданні перебуваючих в Мюнхені членів Управи Т-ва рішено докооптувати дальших членів і відновити діяльність - перевибрати Управу та підготувати скликання загальних зборів Т-ва. До Управи кооптовано: в.о. голови - інж. Я.Сулиму, (від Т-ва Інженерів), секретаря - ред. С.Конрада, скам'яника - М.Семененка (від Укр. ІМКА) та вет. лік. М.Заяця.

УЧБОВА І НАУКОВА ДІЯЛЬНІСТЬ.

Нарешті, серед змінливих умов життя почало стабілізуватися. Праця в нашій Високій Школі відбувалася по всіх трьох Секторах з відбуванням вправ та веденням іспитів. Правильні виклади відбуваються і далі в Школі Техніків Українського Промислу.

Стан Педагогічного Персоналу був в академічному році 1951/52 - 36 осіб.

Студійників було 63 (на Авдиторному Секторі), в тому числі 5 дипломантів і 3 докторанти, які свої студії вже закінчують. У звітному році зложено - 1 дипломний і 2 докторські іспити (по Економічному та Фармацевтичному Факультетах).

В Секторі Позаочного Навчання було вписаних 119 студійників, з них 61 студентів і 58 курсантів.

За країнами поселення студійників було: Англія 36, Німеччина 30, Франція 7, Бельгія 3, Австрія 1, Еспанія 1, Голандія 1, США 22, Канада 8, Аргентина 5, Венесуела 1, Австралія 4.

В цьому році Сектор Позаочного Навчання святкував 20тиріччя свого існування. В зв'язку з цим, було відмічено запис 10.000-го, 10.001-го та 10.100-ного студійника. Сенат на святковому своєму засіданні 16.5.1952 р. приділив студентам цих чисел відповідні нагороди. 10.000-ий студент - Віталій Масло, Агрономічно-Лісового Ф-ту; 10.001-ий студ. - Пук Ярослав, Економ. Ф-ту та 10.100-ий студ. Смерка Григорій, Економ. Ф-ту одержали нагороду книжками.

Сектор Позаочного Навчання при своїх зусиллях і деякій пропаганді має всі дані на широкий розвиток, бо лише методом позаочного навчання наші переселенці мають змогу продовжувати, поглиблювати і доповнювати свої знання.

Науковий Сектор (Науково-Дослідний Інститут при УТГІ) провадив позбавлену діяльність, працював рухливо та інтенсивно, влаштовуючи прилюдні наукові засідання спільно з Т-вом Українських Інженерів. Відбулося 18 засідань НДІ. На прилюдних засіданнях було виголошено 13 наукових доповідів (див. в цьому числі "Вістей" - Відділ Науково-Дослідний Інститут - б. Науковий Сектор). Крім цього відбулося спільне прилюдне засідання, присвячене пам'яті проф. д-ра Григорія Макова, на якому проф. д-р д-р П.Савицький виголосив доповідь, ілюструючи наукову діяльність Покійного.

Науково-Дослідний Інститут є тепер в контакті з 70 науковими установами світу, обмінюючись з ними науковою літературою та входить в близькі зв'язки з дослідними інститутами Німеччини.

"Науковий Бюлетень УТГІ", раніше видаваний циклостилєвим способом, від числа 27-30-го починає виходити друком. Тепер готується до друку ч. 34-35.

"Вісті УТГІ" видано чч.: 13, 14, і 15.

Пан Ректор проф. д-р Борис Іваницький, відїжджаючи до США, на засіданні Сенату дня 10.лютого 1952 р., розмежував чинності Проректорів. Учбовий (Авдиторний і Позаочний) і Науковий Сектори перебрав проф. д-р д-р П.Савицький, справи адміністрації і репрезентативні перебрав доц. інж. Д.Пеленський. Всі справи велися за спільним їх порозумінням, при чому, інформовано про важні рішення п. Ректора проф. д-ра Бориса Іваницького листовно.

В м-ці вересні 1952 року привезено з м.Ульму репту майна до Мюнхену (Фюріхпулле). Так, що зараз все майно УТГІ є в Мюнхені, чинячи на повну інвентаризацію, якої не можна було зробити до тепер браку просторнішого приміщення та технічних сил.

Матеріальний стан та засоби УТГІ - це зпершу чергу жертвенна праця педагогічного персоналу. Це той основний капітал, що давав і дає змогу продовжувати працю нашої Школи, бо такси за науку змаліли, продаж підручників також незадовільний.

З важливіших прибутків треба згадати дар Іх Ексцеленції Епископа Бучка, дотацію Кредитової Кооперативи в Торонто (50 дол.), КОГУН (25 англ. фунт.), УККА (50 дол.), Т-ва Прихильників УГА-УТГІ в Детройті (40 дол.), КОДУС стипендії (140 НМ місячно), Ліквідаційна Комісія Кооперативи "Праця" в Новому Ульмі (1000 НМ). Крім цього нап. абсольт. нап. Галів Микола започаткував збірку пожертв грошей на "Видавничий фонд УТГІ" ланцюговою системою, по якій зібрано до тепер 447 НМ.

Видатки були зроблені на: видання "Наукового Бюлетеня", "Вістей", поштові оплати, подорожі персоналу УТГІ, кошти привозу майна з Н.Ульму та на ведення канцелярії. Ми маємо ще заборгованість за "Наукового Бюлетеня" у висоті 400 НМ, та за чинп з Н.Ульмі 300 НМ, за журнал "Мінрва" 198 НМ.

Нап. педагогічний персонал, не маючи від нас оплат, живе з пошпою з ним. соціальних установ: Арбайтсамту і Фольфартсамту, що виносить місячно біля 60 НМ на особу. Час-від-часу приходять з допомогою Асоціація Вільфартс Візитатура та ЗУАДК своїми мінімальними приділами сухих картоплі, звареного молока і дещо сира, що, в зв'язку з координаційною акцією, і це припинено.

Секретаріат одержав у звітному році 687 писем, вислав 693.

Підсумовуючи вищесказане, приходиться ствердити, що у матеріальній справі УТГІ мусить опертися на нап., розсіяний по всьому світу педагогічний персонал, абсольтентів і студентів. Ми повинні створити собі й скромну, але сталу матеріальну базу, бо лише в тому випадку можна з більшою певністю працювати і праці вимагати. Таку базу створити є завданням Т-ва Прихильників УГА/УТГІ (ТПУГА), що зараз по-ново знову діяти. Другим джерелом забезпечення УТГІ - це фонд видавництва вложений з передплат "Наукового Бюлетеня" та "Вістей" та пожертв на ту ціль. Принагідні грошові впливи не дають нам можливості виплатити нап. праці.

При кінці м-ця грудня 1952 року видано було 4 серії ювілейних книжок з приводу закінчення святкування нашого ювілейного року. На кожній серії відбиті світлин напих 4-ох Ректорів: проф. Шовгеніва І., проф. Тимопенка С., проф. Доманицького М. і проф. д-ра г.к. Іваницького Б. та зі знімками будинків, де приміщувалась нап. Школа в м.Регенсбурзі та м. Мюнхені. Випущено 2.400 бльоків. Прихід з продажі цих книжок творив би ювілейний дар Школі..

Ректорат був у сталому контакті з Баварським Міністерством Освіти, Міністерством Внутрішніх Справ, як також з Союзним Міністерством Втікачів, Внутрішніх Справ та Міністерством Закордонних Справ в Берліні. Ректорат брав участь в засіданнях Міжнародного Європейського Комітету Втікачів у Мюнхені.

Отак, у короткому звідомленні ми подали серед яких умов, дуже мало нам сприятливих, йшла нап. праця. Хоча в обмеженому обсязі, призначеному до сучасних обставин, але затримуючи в основному всю свою

структуру, ми старались провадити напу Школу і надіємось, що далі зможемо розгорнути наукову та високопкільну чинність Української Політехніки. Збереження нашої української Високої Школи - УТГІ має бути нашою спільною метою до часу, коли можна буде вповні розгорнути праці у Вільній Україні.

Згадуємо тут ще про т.зв. справу "ньюйорської групи". Ця справа відома. Сенат заняв своє становище з дня 1.1.1952 р. та своєю постановою відмежував від себе цю "групу", забороняючи її уживати назви УТГІ та відмовляючи її права на дії в імені нашої Школи. Та "група", як відомо, скликала "Професорську Раду" самочинно, не маючи на це згоди Із Магніфіценції п. Ректора проф. д-р Бориса Іваницького, як то передбачає статут Школи, та вибрала незаконні органи керівництва тої групи під назвою ректоратів, сенатів, деканатів і т.д. Відіжджаючи до США, п. Ректор проф. Б.Іваницький взяв це раз на себе обов'язок спробувати цю справу наладити, однак, по довгих нарадах випилося, що згоди з тою групою дійти не можна. І ще раз навізаний контакт з тою групою через посередництво п. доц. Приходька Віктора також не привів до жадних позитивних вислідів. Справа проволікалася. Пан Ректор, не маючи вже сили до дальшого ведення тієї справи, звернувся з проханням до п.проф. М.Доманицького перебрати все на себе. Проф. Доманицький згодився. Сенат УТГІ затвердив це прохання п.Ректора. Закиди п. Ректорові, начебт він довго не відповідав на листи тої "групи", не відповідають правді, як це пізніше, в обороні хворого п. Ректора, ствердив п. проф. М.Доманицький. Дальші поступовання в тій справі будуть провадитися згідно з нинішніми постановами Професорської Ради.

На прикінці нашого звіту, дозволяємо собі згадати наших Товаришів, що відійшли від нас у вічність. В м-ці березні 1952 року помер проф. д-р І.Мазепа в м.Авгсбурзі, в м-ці серпні - проф. С.Комарецький, в Гаарі (коло Мюнхену), та проф. д-р Г.Махів в Детройті, нарешті проф. Б.Лисянський в Парижі. Хай чужа земля їм буде легкою! (Пам'ять по Них вшановано вшануванням і хвилинною мовчанкою).

По звіті зроблено обідову перерву.

По перерві п. доц. І.Шабельський здав фінансовий звіт, в якому вияснив фінансові позиції. По цьому звіті член Контрольної Комісії п. проф. Е.Гловінський прочитав акт Контрольної Комісії, в якому констатувала: "записи в журналі відповідають перегляденим документам. Сальдо каси по касовій книзі виказує згідність з сальдами журналу. Сальдо на 10.січня 1953 р. виносить 246.29 НМ, готівка в окарбника в п. проф. Вакуленка згідна зі сальдом каси. Чекові книжки до поточних рахунків відповідають записам картотки. С.Довгаль, заступник голови Контрольної Комісії. Е.Гловінський, член Контрольної Комісії".

Контрольна Комісія просить уділити Ректоратові абсолюторіум.

Вияснення до фінансового звіту подав п.доц. Д.Пеленський. В дискусії над звітами п.проф. д-р В.Орелецький заторкнув справи зносин з німцями, листувань, курсів Українського Промислу, приміщення та інвентаризації майна УТГІ. Пан доц. М.Хроноват порушив питання канцелярійних видатків, зниження цін на книжки, ліквідації заборгованости Школи та загальне скорочення видатків. Пан доц. І.Шабельський повідомляв, що біжучі борги виносять 1500 НМ.

Пан лект. д-р К.Годованець робить внесок прийняти звіт до відома та повторює внесок Контрольної Комісії на уділення абсолюторіум уступарчим владам УТГІ. Внесок прийнято одноголосно.

ВИБІР РЕКТОРА.

Пан доц. М.Хроновят ставить на кандидата Ректора п.проф. д-ра д-ра Петра Савицького. Другої кандидатури не було подано. До скрутаційної комісії належали: проф. Є.Гловінський і доц. І.Шабельський. Крім двох голосів, що здержались в таємному голо-суванні, рептом позитивних голосів було обрано Ректором п. проф. д-ра д-ра Петра Савицького, що працює в УТГІ від початку 1947 року.

Заряджено перерву 10 хвилин.

Після перерви Професорська Рада затвердила вибір деканатів.

агрономічно-Лісовий Ф-т: проф. Яким Вакуленко - Декан (в УТГІ від 1946),
доц. інж. М.Хроновят - Прodeкан (-" - " 1948)

Економічний Ф-т: проф. інж. Є.Гловінський - Декан (вихованець УГА -пер-
ший професор в УТГІ)
доц. інж. С.Довгаль - Прodeкан (в УТГІ від 1946)

Інженерний Ф-т: проф. В.Шпіка - Декан (в УТГІ від 1947 р.)
доц. інж. Я.Сулима - Прodeкан (в УТГІ від 1951 р.)

Фармацевтичний Ф-т: проф. д-р Я.Гинилевич - Декан (в УТГІ від 1952р.)
доц. інж. Д.Пеленський- Прodeкан (в УТГІ від 1946)

Проф. інж. Є.Гловінському доручено керівництво (директор) ВШДН,
Школи Українського Промислу - доц. інж. Д.Пеленському.

Керівництво фаховими курсами доручено доц. інж. Л.Лисенкові.

Після затвердження постанов Факультетських Професорських Рад,
приступлено до вибору Проректора і Секретаря Професорської Ради.

На Проректора обрано п. проф. Якіма Вакуленка (при одному голо-
ві, що здержався).

На Секретаря Професорської Ради обрано п. доц. інж. Дем"яна
Пеленського, (один голос здержаний).

Пан проф. Я.Вакуленко пропонує змінити висоту оплат для заоч-
ників, його піддержує п. доц.інж. І.Шабельський. Принято це питання
передати Сенатові для простудіювання і рішення.

Для Наукового Сектора прийнято назву "Науково-Дослідний Інсти-
тут при Українській Високій Політех-нічній Школі - УТГІ" по системі
поданого 29.серпня 1952 року проекту і прийнятого тоді референдумом.
Рада затверджено вибори керівних органів НДІ.

Після докладного реферату п. доц. Д.Пеленського про т.зв. "нью-
Йорську групу", в якому детально проаналізовано цю справу та відчита-
но багату переписку проф. Б.Іваницького з тов "групою", проф. М.Дома-
ницького і інших, - Професорська Рада вислухала з цього приводу дис-
кусію. Нарепті п. доц. І.Шабельський вияснив зміст листів "Спілки
УТГІ", її урядове затвердження американською владою та ставить внесок
категорично відобразити її назву "УТГІ". Проф. Шпіка піддержує думку
доц. Шабельського. Професорська Рада прийняла внесок доц. І.Шабельсь-
кого і поручила Сенатові УТГІ остаточно сформулювати це рішення та
вияснити, разом з тим, формальну сторону т.зв. "Технічно-Господарсь-
кого Інституту в ЗДА" і взяти всіх можливих шляхів до припинення дис-
кредитації Школи, в зв'язку з уживанням назви "УТГІ".

Збори Професорської Ради закінчено о год. 18.30.

ПОСТАНОВИ СЕНАТУ

(з дня 25.2.1953 р.)

На засіданні Сенату УТГІ дня 25.2.1953 року, у справах зв'язаних з УТГІ на теренах США, прийнято наступні постанови:

1. По в'ясненню зі всіх сторін питання про перенесення УТГІ до США під цю пору, коли ані матеріально, ані морально, ані правно (в США нема азильних шкіл) не підготовлено ґрунту до перенесення, чи взагалі існування нашої Школи в США, питання це хвилево (до змін) не має жадних підстав на актуальність і стає безпредметовим. На основі доручення Професорської Ради від 10.1.1953 року Сенат УТГІ тимчасово це питання вивчає з порядку дискусій і відкликає всі в тому напрямку до чинності дані коли-небудь і кому-небудь уповноваження.

2. Для орієнтації, можна допустити Анкету І., вироблену проф. Доманицьким у формі обміну думок між бувшими і теперішніми (що мають відпустки від УТГІ) членами УТГІ. Однак треба вважати за краще, щоби насамперед сам УТГІ розіслав запитники до тих членів: чи і хто надалі хоче включитися в працю УТГІ (з-активізуватися) по якомубудь відділові в Секторі Навчальному, або Науковому (НДІ), головне було б востаннє.

3. Школа УГА+УТГІ була заснована, існувала і існує далі, як школа еміграційна, подібно тому, як існують інші школи й наукові заклади (НТШ, УВАН, УВУ і т.п.). Тому ясна річ, що школа, яка буде заснована на інших підставах, себто не як еміграційна, втрачає первісний характер УГА/УТГІ і тому, в жадному разі, не може носити такої самої назви.

4. Щодо запропонованого проф. Доманицьким переведення Професорської Ради кореспонденційним способом, то Сенат вважає: 1) що такий референдум належить перевести серед тих членів Педагогічного Персоналу УТГІ, що проживають в США, які є і досі активними членами УТГІ, себто мають формальну відпустку, або зголошені до співпраці; 2) ці активні члени, згідно з Тимчасовим Правильником Представництва УТГІ, створили б організаційне тіло для УТГІ в США, яке мало б права Ради Представництва. Таким чином можна оминати того непорозуміння, яке повстало б тоді, що жадної школи, члени якої творили б Професорську Раду УТГІ, в США сьогодні нема.

КОМУНІКАТ

Ректорат приготував для вшанування пам'яті одного з основоположників УГА/УТГІ, почесного Ректора УТГІ, сл. пам. проф. д-ра г.к. Бориса Юрієвича ІВАНЦЬКОГО, спеціальний випуск "Вісті УТГІ", в якому будуть поміщені спомини, доповіді, оцінки і т.п.

Просимо надсилати матеріяли, зв'язані з особою Бориса Юрієвича ІВАНЦЬКОГО, його діяльність на науковій, педагогічній та політично-громадській полі. В цей спосіб причинимось до вшанування пам'яті одного з найбільш славних синів України, що спочив у далекій чужій землі.

Матеріяли просимо надсилати до дня 30. липня 1953 року на адресу Ректорату УТГІ, подану на першій сторінці цього числа "Вістей".

Ректорат.

"УТГІ в ЗДА" продовжує діяти й далі без легальних внутрішніх основ і Сенат УТГІ розглядатиме остаточно справу вказаних взаємовідносин з кінцем серпня – початком вересня ц.р.

Подаючи цю важливу справу під розвагу, ласкаво прошу пп. членів УТГІ відгукнутися до мене з приводу неї своєю думкою – до розгляду її в Сенаті.

З приводу постанов 18.XI.1951 року дозволю собі подати тут декілька загальних міркувань, що вияснюють мої позиції.

Дехто говорить: розходження в цій справі дуже незначні і дивно, що не прийшли до порозуміння. А інші: розходження нереальні і над ними треба просто перейти до порядку денного.

З такими міркуваннями не можна погодитися, бо не можна поділяти речі тільки по тому – чи вони великі, чи малі, або по тому, чи вони реальні, чи мало реальні. Внутрішня оцінка та організаційна вартість річей і дій людських полягає в принципі, в ідейній основі, що забезпечує моральний стан та розвиток людства, – не тільки його духову культуру, але й практичні осяги.

І цю справу треба розглядати, насамперед, з погляду порушення ідеї, принципу, традиції, внутрішнього закону, дисципліни. Не можна погодитися на те, щоб УТГІ в США починався самозванно, як допущений факт – з порушення принципу, порядку, дисципліни, внутрішнього закону й добрих традицій УГА-УТГІ. Для мене, як для Ректора, ці мої позиції обов'язкові – незалежно від того, чи нова організація, що називає себе "УТГІ в ЗДА" виконує реальні чи мало реальні, великі чи малі речі.

Нехай ці розходження видаються малими, мають незначне реальне значення, але вони рішальні, бо принципові. З цього погляду й треба виправити й вирівняти те, що сталося. У житті чи праці це раз бувають відступлення від порядку, але треба відрізнити відступлення в основних і другорядних речах.

УТГІ в США не може починати свого життя з одвертого порушення порядку вже при самім створенні свого організаційного осередку, аперечуючи ту установу, що її ім'я присвоє собі. Це ушкоджує авторитет всього УТГІ (в США й поза ним), зневажає матірну установу самім її проводі.

2. УТГІ й УТГІ-Спілка. Другу важливу справу, зв'язану з першою, становить проблема передання УТГІ у повну власність товариству (вже зачартерованому 21.грудня 1951 року в Нью-Йорку) під скороченою назвою УТГІ-Спілка (повна українська назва: Спілка професорів і абсолювентів УГА та УТГІ, інк. в Нью-Йорку). Термін чинності чартера 30.березня 1953 р. (?). Справа власності на УТГІ тісно зв'язана з проблемою УТГІ, як цілоти, і тому вона залежна від затримання УТГІ як такої цілоти. Отже другій справі не можна розв'язати раніше, ніж буде розв'язано першу.

Я не збираюся переглядати всю цю справу – докладний розгляд прийде пізніше. А тепер я тільки хочу звернути увагу на деякі важливі для нас моменти в ній.

Лист УТГІ-Спілки до Голови СПУГА від 23.лютого 1952 року написано з добрими інтенціями: всяка допомога, академічна автономія

Ректор УТГІ

31.липня 1952 р.

До : ВСІХ ВП. ПАНІВ ЧЛЕНІВ УТГІ.

Справи : 1) УТГІ й "УТГІ в ЗДА",
2) УТГІ й УТГІ-Спілка.

Високоповажані Панове!

Перед УТГІ до розв'язання, і то в скорому часі, стоять деякі дуже важливі справи і я уважаю своїм обов'язком попередити і поінформувати Вас про це, коротко згадавши за них. Не маю наміру, ані подавати їх в усьому перебігу, ані шукати причин і наслідків. Хочу подати основні проблеми й деякі факти в двох справах.

1. УТГІ - "УТГІ в США". Справу перенесення УТГІ з Німеччини до США (ЗДА) із затриманням внутрішньої легальності цього акту було утруднено й пошкоджено 18. листопада 1951 року зборами членів УТГІ в Нью-Йорку (12 осіб з правом рішального голосу), що здекларували себе самочинно як "Професорська Рада УТГІ". Це було зроблено не тільки без згоди, але й проти писемних, а в день зборів і усного - через п. проф. М.Зайцева - заперечень Ректорату УТГІ, що єдино уповноважений (сам, чи шляхом доручення Проректорові) скликати збори Проф. Ради УТГІ (Регулямін УТГІ п. 17.). Постанови 18.XI. 1951 року не були предложені й на контролю й затвердження Спілки Професорів УГА (СПУГА), що вимагає п. 18. Регуляміну. (Реальні обставини зовсім не вимагали ані спішних виборів "Ректорату" й "Сенату", ані, тим більше, раптових підвищень професорських кваліфікацій).

Отже, постанови 18. листопада 1951 року з погляду наших внутрішніх законів і всіх традицій жадної сили для УТГІ не мають і Сенат УТГІ zareagував на це постановою від 1.I.1952 року, що не визнала ньюйорської організації ні за УТГІ, ні за його частину, не признаючи їй ні назви УТГІ, ні традицій, ні матеріальних, ні духових осягів УГА-УТГІ.

По моєму приїзді до Нью-Йорку згадана група звернулася до мене з бажанням порозумітися. Наради відбулися 15, 16, 18 й 27. березня 1952р. Залишився найтяжчий пункт - легалізація проводу УТГІ в США та деяких постанов 18.XI.1951 року. Мої пропозиції щодо цього й інших загальних пунктів я надіслав п. проф. Я.Моралевичові 30 березня 1952 року. Але вони й досі залишилися без відповіді.

Щоправда, я одержав листа п. доц. Віктора Приходька від 14. травня 1952 року в цій справі, але лист написаний "від себе особисто і, так би мовити, напів офіційно, від Сенату УТГІ". Проте, я подав п. доц. В.Приходькові свої офіційні погляди. Витяги з моєї відповіді (від 10.липня 1952 року) долучаю тут. - Вважаю себе в праві тепер подати й мої неприйняті чи замовчані (без пояснень) останні пропозиції (від 30.березня 1952 року).

УТГІ та інш. А до листа від 10.березня 1952 року додано й проект конкретних умов. Тут виявилось, що побоювання Проф. Ради УТГІ від 21. жовтня 1951 року про двовладу мали підстави.

Правильник Співки спільний з УТГІ. Отже окремого адміністративно-технічного апарату для УТГІ не передбачено. В інших місцях зазначено таке: - Зовнішні зносини мають провадитися під фірмою Співка ("аж до правного оформлення чинності УТГІ в ЗДА"). Регулямін УТГІ "стає частиною Правильника УТГІ-Співки". "Єдність керівництва та відповідальність забезпечується в той спосіб, що всі члени Сенату УТГІ в ЗДА будуть входити до Ради Директорів, якщо ними ще не стали, а Ректорат займе становище першого заступника голови УТГІ-Співки додатковим їх обранням." "СПУГА й ТПУГА уповноважують УТГІ-Співку виконувати їх права й обов'язки відносно УТГІ, якщо цією умовою не буде встановлено інакше, а самі зливають своїм членством до УТГІ-Співки". - Чи мали б ці заслужені установи, нероздільно пов'язані з УТГІ, після того покінчити самогубством, чи, може, стати музейними експонатами? Чи можуть вони контролювати дотримання умов відносно УТГІ з боку Співки, що має над ним повну владу, і реагувати на це, напр., на зміну його регуляміну, обмеження автономії УТГІ, тощо. Цю проблему в проектах не висвітлено.

В кожному випадку, за цими проектами УТГІ формально попадає в значно більшу - "міцнішу" - залежність від Співки, аніж колись УГА від Укр. Гром. Комітету в Празі. Крім того, тоді був арбітр, а, ліпше сказати, надвлада - Міністерство Закордонних Справ. УТГІ-Співка становить громадську установу, що її провід і настрої загальних зборів можуть мінятися, але УТГІ не має можливості й права, на випадок потреби, на відклик до якоїсь зверхньої установи чи арбітра. Треба взяти під увагу, що УГА-УТГІ становить інституцію з тридцятирічним стажем і стає, так би мовити, "безправною" власністю, бо залежною від можливих змін поглядів многочленного товариства, що тільки починає своє життя і що його склад не усталений, а праця майже не виявлена. - Стаючи власником, Співка, очевидно, не становить з себе реального гаранта для УТГІ, бо не має власного капіталу.

Ці деякі мої застереження прошу прийняти як обережність людини, що належить і нероз очолювала УГА-УТГІ й СПУГА. Загалом же я скажу: оцінюючи велику підготовчу працю Співки для майбутнього УТГІ, її добру волю та добрі наміри, будьмо в той же час розважними, не робім мало продуманих експериментів і не ламаймо легковажно всього старого, того - що себе цілком виправдало. Маю на думці нашу тридцятирічну, дійсно повну, творчу високошкільну академічну автономію, що від неї відступити не можемо, коли такою високою, гідною себе, школою хочемо залишитися й надалі. Маю на увазі також високозаслужені в історії УТГІ - СПУГА й ТПУГА, що їх треба зберегти не тільки з сантиментів, але й для дальшої праці в інтересах УТГІ - також в нових умовах життя його.

х

х

Проф. Борис Іваницький (в.р.)
Ректор УГА/УТГІ.

РЕКТОРАТУ УКРАЇНСЬКОЇ ВИСОКОЇ ПОЛІТЕХНІЧНОЇ ШКОЛИ - УТГІ
в справі її 30-ти річної діяльності та плянів на майбутнє, ре-
ферований на нараді Представників українських політич-
них партій та громадських установ в дні 28.лютого 1953
року в Мюнхені (Німеччина).

Виходячи з важливості моменту та завдань, що лежать перед українською політичною еміграцією взагалі, а перед нашою Політехнікою в чужині зокрема, Ректорат і Сенат УТГІ вважав необхідним скликати нараду Представників українських політичних партій та громадських установ, щоб на цьому форумі, репрезентуючому цілість політичної української еміграції, подати інформативний громадський звіт з діяльності УТГІ та його пляни на майбутнє.

Після заслухання звіту та дискусій було прийнято резолюції, що їх ствердили 26 Представників: Апостольської Візитатури, Української Автокефальної Православної Церкви, Виконного Органу й Президії Української Національної Ради, політичних партій, громадських установ і преси. Таким чином зорганізована українська суспільність в еміграції позитивно оцінила працю УГА-УТГІ та дала свою моральну піддержку для дальшої праці Української Високої Політехнічної Школи.

Висліди нарад, що відбулися в Мюнхені, в дні 28.лютого 1953 року, подані в залучених резолюціях.

Мюнхен, дня 2.березня 1953 року.

(-) Проф. Я.Вакуленко
/Проректор/

(-) Проф. Д-р Д-р П.Савицький
/Ректор/

РЕЗОЛЮЦІЇ

На спільній нараді в Мюнхені, в дні 28.лютого 1953 року, що її скликав Ректорат Української Високої Політехнічної Школи, приязні Представники українських політичних і громадських установ, заслухавши інформативний звіт п. Ректора, Проф. Д-р Д-р Петра Савицького про 30-тилітню діяльність УГА-УТГІ та про пляни на майбутнє, стверджують:

1. що в часі наших визвольних змагань, окупації нашої Батьківщини та довголітньої еміграції є відрадіним явищем існування єдиної незалежної Української Високої Політехнічної Школи - УТГІ;
2. що потрібно було великої жертвенности з боку професури, щоб це вартісно набуття на чужині не тільки вдержати на протязі 30 років, але й втримати на належній висоті;
3. що Висока Політехнічна Школа (УТГІ) на чужині вив'язалася з наложеного на неї завдання як слід, виховуючи численні кадри української молоді на фахівців різних технічно-господарських галузів та стоячи у проводі рухів, зв'язаних з визвольними змаганнями, підносила на світовий рівень українські політичні дії через міжнародні науково-технічні зв'язки, через посилену науково-технічну активність і основно обгрунтувала наші вимоги на самотійно існування, а видаючи велику кількість наукових праць збагатила українські культурно-технічні надбання;

- .. приявні Представники прийшли до однозгідного висновку, що, хоч як трудні обставини, серед яких опинилися наші залишенці, Українську Високу Політехнічну Школу, як надзвичайно цінний здобуток української еміграції, треба за всяку ціну зберегти, щоб у слухний мент перенести її на рідні, звільнені землі Батьківщини;
- .. що під теперішню пору в західному світі, тільки в Німеччині, завдяки політичній ситуації й законним приписам, є одинока можливість існування Української Високої Політехнічної Школи-УТГІ, як азильної, автономної Української Школи, тоді, коли в інших країнах поселення нашої еміграції, через відсутність правних підстав, втратила б вона свій азильний, автономний український характер;
- .. що зібрані на нараді Представники одностайно закликають всю українську еміграцію в усіх країнах її поселення піддержати одинокую нашу Політехніку морально й матеріально при всякій нагоді та дати їй тим можливість зберегти наше культурне надбання для майбутнього використання;
- закликають Професуру Української Високої Політехнічної Школи видержати й далі на цьому тяжкому та відповідальному пості, використати всі можливості для збереження Школи, нав'язуючи сталий контакт зі західним науковим світом;
- закликають виконати потреби воюючої нашої Батьківщини, гуртувати молоді сили і вводити їх в характер наших всеукраїнських цілей, щоб у відповідний мент наших визвольних змагань були готові державно-творчі кадри.

АПОСТОЛЬСЬКА ВІЗИТАТУРА

У. А. П. Ц., Мюнхен

ВИКОННИЙ ОРГАН УНРади

ПРЕЗИДІЯ УНРади

ЗАКОРДОННІ ЧАСТИНИ ОУН

ОУН

СОЮЗ ГЕТЬМАНЦІВ ДЕРЖАВНИКІВ

С-з КОНСТР. ТВОРЧИХ СИЛ УКРАЇНИ

УНДО

УНДС

УРДП

УСП

ЦПУЕН

УСХС

ОУЖ

ЛЕГІОН СИМОНА ПЕТЛЮРИ

ЛУПВ

ТУПВ

Т-во УКР. ІНЖ. і ТЕХНІКІВ в Нім.

Т-во ІНЖЕНЕРІВ-АБСОЛВ. УГА-УТГІ

Т-во ПРИХИЛЬНИКІВ УГА-УТГІ

СОЮЗ УКР. СТУДЕНТІВ в НІМЕЧЧИНІ

Час: "СУЧАСНА УКРАЇНА"

" " "УКРАЇНСЬКІ ВІСТІ"

" " "УКРАЇНСЬКИЙ САМОСТІЙНИК"

Журнал "ФЕНІКС"

о. Канц. І. Леськович

Прот. П. Дубицький

Доц. Інж. С. Довгаль

Доц. Інж. М. Хроноват

Ред. Дм. Штикало

Інж. Дм. Андрієвський

Інж. А. Кмета

Д-р І. Прокопчук

Д-р М. Хробак

Ред. М. Лівицький

Ред. М. Воскобійник

Осип Крутій

Д-р К. Годованець

Проф. Д-р Я. Гинилевич

Софія Годованець

Інж. В. Григоренко

Григорій Наняк

Петро Святий

Інж. В. Слимаковський

Доц. Інж. І. Шабельський

Доц. Інж. Я. Сулима

Д-р Р. Богатюк

Ред. В. Демчук

Ред. М. Воскобійник

Ред. С. Єндик

Інж. М. Галів.

С В Я Т К У В А Н Н Я Ю В І Л Е Ю 30-тиріччя У Г А / У Т Г І

Т О Р О Н Т О (Канада)

Ювілейні святкування 30-тиріччя УГА-УТГІ в Торонті (Канада) влаштував проф. д-р Євген В е р т и п о р о х, сполучаючи їх з ІІІ. Конференцією Канадійського Відділу Наукового Товариства ім.Т.Шевченка та Конгресом Т-ва Українських Інженерів і Техніків в Канаді в дні 30.8.1952 року.

На спільному святочному засіданні проф. д-р Е.Вертипорох виголосив доповідь п.н. "УТГІ на службі української вільної науки". В цій дуже змістовній доповіді прелегент з'ясував історичне підложжя повстання нашої Високої Політехнічної Школи на чужині - УГА-УТГІ, пригадуючи, що в 1920-му році за почином Українського Технічного Товариства у Львові зорганізовано вищі технічні курси з пляном розвинути їх опісля як основу майбутньої Української Техніки. Ці курси, не зважаючи на терор польського окупанта, протривали два роки, а студії ці були признані іншими Високими Технічними Школами. І так в 1922-му році відкривається в Чехії Українська Господарська Академія, що, за дозволом чеського уряду, розвиває продовж 30 років свою наукову працю та вкладає в скарбницю української вільної технічної науки неоцінені скарби.

"Цей мій короткий нарис історії УТГІ - закінчив свою доповідь прелегент - і її важливий вклад до української науки технічних фахів виказує наглядно, яку величезну працю виконав УТГІ за час свого 30-тилітнього існування, а далі вказує на те, що праця та не є ще закінчена і триває далі для нашого загального добра. Не можемо бути проте байдужими до цієї справи, але мусимо помагати УТГІ в його дальшій праці."

На закінчення п-ні інж. Ірена Д е й ч а к і в с ь к а виголосила доповідь на тему: "Мої спомини з УТГІ" (її містимо на іншому місці цього числа), в якій накреслила умовини, серед яких доводилося працювати професорам і студентам УТГІ в Німеччині.

Присутніх гостей було понад 200 осіб.

В І Н Н І П Е Г (Канада)

У Вінніпегу (Канада) відсвятковано 30-тиріччя УГА-УТГІ в дні 8.листопада 1952 року. Свято влаштувала Українська Вільна Академія Наук при співучасті Товариства Прихильників УТГІ в приміщенні Народного Дому. Участь гостей була велика.

Голова, проф. д-р Ярослав Р у д н и ц ь к и й відкрив Святочну Академію, запрошуючи п. доц. УТГІ інж. Б о р о в с ь к о г о виголосити святочну доповідь п.н. "30 років на службі Нації, її науки й культури". Прелегент подав історію розвитку нашої єдиної на чужині Високої Політехнічної Школи. При кінці доповіді п. доц. Боровський сказав: "Перед війною весь тягар удержання УТГІ несло Товариство Прихильників УГА-УТГІ, у проводі якого стояли сл. пам'яти проф. Юліян Павликовський та проф. Євген Храпливий. Тепер ролю піємонту повинна перебрати Канада. Схиляючи чоло перед тими,

що відійшли, кличемо всіх, хто має зрозуміння ваги УТГІ: "Ставай-те в члени Товариства Прихильників УТГІ і помагайте дальшевести важливу працю єдиної Української Високої Політехнічної Школи на чужині!"

Дальше пані К.Антонович поділилася з приязними цікавими безпосередніми споминами про життя і працю УТГІ в його подебрадському періоді і опісля перейшла до обговорення теми: "Роля жінки в праці УТГІ" (з часів подебрадського періоду). Згадала членів Професури пп. С.Русову, Славінську та Шуровську і прогарними на-скама змалювала постаті Хариті Кононенко та О.Теліги (обі розстрі-ляні німцями) та їх незвичайно видатну і живу громадську діяль-ність.

Д-р Р о с о х а підкреслив у своїй доповіді-споминах вели-ку роль УТГІ-вців у національному освідженні українського Закар-паття та в будові його державного життя.

Інж. К а ч о р вказав у своїй кінцевій промові на незви-чайну роль УТГІ-вців, як на вишколених фахівців і провідників у розбудові української кооперації на теренах Західних Земель Украї-ни.

----- Б Р А Д Ф О Р Д (Англія) -----

Ювілейне святкування 30-тиліття УГА-УТГІ в Англії відбу-лося в місті Брадфорді, в дні 21.грудня 1952 року. Свято влаштував Уповноважений УТГІ, бувший абсолювент нашої Школи, інж. Петро П е т р е н к о, при співучасті Відділу СУБ-у

На мистецько удекорованому подіумі (оформлення п.інж.Петрен-ка) пишався герб України, а по обох його боках видніли портрети першого Ректора нашої Високої Школи, проф. Шовгеніва та теперіш-нього, Їх Магніфіценції проф. д-ра Бориса Іваницького. Під гербом-емблеми УТГІ, по боках два національні прапори.

Свято відкрив вступним словом голова Відділу СУБ-у в Брад-форді, п. Р.Писарчук, вітаючи приязних та запрошуючи до Почесної Президії: інж. Петренка, інж. Ярину, представника Ради СУБ-у п.В. Личмененка та представника українського громадянства п.проф.Пураса. Опісля передав слово п. інж. Петренкові, який прочитав своє упов-новаження від Ректорату нашої Школи, привіти: від Ректорату УТГІ і від проф. Віктора Доманицького, б.Ректора УТГІ, якого вибрано почесним членом Президії, дальше п.Козловського О. - секретаря УТГІ, інж. Мальця В. і від Калуги О. - абсолювентів УТГІ та насто-ятелів місцевих українських Церков: греко-кат. о.Габака та УАПЦ - о.Кіцюка.

В дальшому інж. Петренко зачитав змістовну доповідь про УГА-УТГІ. В концертній частині свята брали участь: хор Відділу СУБ-у під управою п.Гаврилюка та театральні гуртки Відділу СУБ-у в Брад-форді і Кліфаксі. В третій частині інсценізовано "Великі роковини". Свято закінчено відспіванням національного гимну.

Рівночасно була влаштована при вході на залу виставка фото-знімків і рукописей та видань УТГІ, що збереглися в посіданні п.інж. Петренка. Особливою увагою та зацікавленням тішилися знімки з по-буту Митрополита Графа Андрея Шептицького в Українській Господарсь-кій Академії в Подебрадах, де Він загостив, повертаючись з лікуван-ня в Карлових Варах. Усі головні і цікавіші моменти з свята утри-валив на фотографічній плівці п.Авдюк з Брадфорду. Приязних на за-лі було 450 гостей. З добровільних датків переслано 5 ф. на Видав-ничий Фонд УТГІ.

НОВІ ЮВІЛЕЙНІ ЗНАЧКИ УГА/УТГІ

Ректорат Української Високої Політехнічної Школи -УТГІ видав пропам'ятні неперфоровані бльочки ювілейних значків у честь 30-тиріччя Української Господарської Академії (УГА) - Української Високої Політехнічної Школи (УТГІ).

Проект і графічне виконання мистця д-ра М. ГОЦІЯ. Портрети взяті з фотознімків. Бльок складається з 6 значків з номін. вартістю 50 шагів на кожному.

Барва зеленосіра/синя - Ректор Іван Шовгенів (1922-1927),
Барва зеленосіра/синя - Ректор Сергій Тимошенко (1927-1928),
Барва зеленосіра/смарагдова - Ректор Борис Іваницький (1928-35 і 1947-5),
Барва зеленосіра/смарагдова - Ректор Віктор Доманицький (1945-1947),
Барва зеленосіра/кармінова - Регенсбург, будинок осідку УТГІ,
Барва зеленосіра/кармінова - Мюнхен, будинок осідку УТГІ,

Бльок II кремова рамка, гумований папір,
Бльок II кремова рамка, крейдовий папір,
Бльок III селединова рамка, гумований папір,
Бльок III селединова рамка, крейдовий папір.

Бльочки видано накладом 2.400 примірників.

Бльочки у всіх 4-ох серіях і окремо можна придбати в Німеччині:

Ukrainisches Technisch-Wirtschaftliches Institut,
München 21, Ramersdorf, Postfach.

В США; О.КОЗЛОВСЬКИЙ, 74, Perkins St., New Haven, Conn., U.S.A.

В Канаді: проф. Е.Вертипорох, 237 Brunswik Ave, Toronto, Ont, Canada,

доц. М.БОРОВСЬКИЙ, 611 Dufferin Ave, Winnipeg, Man, Canada.

В Австралії, доц.Ф.МЕЛЬНИКІВ, 45 Moss St. West Ryde Sydney, Australia.

та в усіх Представників УТГІ в Європі і за океаном.

Віriamo, українське Громадянство, Студенти та Абсольвенти УГА-УТГІ, придбають ці ювілейні значки на дорогу пам'ятку 30 річного ювілединої Української Високої Політехнічної Школи на чужині.

ЮВІЛЕЙНИЙ АЛЬМАНАХ

Нижче містимо відпис загального листа, з яким звертається п.ле О.КОЗЛОВСЬКИЙ, зараз окремо уповноважений Ректоратом УТГІ в нижче рефорованій справі, до всіх Вп. Панів УТГІ-вців. -

"Як Вам відомо з публікацій УТГІ, мені доручено збірку матерія та світлин для ювілейного альманаху, що були би причинками до історії УГА/УТГІ. Частина цих матеріялів вже зібрана, а частина є в стадії виготовлення.

Цим маю за шану просити Вас про допомогу в цій справі - чи то надсилкою своїх власних спогадів та вражень, цікавих світлин з життя УГА/УТГІ, своєї власної світлини, подачею адрес абсольвентів, що перебувають у Ваших околицях і т.п. Якщо Ви маєте якісь друки про УГА та чинність і можете їх визичити чи подарувати, то прошу про це мене повідомити.

З правдивою до Вас пошаною -

Нью Гейвен, 7.3.1953 р. О.Ковловський, кол. Секретар УТГІ

Зі своєї сторони просимо всіх Вп. Панів УТГІ-вців допомогти н у цьому початому ділі і всю кореспонденцію в цій справі слати на адре

Mr. O.KOZLOWSKYJ,
74 Perkins St.,
New Haven, Conn., USA.

Інж. Ірена ДЕИЧАКІВСЬКА

МОЇ СПОМИНИ ЗІ СТУДІЙ НА УТГІ

(Мюнхен, 1945/46 pp.) х)

З тяжким серцем покидали студенти третього року Дублянський Агрономічний Інститут, ідучи на зимові ферії 1943 року. Ми всі були доволі зжиті, зогляду на те, що жили в спільному гуртожитку, відносно далеко від Львова. Пригадую собі, як сьогодні, цей останній день в Дублянах. В нас усіх стискалися серця якимсь незбагнутим жалем. Ми цього не знали, але кожний і кожна з нас в своїй підсвідомості були певні, що в Дублянах більше нам не зійтися. Я належала до останньої групи, яка вибралась пішком до Львова, щоб при цьому мати можливість полюбуватися красою добре знайомої околиці.

Після кількох місяців багато з нас помандрувало в довгих біженецьких валках в невідоме на захід, зупиняючись вбільшості на території Німеччини. Потяглися туди люди різними шляхами з різних середовищ і різні під інтелектуальним оглядом. Вдалося також виїхати деяким нашим науковцям, які намагалися вивезти з собою хоча деякі наукові речі.

Не довелося і нашому "Українському Технічно-Господарському Інституту" даліше користуватися затишним кутком, що його знайшов був він собі в Подебрадах. Мусів і цей останній покидати загірте місце і йти шукати нового осідку за кордонами. Не сповнилася мрія походу вперед на Україну, а довелося йти ще даліше на захід.

Свою працю розпочав УТГІ і Регенсбурзі. Залишилися тут з огляду на те, що в цьому місці, як на еміграційні умови, можна було саяк-так приміститися. Інститут, що правда, був розпорошений майже по цілому місті, але все ж таки при добрій волі професорів, можна було проводити працю. Треба подивляти велику любов наших професорів і глибоке зрозуміння потреби продовжувати свою працю даліше всюди там, де доля їх не кинула б. Завдяки тому бажанню і волі продовжується традиція нашої Високої Школи. Завдяки тому, багато нашої молоді мало змогу кінчити чи продовжувати свої студії в рідній мові.

На початку свого реферату згадую про Дубляни тому, що дивлюся на УТГІ з точки зору студентки Дублянського Інституту. Коли порівнюю умови навчання і співжиття студентів та професорів, мушу ствердити велику різницю між цими двома школами. І як дивно - Дубляни були на наших рідних землях, ми однак в деяких випадках почували себе там гірше, чим на чужій території в УТГІ. Там було багато професорів-поляків, які відносилися до українців-студентів байдужо, якщо не ворожо. Виклади відбувалися переважно в німецькій мові, що її не всі студенти ще належно розуміли. Німецька влада наказувала професорам, як і що вони мають викладати студентам. Одно і друге викликали несмак і незадоволення у професорів та студентів. На УТГІ це все відпало. Єдина хибга - це був брак приміщення, що, очевидно, відбивалося відемно на навчанні.

З прикрістю приходитьсь ствердити, що в багатьох наших громадян виявлялася недостача пошани до нашої Високої Школи. На мою

х) Ці споми́ни були виголошені на III. Конференції КВ НТШ, Торонто.

думку, тут пробивалося рабське почування, що вважає своє рідне гіршим від чужого. Нам треба навчити наше суспільство шанувати самих себе, бо народня мудрість каже: "Хто себе шанує, цього люди шанують". Мусимо пошанувати і піддержувати наші школи, як і всі свої установи, які ширять українську культуру й українські ідеї, бо вони є основами нашого національного "Я".

Нас було на УТГІ 22-оє, які належали ще до Дублянських студентів. Усіх нас прийняли, на основі документів, на ІУ-ий рік агрономічно-лісового факультету агрономічного відділу. Ми творили переважачу більшість на цьому році. Треба ствердити, що ми почувались більш чим задоволені. Ввічливе відношення професорів до нас, високий, та одночасно приступний рівень викладів впроваджував нас завжди в добрий настрій і заохочував до посиленої праці.

З огляду на те, що майже всі студенти нашого року жили в Мюнхені, Ректорат УТГІ пішов нам на зустріч і професори доїздили до Мюнхену і тут давали нам виклади. Було це в приміщенні українського студентського гуртожитку. Зносили студенти і професори холод не вповні відповідної викладової залі, але переносили це терпеливо, бо одні хотіли закінчити розпочате діло, інші бажали передати своє знання грядучому поколінню.

З більшою радістю згадую літний семестр, коли мої товаришки і товариші збиралися на широкому подвір'ю гуртожитку і тут, під тінистими деревами, підготовлялися до іспитів. Багато з нас любило вчитися гуртом, пояснюючи собі взаємно малозрозумілі речі. Почавши від весни, працювали ми на невеличких ділянках землі (на тому ж подвір'ю), називаючи їх жартівливо "агрономічними полями". Один раз їздили ми на досвідні поля німецької агрономічної школи, де можна було нам багато цікавого побачити і навчитися та за цей один раз, очевидно, дуже мало можна було скористати. Тут мешкали і працювали пп. проф. Панасенко і Черкасів. Цей останній плекав там, між іншими, гумодайну рослину. Він говорив нам, що спосіб плекання цієї рослини тримає в таємниці, щоб її зберегти для майбутньої української держави.

Так менш-більш працював ІУ-ий рік агрономії на УТГІ в 1945-1946 -му студійному році.

Дипломні іспити ми здавали в Регенсбурзі, в старій німецькій палаті, що її винаняли були для приміщення гуртожитку. Тут відбувалися деякі виклади, тут приміщувалися лабораторії. Одна кімната цієї палати, влаштована якнайкраще, причинялася своїм урядженням і старох) елегантністю до збільшення святочности наших настрів. Сюди прийшли ми рано в товаристві пп. професорів Григоренка, д-ра Драбатового і д-ра Храпливого. Всі вони були дуже привітні і до студентів відносились більш по-товариськи, чим звичайно професор до студента. Проф. Драбатий був нашим деканом і з ним ми зустрічалися найчастіше. Він завжди з привітливою усмішкою, та деколи з дотепами, радо служив студентам своїми порадами. Так теж і проф. Храпливий. До нього горнулися студенти, як до рідного батька. При його великій приступності мав він ще в собі щось маєстатичного, що збуджувало велику пошану до нього. Його ж я знала ще зі Львова. Він саме вплинув на мене, щоб я розпочала студії. І через це я з більшим мієтизмом ставилась до нього. Вістка про передчасну смерть Покійного Професора дуже заболіла мене, зрештою і не одну мене з його студентів і знайомих, не говорячи про найближчих. Хай земля буде Йому пером!

х) -світською

Проф. Драбатий обвів нас в коридорах вже вищезгаданого будинку, показав нам деякі залі та розказав нам про минуле цієї будівлі. І щойно тоді зайшли ми в залю, що в ній, за деякий час, розпочалися іспити. Знова в іншому будинку захищали ми дипломні праці. Тут відбувалися виклади агрономічного відділу. На ці іспити було призначено три дні. В склад комісії входили всі ті професори, в яких студенти брали теми своїх праць. Предсідником комісії був проф. Драбатий. Кажучи правду, всякого рода іспити є для мене неприємною річчю, а тут ще й перед таким великим професорським збором, та ще докола багато товаришів і товаришок з боку насторчують уші, щоб почути, що ця бідна жертва буде говорити. Та дарма! Не одне неприємне мусить людина перейти в своєму житті.

Хочу ще раз згадати про наших професорів. В часі студійного року ми інколи ходили складати іспити до приватних мешкань професорів і при цій нагоді мали можливість дещо ближче приглянутись до тих умовин, серед яких вони жили. Дуже часто виходили ми з їх приміщень з прикрим враженням, побачивши вбоге життя наших професорів. Ми часто думали, як їм допомогти, та мало що ми могли тому зарадити. З нас ніхто не міг похвалитися відповідним достатнім життям, чи якимись особливими впливами на відповідні суспільні чинники, які могли б, бодей в дечому, облегшити життя цих людей. А впрочім, це треба було робити так обережно, щоб не зневажити когось з них. Студенти платили відносно мало за навчання, тому й професори отримували тільки невеличку винагороду за свої труди. Знаю, що деякі професори вже на цей континент і в них напевно поліпшилося життя. Доля багатьох професорів мені не відома. Якщо вони ще далше в Німеччині, то ледве чи їх судьба покращала. Над цим, ми, тут сьогодні зібрані, мусимо застановитися. Ми тепер, славити Бога, в кращому положенні. На нас тяжить обов'язок допомогти тим, які ще досі не змогли вирватися з круговороту своїх злиденних буднів.

х) переїхали

=====

=====

=====

=====

=====

С П О Г А Д И

Бувший лектор УТГІ, учасник Визвольних Змагань за волю Карпатської України, бувший ученик проф. д-ра д-ра П. Савицького з 1925 року та співробітник при геологічному досліджуванні "Будійовіцке Панві" (ЧСР) В.ВАСЮК, який зараз перебуває у Венецуелі, пише нам свої гарні спомини з приводу 30-тиліття УГА-УТГІ.

"Сьогодні я одержав, хоч і з великим запізненням, ювілейне число "Вістей УТГІ" ч. 2/15/52. Це число присвячене 30-літтю ювілею нашої "Альма Матер, яка наперекір всім несприятливим емігрантським обставинам та часто не-свідомим, темним і національно ворожим елементам, в чужині на вигнанні, вже високо й славно послужила 30 років своїй рідній українській національній культурі та технічній науці. Цей культурний, духово-національний храм української науки розбудував наукову літературу та випустив сотні українських носіїв культури та науки у світ.

Ще добре пригадую: це була дійсно "українська цитадель" в Подебрадах поруч з іншими українськими культурно-науковими установами в ЧСР. В свіжій пам'яті залишилося у мене багато постатей з рядів вихованців цих українських національних шкіл, що в праці й боротьбі, плече-о-плече, дарували своє життя за свободу українського народу - Карпатської України, яких приходилося бачити у завзятій будівничій і визвольній національній боротьбі та розпрощатися з ними на Срібній Українській Землі. Хоч-би бл. п. зам. студ. Блеста, проф. Монюка, інж. М. Літвицького і багато інших.

Як рівнож і про тих багатьох, судьба яких нам не відома і які довгі роки працювали там, на національно-політичній та культурно-освітній ниві. Не можу не згадати всіх тих професорів, докторів, інженерів, абсолювентів і студентів, які працювали там довгий час учителями, кооператорами і т.п. і тих, які на національний заклик, як українські патріоти, зліталися на цю "Обітовану Срібну Українську Землю", приймали активну, жертвенну участь в її збройній національно-визвольній боротьбі та держано-будівничій праці. Хоч би починаючи з професорів і вихованців УГА: проф. В. Доманицького, доц. В. Приходька, інж. С. Довгаля, д-ра Росоху, інж. Романюка, доц. Осауленка, проф. др. інж. Л. Бича, інж. П. Краснонос, доц. інж. Я. Зінченка, інж. Козловської, інж. Трояна, інж. Д. Гайто-тина, інж. П. Дмитренка, інж. І. Подуру, інж. І. Пашенка, інж. Гончаренка і багатьох інших професорів та студентів-абсолювентів УГА, як також українців вихованців інших високих шкіл в ЧСР: д-ра Олега (Олеся) Кандибу, пол. інж. Филиповича, інж. Сердюка, інж. М. Бекерського, інж. Дарагана, інж. А. Курінного, д-ра Вагілевича, інж. В. Васюка, інж. Зіневича, д-ра Ю. Липу, п. Романа і багато інших, які були не лише носіями української духової культури, освіти й науки, а також і передовими бійцями та державними будівничими в загально українській визвольній боротьбі і які до сьогодні йдуть далі рішуче в національно-визвольнім авангарді.

Можна безконечно розвивати докази цієї тяглості українських національно-культурних сил, вихованих в українських наукових

інституціях в чужині - на еміграції, які або вже відійшли в історію нашої національно-визвольної боротьби, або які ще активно діють по своїй традиції далі в українській авангарді визвольної державно-національної боротьби. Хоч би згадати про недавній актив, що з еміграції вирушив до Києва і положив свої кости: д-ра Олега Кандибу, інж. Сциборського, Олену Телігу, інж. Телігу та інших, і тих, які залишилися в живих і далі невтомно працюють на національній ниві.

Ось світло, яке падає на наше минуле, що було, а та буде таким, лише завдяки національній свідомості, державній зрілості українських державних і національних патріотів, що zorganizували, побудували і втримали та стараються втримати й надалі українські високі школи й наукові та культурно-освітні інституції на чужині-еміграції. Не приходитьсь більше говорити про їх велике значення та користь для української духової і національної культури та науки, як рівнож значення служби української еміграції для Українського Народу і Національної Держави.

Все це пережите на протязі 30-років еміграції дає мені моральне і національне право та можливість, бодай висловити своє скромне слово, в короткій згадці про минуле й сучасне значення для національної справи, 30-тилітнього ювілею УГА-УТГІ в еміграції на чужині, як рівнож привітати всіх наших українських патріотів: професорів, лекторів, доцентів, абсолюзентів, студентів і всіх організаторів та адміністраторів-службовців УГА-УТГІ та загадати й бл. пам. спочилих. Рівнож побажати сил і здоров'я моїканам та керманичам і відданим працівникам УГА-УТГІ, що далі працюють та стійко стоять на традиційних позиціях захисту своєї дитини і нашої Альма Матер, членів Високого Сенату та членів Професорського Збору УТГІ, а особливо найстарших її батьків: Його Магніфіценцію Пана Ректора Проф. Д-ра Б. Іваницького, б. Ректора УТГІ Проф. В. Доманицького, Проф. Инж. М. Заціва, секретаря УТГІ п. О. Козловського й інших.

З великим захопленням, перечитуючи сумні й світлі сторінки ювілейного числа "Вістей УТГІ", пробігають думки, як у калейдоскопі. Люди, живі й мертві, учасники цього великого культурного діла та їх пройдений шлях на цій тернистій ниві, встають перед очима, як величезний український національний мур української культури в чужині. І коли тепер переглядаєш різного рода замітки на сторінках "Вістей УТГІ", як напр., "Святе безумство", Проф. Б. Лисянського в ювілейний день святкування 30-тиліття УТГІ і про той широкий і теплий національний відгук та прояв національно-патріотичної чуйности українського культурного світу в чужині на вигнанні до своєї Альма Матер, то ще найкраще бачиш ту велику сатисфакцію й неоціниму користь та заслуги всіх українських культурних, громадських, наукових і творчих національних сил, які прислужилися своєю жертвенною працею до розбудови та розвитку цього святого національного діла. Цим вони створили й творять собі й цілій Українській Нації нерукотворний духово-культурний пам'ятник, а для Українського Народу та його культури добре благодатне діло, яке було, а й буде прикладом, що заслуговує на наслідування для всього українського культурного світу в чужині та найсвітлішою сторінкою в історії української національно-визвольної боротьби XX віку. Бже сьогодні, в день 30-тилітнього ювілею УТГІ, можна з повною відповідальністю відкинути всі невідповідні наставлення та грубі закиди, зроблені передовим і чільним провідникам цієї ідеї та захистникам і працівникам цього великого діла. "Безумці зупиніться!"

"В сучасні важкі дні, що їх переживає наш український нарід по невдалій спробі створити власну незалежну державу, в ті дні, коли наша Нація несе розплату за свідомі і несвідомі помилки керівників нашої боротьби за волю, коли серце спливає кров'ю на думку про нашу недавню поразку і нашу національну дискредитацію перед широким чужинецьким світом, ви, безвідповідальні амбітники і легковажні авантюристи, розпочинаєте аферу, що принесе нам нову дошкульну поразку і нову національну дискредитацію, цього разу на культурному полі. Ви б цього напевно не зробили, коли б виразно собі уявляли, що то є за справа, за яку ви з такою нерозвагою і самопевністю нині боретесь..." (Це був 1922 рік в ЧСР) "... звертаюсь до вас з закликом-пересторогою і кажу ще раз вам: безумні зупиніться!... Зупиніться доки ще не пізно, доки ваша легковажна авантюра не набрала форм великого скандалу. Не готуйте нам нової національної поразки, бо їх і без того маємо вже досить..." - Такими словами зустрічали ідею створення Національної Політехніки - Української Господарської Академії в Чехословацькій Республіці в 1952 році і так кваліфікували деякі політиканські "мудрагелі" серед еміграції її творців і захистників.

Було багато таких, що Національну Техніку - УГА вважали за менш вартісну високу школу, чим чужинецька та не доцінювали, а навіть підцінювали... Але це була єдина в історії українській Бисока Національна Техніка, яка творилася соборними національними силами всіх українських земель: Надніпрянщини, Галичини, Кубані, Буковини й Підкарпаття та всього українського світу в чужині, на еміграції.

Вона виховала в своїх стінах сотні рідних синів Соборної України, зі всіх земель українських, які боролися за вищі державно-національні ідеали зі зброєю в руках, і, втративши свою Батьківщину, не втратили національних ідеалів і духа національної визвольної боротьби.

Вони лише тимчасово змінили свою матеріяльну зброю на духову, що виковувалася в українській "Цитаделі" - в УГА-УТГІ, в нашій "Альма Матер". Цю зброю видавалося абсолювентам разом з дипломами українських інженерів агрономів, лісівників, технологів, Гідротехніків, економістів та українським кадрам професорів, доцентів, лекторів, асистентів і т.п., які далі патріотично й віддано несли й несуть достойно та високо раз піднятий прапор національно-державної визвольної боротьби. Це ті незломні національні патріоти-борці, які на всі нерозумні і національно шкідливі закиди та "микитикування" своїх не-людей в той час відповіли своєму першому керівникові й Ректорові УГА бл. пам. Проф. І.Шовґеніву словами: "Що саме ми думаємо? Думати можна лише одно: з найбільшою силою братися за працю і вести її далі витривало та завзято, не зважаючи ні на що, а зокрема на поради від таких мудреців."

Сьогодні ж, по 30 роках існування та праці й результатів УГА-УТГІ в чужині на еміграції, потрібно лише з достойною повагою згадати слова тодішнього Ректора до них: "Ви всі, що так думали й робили, не помилилися і свого добилися та прислужилися нашій національній справі, як вірні сини своєї обездоленої Нації й Батьківщини, тепер на вигнанні, на еміграції." І Ви тепер маєте моральне і національне право всім тим, які сьогодні відважуються ступати на неправильний шлях своїх попередників, "мудрагелів" з 1922 року, відповісти з повною відповідальністю словами їх попередників, звернених тоді до Вас - "Безумці зупиніться!" та продовжуйте свою національну корисну працю далі.

С Е К Т О Р   П О З А О Ч Н О Г О   Н А В Ч А Н Н Я   У Т Г І

ЗАКЛИК ДО УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ

Українська Молоде!

Юнаки і Юначки Українського Роду!

Ви часто чуєте: "Молодь - наша надія!", "Молодь - майбутнє нації!" Ці коротенькі словесні формули, навіть тоді, коли Ви не задумувались глибше над їх змістом, наповнюють Ваші серця почуттям самопошани, гордості, підносять Вашу енергію, викликають гін до чину, а поруч з тим і накладають на Вас велику відповідальність.

Чи готова наша молодь, перебуваючи в діаспорі по всіх країнах світу з його різноманітними умовами чужого оточення і впливів, виконати відповідальну місію перед своєю Батьківщиною, особливо в сучасних, надзвичайно багатих подіями і скомплікованих історичних обставинах?

Чи досить лише молодечого запалу і ширих бажань для виконання важливих завдань, що ставить перед нами, українцями, сучасна політична ситуація і життя взагалі?

Досвід доводить, що згаданих елементів є замало: і у власному житті і в житті цілого суспільства, нації, кінцевого успіху можна досягти лише шляхом впертої боротьби і праці, спрямованих до певної мети. Але й для боротьби і для праці треба бути добре підготованим. Це досягається наукою.

Отже кожий Юнак і Юначка з крицевою твердістю волі повинні спрямовувати свої зусилля до набуття, чи поширення своїх знань та вмінь через різні, доступні для них форми навчання.

Навчання піднесе процес національного пробудження з емоційно-нальної сфери до сфери розуму і поглибить національну свідомість. Навчання дасть потрібний кожному комплекс знань про Україну, сучасне і історичне минуле українського народу, про його культурні скарби, про природні багатства українських теренів, як базу добробуту за умов незалежного існування українського народу. Досконале знання Батьківщини, зокрема і галузі її економіки, послужить прекрасним знаряддям в пропагуванні української самостійницької ідеї серед того оточення, в якому доля судила перебувати українцям. Навчання в умовах еміграційних категорично викликає потребу практичного володіння світових мов, що в значній мірі полегчить боротьбу та зміцнить персональні позиції, як і загально українські. Навчання дає науково-теоретичні знання, потрібні не тільки в громадській, чи іншій чинності, а й для самостійної підприємчої діяльності, організації та ведення промислових, торговельних, банкових підприємств та державних і самоврядувальних установ.

Навчання може підготувати до громадської та журналістичної діяльності в царині економічної, фінансової та соціальної політики.

Навчанням здобудемо знання для раціональної постановки та ведення сільсько-господарства – рільництва, городництва, садівництва, лісівництва, тваринництва, тощо.

Навчання узброїть Вас належними знаннями в галузі низки практичних фахів: радіотехніки, електротехніки, миловарства, обробки шкіри, технологічної переробки сільсько-господарських сировин і т.д.

Навчання, нарешті, поширюючи загальний колозир людини, робить її більш повновартісним членом суспільства, даючи їй, за умов демократичного ладу, найширші можливості виявити свою активність в раціональній розбудові життя того ж суспільства.

Для узброєння себе тими чи іншими знаннями не все є можливим проходити через нормальні школи, де вимагається регулярне і систематичне їх відвідування. На це часто не дозволяють ні вік, ні умовини життя. Тому життя викликало засновання в різних країнах шкіл, де навчання організоване за методом позаочного навчання, або так званим кореспонденційним способом. За цієї методи, людина може вчитися, перебуваючи на великій віддалі від самої школи. Студійник-заочник не є пов'язаний певними рамцями – він вчиться тоді, коли має вільний час і береться за вивчення такої галузі, яка відповідає його бажанням і життєвим планам.

Хтось хоче, приміром, поглибити свої знання в галузі Українознавства, тоді він вивчає: природні багатства України (корисні копалини, рослинні й тваринні багатства, клімат, водні басейни), історію України, українську мову й літературу, історію української культури.

Когось приваблює, скажім, агрономія та лісівництво. Він відповідно вписується на Агрономічно-Лісовий Факультет, чи студіює окремі його курси.

Чиїсь заінтересування йдуть по лінії економіки. Для цього існує Економічний Факультет.

Комусь захотілось би вивчати журналістику, або радіотехніку – існують відповідні курси і для цих галузей.

Позаочна метода навчання має ту особливість, що студійник може працювати (студіювати) в кожен пору року і в кожен хвилину дня, перебуваючи в найглухішій закутині світу.

Від самого заочника залежить прискорення темпа студій чи уповільнення їх в залежності від обставин. Коротко – досягнення успіху є в його руках.

Кореспонденційна метода, як ніяка інша, виховує волю людини, цей найважливіший чинник, що обумовлює успіх у житті. Кореспонденційна метода прищеплює вміння працювати регулярно й систематично без огляду на різні перешкоди, вона виховує майже фатичну любов до науки, до набуття знань, вміння ясно й суттєво формулювати свої думки, як усно так і на письмі. Заочники, як показують спостереження, надзвичайно швидко духово ростуть і вдосконалюються.

Український Інститут Позаочного Навчання при Українській Високій Політехнічній Школі – УТГІ – являється найстаршою школою позаочного навчання. За час свого 20-тирічного існування пропус-

тив через себе понад 10.000 заочників. Він продовжує свою працю й далі, намагаючись допомогти українській молоді.

Отож використовуйте доцільно час! Учіться! Набувайте фаху, інформуйте своїх близьких і знайомих про нашу українську школу та можливості через неї одержати потрібні для життя знання! Лише через навчання можна стати правдивими амбасадорами української справи в країнах Вашого поселення і, в слушний мент, віддатися до безпосередньої служби нашій Батьківщині.

Пишіть до нас про докладні інформації, згл. проспекти, прикладаючи для оплати порта відповідні міжнародні поштові купони.

УТГІ приймає записи на:

1. Економічний Факультет,
2. Агрономічно-Лісовий Факультет,
3. Високу школу державних Наук,
4. Школу Техніків Українського Промислу,
5. Курси: журналістики
у країнознавства,
моб,
ботаніки,
дендрології,
городництва,
садівництва,
рибництва,
обробки шкіри,
миловарства,
радіотехніки та інші,
6. Курси окремих предметів по реєстру окремих Факультетів.

Наша адреса:

Ukrainisches Tech. Wirtschaftliches Institut
Zw. Postamt München 21
Ramersdorf - Postfach,
Deutschland, E u r o p a.

- - - - -

"Дай хлопцеві добре виховання й освіту, - то дасиш йому палати й щастя, де тільки він не повернеться. Не буде він ані турбуватися, ані старатися про це. Палати самі прийдуть до нього і будуть просити, щоб увійшов до них."

Е м е р с о н

х х х

"Чоловік, молодий літами, може бути старий годинами, коли він не змарнував свого часу."

Б о к о н

х х х

"Відкладати - значить ухилятися від роботи, а збиратися щось робити в майбутньому, значить нічого не робити."

НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ІНСТИТУТ при УТГІ

(бувний НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ СЕКТОР УТГІ)

Науково-Дослідний Сектор УТГІ системою референдуму з дня 29.серпня 1952 року був переіменований і реорганізований в "Науково-Дослідний Інститут при УТГІ". Ця реорганізація була затверджена Професорською Радою УТГІ з дня 10.1.1953 р.

Науково-Дослідний Інститут працював в останньому році з найбільшою інтенсивністю. Відбулося надзвичайно конференційних засідань 5, звичайних 19. Виголошено доповідів 18, н. теми:

1. Енергетика України	проф. д-р Б.ГУБАРІВ,
2. Атомові енергії	проф. д-р Б.ГУБАРІВ,
3. Кооперативне молочарство Зах. України	доц. інж. М.ХРОНОВЯТ,
4. Олійні рослини України	проф. А. ЗАКУЛЕНКО,
5. Дикорослі корм. росл.схід.обл.України	доц. інж. Л.ЛИСЕНКО,
6. Клімат і культури людські	проф. д-р д-р П.САВИЦЬКИЙ,
7. Гантінгтонова теорія	проф. д-р д-р П.САВИЦЬКИЙ,
8. Значення лісів у народньому господарстві	інж. д-кт. М.ГАЛІВ,
9. Проблема виробу паперу з углядженням України	д-кт. інж. В.ЯРОВЕНКО,
10. Український порт Одеса	доц. інж. І.НАБЕЛЬСЬКИЙ,
11. Природа імперіалізму	проф. інж. Є.ГЛОВІНСЬКИЙ,
12. Стратегічні коналини Чорномор. Басейну	доц. д-ра Б.КОРДУК,
13. Українська ртуть	д-кт. інж. А.ЕЛИЗЬБЕК,
14. Господарство Грузії	проф. д-р СТУДІНСЬКИЙ,
15. Невільнича праця в СССР	д-кт. інж. Г.КОМАРИНСЬКИЙ,
16. Спогади про проф.д-ра Б.Іваницького	інж. інж. М.ГАЛІВ,
17. Значення приватного виробництва в роск.	проф. інж. Є.ГЛОВІНСЬКИЙ,
18. Український торг	проф. д-р д-р П.САВИЦЬКИЙ.

Останні (6) доповіді відбулися вже в 1953 році.

- - -

"Науковий Бюлетень", видаваний Науково-Дослідним Інститутом при УТГІ, виходить в м-ці травні 1953 р. - номери № ХХХІІІ-ХХХУ. В цьому числі зміщено такі праці:

Проф. д-р Іван і Василь РОЗГІН: "Мінливість бактерій під впливом бактеріологічних чинників",

Мгр. Зеновій МЕЛЬНИК: "Німецька грошова реформа і політика (1945/51)",

Наукові нотатки-рецензії:

Проф. д-р Володимир ГОРОДЕЦЬКИЙ: "Совітська літцова індустрія і її повоєнна відновлення" - проф. Володимир Тимошенко,

Список видань УГІ/УТГІ за 30 років. Частина перша.

- - -

До слідуючого числа "Наукового Бюлетеня УТГІ" увійдуть праці:

- доц. д-ра Богдана КОРДУКА,
доц. інж. Ярослава СУЛІМ,
проф. Івана ЗАКУЛЕНКА,
проф. д-ра д-ра Петра САВИЦЬКОГО,
доц. інж. Михайла ХРОНОВЯТА,
проф. інж. Євгена ГЛОВІНСЬКОГО.

Х Р О Н І К А

=====

При кінці червня 1952 року, за ініціативою Т-ва Інженерів в Німеччині, створено Комітет Будови Дому Українських Техніків. В склад цього Комітету увійшли: представники УТГІ, Т-ва Інженерів, ТПУГА і Т-ва Абсолютвентів УГА. Комітет видає заклик до Товариств Інженерів у різних країнах поселення в Європі та за океаном.

.х х х

16.8.1952 р., з нагоди приїзду Іх Ексцеленції Преосвященного Епископа Бучка до Мюнхену, Проректор проф. д-р Петро Савицький, Проректор доц. інж. Дем'ян Пеленський та Декан проф. д-р Василь Орельський відвідали Іх Ексцеленцію, складаючи щире подяку за підтримку нашої Школи та докладно поінформували про сучасний стан і плани на майбутнє. В добрій розмові цікавився Преосвященний подробицями з життя й праці нашої Політехніки, яка має свої великі питомі завдання - поглибити й поширити українську технічну науку та приготувати майбутніх українських будівничих у всіх економічно-технічних ділянках нашого самостійницького національного життя. Преосвященний Владика признав важливе значення Української Політехніки та обіцяв і надалі допомагати нам у праці.

х х х

23.8.52 р. інж. електрик Ярослав Сулима захистив дипломний іспит на Економічному Факультеті Промислового Відділу, на основі якого одержав титул "дипломованого інженера економічних наук".

х х х

30.9.52 р. під час вчорашнього засідання Українсько-Німецького Товариства вручено д-рові Павлові Рорбах (визначний нім. вчений, цінний приятель українців) почесну грамоту Т-ва, а від Ректорату нашої Школи зложено йому привітання.

х х х

28.8.52 р. з доручення Ректорату Проректор доц. інж. Д. Пеленський та інж. Я. Сулима відвідали Бонн (Німеччина) і зложили в міністерствах Німецького Союзного Уряду меморіали та обговорили деякі важні для нашої школи проблеми.

х х х

З початком жовтня м.р. Проректор доц. інж. Д. Пеленський та інж. Я. Сулима відвідали проф. д-ра Г. Райнфельдера, референта високого шкільництва в Баварському Міністерстві Освіти, щоб попрацювати його з нагоди його відходу на інше становище та подякувати йому за розуміння потреб нашої Школи та його допомогу для неї у всіх важливих справах. Проф. Райнфельдер в прашальній розмові підкреслив своє розуміння нашого важного завдання на чужині й, тим більше, оцінює наші зусилля в напрямі розбудови нашого наукового життя на еміграції. Вкінці представив нашу делегацію своєму наступникові фон Ельменау.

2.10.1952 р. Представники Ректорату Проректор Доц. Д.Пеленський та Инж. Я.Сулима взяли участь в загальних зборах Європейського Дослідного Інституту для Втікачів, що відбулися в Мюнхені.

х х х

В половині м-ця жовтня 1952 року відбуто довшу конференцію з міністерським радником Й. фон Ельманау, предкладаючи усно й письмово наші побажання в дуже важливих проблемах нашої Високої Школи. Пан Й. фон Ельманау виявив незвичайну річевість і прихильність та зрозуміння наших потреб.

х х х

17.10.1952 року. Пані Мгр. Фарм. Неоніля ОЧАБРУК захистила свою докторську працю п. н. "Пеніциліна, її прекмети та методи виготовлення фармацевтичних препаратів".

х х х

15.11.1952 року. Відбулося пленарне засідання Сенату УТГІ. На ньому було зложено звіт з діяльності та матеріального стану нашої Школи. Також рішено просити Їх Магніфіценцію Пана Ректора дозволу скликати Професорську Раду УТГІ.

х х х

16.11.1952 року. З доручення Ректорату УТГІ виїхав вдруге Инж. Я.Сулима до Бонну, щоб перевести там розмови з окремими міністерствами Союзного Німецького Уряду в справах нашої Школи.

х х х

6.12.1952 року. Відбулося відкриття Школи Техніків Українського Промислу при УТГІ в присутності записаних студентів і педагогічного складу. Проректор Проф. Д-р Д-р П.Савицький в своїй інавгураційній промові привітав приїзних та підкреслив важливість вивчення природніх багатств України та їх раціональне зужиткування. Декан Економічного Факультету Проф. Д-р В.Орелецький подав план навчання та начеркнув спосіб проходження курсів. До Школи записалося 26 студійників.

х х х

22.12.1952 року. Відвідали нашу Школу Представники Українського Конгресового Комітету в Америці - Д-р Галичин і Д-р Ярема. Гостей привітав короткою промовою Проректор Д.Пеленський, який нав'язуючи до ювілейного святкування 30-ти річчя УГА-УТГІ, підкреслив значіння наукової праці нашої Високої Школи та з'ясував умови, в яких приходить ся нам на чужині працювати. Д-р Д.Галичин відповідаючи, заявив, що він вповні розуміє значіння праці Української Високої Політехнічної Школи - УТГІ, як і розуміє його Конгресовий Комітет. При цій нагоді Делегація зложила дотацію нашій Школі в сумі 50 ам. дол. На майбутнє - говорив д-р Д.Галичин - Конгресовий Комітет не забуде про діяльність УТГІ та буде намагатися допомогти йому вести дальше працю для добра української спільноти. Опісля Гості оглянули на швидку руку зорганізовану виставку фотознімків з життя та діяльності УГА/УТГІ, наукові видання та, під кінець відвідин вписалися у пропам'ятну ювілейну книгу.

1.1.1953 р. відбулася новорічна традиційна зустріч професорів, асоційованих та студентів УГА- УТГІ. Опис цієї зустрічі містимо на іншому місці цього числа "Вістей" (гляди розділ "Річне").

3.1.1953 р. дипл. інж. Ярослав Сулима захистив докторську працю - "Електрогосподарка, як галузь планового народного господарства".

10.1.1953 р. відбулося 12-те Засідання Професорської Ради УТГІ. Відомлення із цього засідання містимо на іншому місці (гл. стор. 4.).

28.2.1953 р. Ректорат улаштував зустріч з політичними та громадськими установами в Німеччині. Зустріч відбулася в Мюнхені, в "Кристліхе Касіно", Дахауерштр. 9. Ціллю цієї зустрічі було здати перед українським громадянством звіт з дотеперішньої діяльності УТГІ та лянів на майбутнє.

По доповіді, що її зробив Іх Магніфіценція п. Ректор, проф. д-р Петро Савицький, вив'язалась дискусія, виявом якої ухвалено було одноголосно резолюції, що містимо їх на іншому місці цього числа "Вістей". Підчас зустрічі була влаштована виставка видань та світлин з життя та діяльності нашої Політехніки.

14.3.1953 року відбулися Загальні Річні Збори Товариства Українських Інженерів і Техніків в Німеччині, на яких було złożено звіт а вибрано нову Управу Т-ва, головою якої далі став доц. д-р інж. Я. Сулима.

16.3.1953 року відкрито курси мов: німецької та англійської. Німецьку мову вчить лект. д-р Годованець Кирило, англійську - лект. роць Михайло. Учасників курсів записалося 19.

10.4.1953 року відбулося жалібне засідання Ректорату й Сенату УТГІ та Педагогічного Персоналу з приводу смерті Іх Магніфіценції Почесного Ректора проф. д-ра г.к. Бориса Іваницького. Пан Ректор проф. д-р Петро Савицький в своїй жалібній промові згадав про наукову діяльність та заслуги Бориса Юрієвича, як одного з основоположників нашої Національної Політехніки, що відійшов від нас назавжди. На цьому жалібному засіданні був присутній голова Центрального Союзу Українського Студентства (ЦЕСУС) п. д-р Василь Маркусь.

17.4.1953 року Товариство Інженерів, Техніків та Економістів в Німеччині відбуло жалібне засідання з приводу смерті Почесного Голови Т-ва, Почесного Ректора УТГІ, проф. д-ра г.к. Бориса Ю. Іваницького. Голова Т-ва доц. д-р інж. Я. Сулима, відкриваючи це жалібне засідання, попросив присутніх мовчанкою вшанувати пам'ять померлого Почесного Голови Т-ва, а після того віддав слово доц. інж. І. Шабельському, який в своїй доповіді начеркнув життєпис та начеркнув історичну участь Покійного в творенні нашої Національної Політехніки, називаючи його Батьком нашої "Альма Матер". Далі асист. дипл. інж. М. Галів, як учень Покійного, в своїм ширім спогаді представив велич Покійного, як науковця, виховника та громадсько-політичного діяча.

=====

=====

=

Н А У К О В І Н О Т А Т К И . . .

Доц. Д-р Петро ЗЕЛЕНИЙ прислав нам список своїх наукових праць, написаних в 1948-1952 рр., що з приємністю містимо його нижче:

1. "Від наукових відкриттів до їх практичного примінення" - реф. виголошений для УНОТ'а, Брюкселес 1948 р.
2. De voeding van de dieren - druk. u Landb. en Veetelt 1950, Louvain.
3. Het eiwitproblem in de voeding van de dieren - ibid. 1950.
4. Hormonen in de voeding - Liter. studia razem z wyslida-
my власных дослідів; skoroczono i w popularnij formi
pojawylos w "De Boer", 1951,
5. Zuurgraad van de voedermiddelen - studia wykluczno dla
wzytku fabr.,
6. APF factoren, vit. B12, antibiotica en onze proeven -
druk. w "Onze Berichte", 1951, dla wzytku wnutriszno,
7. Het mesten van de kuikens in de batterijen - obszurna
studia jak wyslid majze dworicznych doswidiv, maszyno-
ruk. 60 st. 1952 (wykluczno dla fabryky, bo daje riad
wyprobowanych recept skladannia kormiw dla toho roda
kurjat).
8. Kanibalisme en verrenpikken - cykl. 1952,
9. Waarom enkele kuikens slecht inpluimen - idem 1952,
10. Zetmeelwaarde-berekening zonder proefnemingen (tut po-
dajetsia nowu sikawu metodu obczysluwannia skorbionowoji
wartosty kormiw bez potreby pereprowadzuwannia osoblywych
doslidiv. Riadom prymiriw stwerdzeno prawylnistj toji
metody. Pracia wyhotowlena z doruczennia fabryky dla
predlozennia Min. Rln.),
11. Verslagen van de proeven met: a) koeien,
b) kalveren,
c) mestkoeien,
d) varkens,
e) opfok-en mest-kuikens

Antwerpen - Merksem 1948-1952 (ce cinnyj naukowo-prak-
tycznyj material jak wyslid doswidiv na riznych rodach
twaryn z vitaminamy, meneralnymi spolukamy, rizni bil-
ky i t.d. Wyslidy tych doswidiv wyjawlaty ne mozna, bo
ce tajna fabryky.

Крім цього появил ся ряд популярних статей в тижневику "Де
Боер" (т.з. "Хлібороб") в роках 1/49-1952.

Х Х Х

Проф. д-р. Е.Вертипорох помістив в часописі "Гомін України"
ч. 13, в 28.3.1953 р. статтю про "Досягнення медицини в 1952 році"
і на закінченні сезону Академічних Вечорів Канадійського Відділу
НТШ, 3.5.1953 р. виголосив доповідь на тему "Сульфоаміди і антибіо-
тики у фармації і медицині".

На з'їзді американських фізиків, що відбувся в днях 28-29. листопада 1952 року в м. С.Лвіс, проф. д-р Зеновій Храпливий про- читав доповідь, у якій подав висліди своїх дослідів із теоретичної фізики.

х х х

Бувший секретар Наукового Сектора УТГІ та лектор нашої Шко- ли, п. інж. В.Васюк, був допущений на третю асамблею "Міжнародного Об'єднання для Охорони Природи", як член-кореспондент УТГІ. Асам- блея відбулася 3-9. серпня 1952 р. в Каракасі, Венецуеля.

"На цьому Конгресі - пише інж. Васюк - не були заступлені своїми делегатами ні Совети, ні їх сателіти. Мені довелося бага- то доказувати, переконувати та пояснювати секретаріатові, що ВО УНРа- ди і УТГІ є сквиьними емігрантськими українськими інституціями, які нічого спільного не мають з московськими, російськими чи "совітсь- кими" та польськими.

Прийшлося показувати документи: уповноваження ВО УНРади і ле- гітимацію УТГІ (бувп. асист.-лект. УТГІ). Фігурував також ювілейний листок УТГІ в англійській мові, який мені дуже допоміг успішно доби- тися своєї мети (назаль мав лише один примірник і була велика шкода, що міг добре репрезентувати УТГІ серед потрібних нам сусп. кіл).

Не менше стали мені в допомозі також мої добрі знайомі, уче- ні венецуельці, своїми додатковими поясненнями та доброю опінією, як про венецуельського українця, представника ВО УНРади і УТГІ у Вене- цуелі.

Таким чином мені пощастило прийняти участь в цій сесії Тре- тої Асамблеї "Міжнародного Об'єднання для Охорони Природи", прослу- хати всі доклади, реферати та дискусії над ними, з винесенням резо- юцій та постанов Головної Асамблеї та її декларацій у світовому маш- абі. Як рівнож взяти участь у прийняттях, спільних екскурсіях та спеціальних фільмах, які були гостинно улашовані венецуельськими державними чинниками та науковими асоціаціями і суспільно-громадсь- кими організаціями та установами. Також роздобув я для Ваших ближ- ьх інформацій та взитку листу тем і праць, які були представлені на самблеї.

В процесі сесії УІПН я старався навіязати близькі стосунки з науковцями різних держав та їх представниками, щоби згодом можна бу- ло їх використати в інтересах УТГІ і Наукового Сектора, як також для пропаганди нашої національної справи та щоби, при можливостях, УТГІ зяв участь в наступному Четвертому Конгресі, який має відбутися в опенгазі в 1954 році.

Віцепрезидент наступного з'їзду "ІУ-ої Асамблеї УІПН" - п.В.Н. ельс, мол. в венецуелець і перебуває в Каракасі, з яким можу завжди, ри потребі, легко скомунікуватись.

До складу нової управи обрано: член гнор. проф. д-р Гуг Бемеке, ША; президент - проф. д-р Черлес І. Бернард, Швайцарія; генеральний секретар - проф. д-р Джон-Павль Гаррой, віцепрезидент - Вілліам Фелс, венецуеля; члени - проф. Енріке Бельтран, Мексико і Гарольд Коллідже, ША.

З Н А Ш И Х Л И С Т У В А Н Ї

Ректор УТГІ,
Детройт 10, Міч.

7. вересня 1952р.

До Хвального Укр. Конгресового Комітету в Америці, Нью-Йорк,
на руки Вельмишановного Пана Юліана Р е в а я,
Організаційного Референта.

Високоповажані Панове!

Відповідаючи на Ваш лист від 2. вересня 1952 року, прошу,
насамперед, прийняти подяку за Вашу увагу до нац.-культур. справ
нашого УТГІ.

Щодо порушеної п.Проректором доц. Пеленським Дам'яном спра-
ви фінансування видання друком ювілейного числа "Наукового Бюлетє-
ня", то я можу тільки підтримати це прохання УТГІ з огляду на не-
можливість для самого УТГІ, що перебуває взагалі нині в тяжкій ма-
теріяльній стані, тримаючися лише завдяки жертовності декількох
відданих йому людей, покрити видатки на таке видання.

Дозволю собі висловити надію, що УКК, який в своїх заінте-
ресованнях обіймає комплекс всього українського національного жит-
тя, знайде можливість зацікавитися як справою видання ювілейного
числа "Наукового Бюлетєня" УТГІ, так і іншими можливостями підтрим-
ки УТГІ в його стараннях продовжувати свою національно-культурну
працю.

З глибокою пошаною

(-) Проф. д-р Б.Іваницький,
Ректор УТГІ.

х х х

Іх Магніфіценція Пан Ректор пише:

23.8.52р.

"...Починаю з сумної вістки: вчора, в 9 год. рана, раптом
(серц.удар) помер на своєму мешканні, недалеко від Детройту, про-
фесор Григорій Григорович МАХОВ. Це - велика втрата для українсь-
кої науки. Люди наші все відходять з цього світу - стільки смертей
за останній час ...

... Я дуже вдячний всім Вам за добрі побажання з нагоди Свя-
того Бориса. Але не псуйте мене такою великою увагою, бо я не зас-
лугую: покинув Вас і все думаю - як мені відійти вже від справ
УТГІ. Думаю про це спокійно, бо справа УТГІ тепер у добрих руках.
Ви робите понад сили та можливості і я повон, що утримаєте якомсь
нашу Політехніку.

Сердечно вітаю Всіх

Ваш Борис Іваницький".

Апостольський Візитатор Українців у Західній Європі.

До Світлого Ректорату
Української Високої Політехнічної Школи
в Мюнхені, Нім.

Рим, 17.XII.1952р.

"... Мило мені було довідатися з Вашого цінного звідомлення про Ваші дальші плани, зокрема про отворення аудиторного навчання Україно-Технознавства. Бажаючи Вам найкращих досягнень помножую стократно мої побажання і благословення для Хвального Ректорату, для Вельмишановних Панів Професорів і Студентів Вашої, чи радше нашої Високої Політехнічної Школи зі Світлим Празником Христового Родження й Нового Року в щастю й здоров'ю, у сповненні наших мрій про кращу долю й волю нашої любой Батьківщини-України на многі, многі літа

відданий у Христі Господі
брат і слуга

+ Іван

Еп. А.В.

х х х

Ректорат і Сенат УТГІ в Німеччині.

До: Хвального У. Конгресу Українців Америки
в Нью-Йорку.

27.6.1952 р.

Високоповажані Пані й Панове!

Дозвольте нам з далекої й, разом з тим, близької для Вас Європи, заслати наш сердечний, братній привіт Вашому У. Конгресові, що відбувається у вирішальних годинах історії людства.

Віримо, що Ваш голос, як і за попередніх конгресів, пробере-
нить рішучим і обгрунтованим виявом перед світом в обороні святих
прав України та її Народу!

Слова Голови Українського Конгресового Комітету, п. М.Мураш-
ка, сказані при відкритті І. Конгресу по першій світовій війні у
Вашінгтоні:

"На нас спадає святий обов'язок вже тепер звернути увагу амери-
канського Народу й нашого Уряду на те, що в інтересі тривкого
світового миру вони повинні в часі переговорів піддержувати
справедливі домагання українського Народу мати свою незалеж-
ну народоправну державу"

і нині у всій їх повноті є актуаль-
ними.

Праця Конгресового Комітету на протязі літ провадилася у нап-
рямі виконання взятого на себе І. Конгресом цього святого обов'яз-
ку. І нашим щирим побажанням є, щоб вона продовжувалася й далі та-
кож за підтримкою та зовнішній єдності всього українського грома-
дянства в напрямі здобуття незалежності нашої Батьківщини - Ук-
раїни.

Працям Конгресу - Щастя Боже!

(-) Проф. Д-р П. Савицький
Проректор

(-) Доц. Інж. Д. Пеленський
Проректор

(-) Проф. Д-р В. Орелецький
Член Сенату.

Український Конгресовий Комітет в Америці.

До Х. ального Ректорату й Сенату
Українського Технічно-Господарського Інституту,
М ю н х е н, Німеччина.

Дня 12.липня 1952 р.

Високоповажані Панове!

За Ваше ласкаве й цінне привітання для П'ятого Конгресу Американських Українців, просимо прийняти нашу щирю подяку.

Ваш привіт Конгрес прийняв з великим одушевленням та рясними оплесками.

При цім прикладаємо програмовий Альманах Конгресу, а після видання Збірника праць П'ятого Конгресу, дозволимо собі надіслати Вам пам'ятковий примірник.

За Конвенційний Комітет:

(-) Василь Мудрий,
Голова.

(-) Юліян Ревай,
Секретар.

х х х х

Президія Конференції УСГ Америки.

"Прохаємо прийняти найкращі вітання від учасників Конференції Українських Студентських Громад Америки, що відбулась 15-16. листопада 1952 року в Клівленд, Огайо.

За Президію
Конференції УСГ Америки

(-) З.Р.Винницький,
голова

(-) Надія Вовк,
секретар.

х х х х

Проф. О. АРХИМОВИЧ:
Нью-Йорк, С.Ш.А.

Нью-Йорк, 12.УІІ, 1952 р.

"... Щойно одержав Ювілейне число "Вістей УТГІ", за що приношу щирю подяку.

З великим зацікавленням прочитав звіт про святкування Ювілею УГА-УТГІ. Мені дуже прикро, що я не спромігся, в зв'язку з турботами, пов'язаними з переїздом до США, своєчасно надіслати привітання. Отже, прошу Вас передати Ректоратові та Сенатові УТГІ мое, трохи запізнене, але щире побажання повного успіху в дальшій праці на славу нашої вільній високій школі.

Я цілком поділяю Ваш погляд, що для видання "Вістей УТГІ" треба створити матеріальну базу. З великою охотою перекажу 4 ам. дол., коли визнаю, яким шляхом це треба зробити. Було б побажаним, щоб в слідуєчому числі "Вістей УТГІ" була вміщена вказівка щодо технічного переказу грошей з США до Німеччини.

З великою охотою я співпрацюватиму в "Науковому Бюлетені УТГІ" і, якщо буде згода редакції, можу виготовити критичний огляд стану

генетики та селекції в Іспанії. Мені лише потрібно знати Ваші побажання щодо розміру такої розвідки, бо матеріялу я маю достатню кількість.

Щодо контакту з іспанськими науковими установами то, коли Вам треба буде перекласти листи до будьякої з них, будь ласка, надсилайте мені, а я їх перекладу на іспанську мову. В скорому часі сподіюся надіслати Вам відбиток моєї праці: "Insekten als mögliche Überträger der Virus Krankheiten der Kartoffel in Spanien", яка друкується у "Anzeiger für Schädlingskunde". Недавно я виправив та повернув коректу цієї праці. В порядку персональної інформації, мені приємно повідомити Вас, що недавно мене обрано членом

"Deutsche Gesellschaft für Angewandte Entomologie", про що я щойно одержав повідомлення. Це обрання є відзначенням за мою працю про комах, які запилюють цукрові буряки. До цієї праці я притягнув багатьох німецьких дослідників і, внаслідок цієї праці, винайдено та списано декілька нових видів комах.

З правдивою пошаною

О.Архимович."

"...Дуже дякую за надіслані мені "Науковий Бюлетень" чч. XXVII-XXX. Приємно вражає гарне зовнішнє оформлення та серйозний науковий зміст. Прошу прийняти один ам. дол. на дальше видання "Наукового Бюлетеня"..."

О.Архимович."

х х х

Проф. П.ШУЛЕЖКО,
Сідней, Австралія.

9.IX.1952 р.

"...Листа Вашого від 21.серпня 1952 року я одержав, за який щиро Вам дякую. В листі були також залучені коротенькі дані про Дорогого Сергія Даниловича (проф. Комарецький - Ред.), які я не використав, бо повідомлення про смерть С.Д. було вже надруковане. Відомості подав, напевно, п.інж. Карташевський. Ми, УТГІ-вці, що є тут в Сідней й околиці, збираємось відслужити Панахиду та збираємо гроші на пам'ятник.

Я посилав на адресу Інституту 5 фунтів, із яких 2 ф.12ш. і 6 п. належать студентіві Юрієві Турчанівському, що вплатив свій внесок на ТПУГІ за 1952 рік, а останні 2 ф. 7 ш. і 6 п. я вношу як передплату на "Вісті УТГІ" на 1952 рік.

Я дістав листа з Америки і бачу, що до цього часу справа між Німеччиною і Америкою є неполагоджена. Це робить дуже приkre враження. Біда нам, українцям, з нашою вдачею. Коли ми вже станемо такими людьми, що державні інтереси будемо ставити вище за свої амбіції, або, якщо не хочемо поступитися своїми власними інтересами, то відійдемо набік і не будемо перешкаджати загально-національним справам. Бідні ми люди-українці. Історія ще нас не навчила.

Бажаю Всім єдності і корисної праці для нашого народу, а не витрачати сили на взаємне поборювання.

Щиро здоровля всіх УТГІ-вців.

З глибокою пошаною до Вас

П.Шулежко."

Доц. Д-р М.ЗЕЛЕНИЙ,
Бельгія.

23.8.1952 р.

"... Прочитавши вчора звідомлення п.Ректора, проф. д-ра Бориса Іваницького, про висліди розмов з т.зв. "УТГІ-США" - бажаю висловити такі свої думки в тій справі:

1. Становище п.Ректора і Проф. Ради в Німеччині є зовсім правильне, бо вони боронять принципу і єдності школи. Самозванчий ректорат в США - є нічим іншим, як тільки перенесенням живцем певних нездорових явищ в нашій громадській житті на високошкільний терен, що в цілій нашій високошкільній історії на еміграції є без прецеденсу. Отаманію на шкільнім полі - мусимо всіма засобами поборювати, а всіх тих, що це нездорове явище створили, притягнути до дисциплінарної відповідальности.
2. Є недопускаємим, щоб професори УТГІ самі впливали деморалізуючо на молоде покоління, а головню на б. студентів та абсолювентів УТГІ; навчаючи їх непослуху своїм законним властям та знижуючи в них той пієтизм до своєї Альма-Матер, який вони придбали в час своїх студій. А джерелом цього пієтизму до нашої школи, це ціла її історія за останніх 30 років, це жертвенний патріотизм тих, що заклали цю школу і провадили її навіть в безвиглядному часі, це жертвенні намагання цілого колективу УТГІ вдержати її на високому рівні моральному й науковому, це, вкінці, національна чистота нашої школи на протязі цілого її існування. Дисципліна, послух, готовість жертвувати навіть свої особисті амбіції для добра школи - ось які високі громадські чесноти характеризували нашу школу. Тому не диво, що само ім'я "УГА-УТГІ" мало всюди і завжди свій питомий тягар.
Хто дав право кільком проф. в США - перейти до данного порядку над тим великим моральним капіталом нашої школи? Чи усвідомили вони собі, який національний злочин сповняють вони супроти своєї школи? Чи усвідомили вони собі, яку велику моральну шкоду несуть вони студентам і абсолювентам УГА-УТГІ? Тимчасові матеріальні вигоди не стоять в ніякому відношенні до того великого морального спустошення, що грозить собою прихильників УТГІ-вської ідеї. Мимоволі насуваються припущення, що вся та "затія" є інспірована якимись індивідуами неприхильними УТГІ ні українській культурі, а ціллю яких є компрометувати укр. високе шкільництво. Того рода індивідуів на амер. землі є досить, що, надіваючи маску "тоже українця", підривають основи укр. правопорядку. Звичайно послуговуються такі типи нашими людьми, які, знайшовшись в нових обставинах в боротьбі за щоденний хліб, затрачують силу волі протиставитись підлесливому нашіптуванню.
3. Розумуючи все вищесказане - пропоную:
  - а) Висловити п. Ректорові проф. д-р Борисові Іваницькому повне довіря і подяку за проведену працю і побажати, щоб і надалі стояв на сторожі добре заслуженої слави УТГІ.
  - б) Перенесення УТГІ до США - може відбутися тільки дорогою відповідного рішення Ректорату (законного!) і Проф. Ради та після передачі повновластей на керування відділом УТГІ в США точно вибраним представникам, а не дорогою бунту проти своїх законних властей, дорогою отаманії.

- в) "Група проф. в США" та самозванчий "Ректорат" негайно припиняє свою шкідливу працю на терені США і вповні піддається під директиви законних властей УТГІ в Німеччині, згл. в США (це вирішить Ректорат сам, де має бути центр УТГІ - в Європі чи США).
- д) Всі аванси, пчинені групою "УТГІ-США" - передається для контролю законним влациям УТГІ. У виправданих випадках ці аванси можуть бути затверджені або відкинені. Лише тою дорогою можна врятувати надшарпаний авторитет УТГІ.
- е) На випадок неприняття вищезгаданих умовин групою "УТГІ в США" - цілу ту групу осудити і відказати їй права звати себе "УТГІ". Закони і докази (архів) є проти них.
- є) Візвати всіх членів Професорської Ради УТГІ і абсолювентів УТА-УТГІ - стати в обороні нашої школи і, тим самим, дати нашому сучасному Ректоратові моральну піддержку в боротьбі зі шантажом і отаманією.

Інж. Д-р М.Зелений.

П.С. Ось моїх кілька думок в тій справі. Вдносно Вашого останнього листа, я відповім Вам в скорому часі.

Сердечно Вас здоровлю

З."

х х х

Доц. О.ПАРАМОНІВ,
А н г л і я.

19.9.52р.

"... Я дуже радий, що останнє число "Наукового Бюлетеня УТГІ", один примірник якого я вчора одержав, вийшов звичайним засобом друку. В тексті є багато друкарських помилок, може й з вини самих авторів, але в такому вигляді журнал має право ним називатись. Не знаю тільки, як далі буде з його виданням...

З правдивою пошаною

О.Парамонів."

х х х

Доц. Е.СИТЕНКО,
Г о л л а н д і я.

12.9.52 р.

"... Кілька днів тому, я бачився з головою нашого Об'єднання Українців у Голландії і розмовляв з ним з приводу влаштування у нас Ювілейного Свята 30-ої річниці УТГІ. Він до цієї справи поставився позитивно, але, як я й писав Вам, що це буде легше зробити трохи пізніше. В м-ці жовтні будуть скликані загальні збори українців в Утрехті і що саме нагоду ми хочемо використати для більш ефективного відсвяткування. Пан Семирозум перебрав від мене Ваші листи і почав діяти, тобто - збирає комітет з наших голендрів, які дуже прихильно ставляться до української справи і мають вплив серед своїх. Крім цього, д-р Антонович, завдяки своїй популярності, багато нам допоможе. Так, що справа ця є на добрій дорозі, можна буде влаштувати це свято на належній висоті з відповідною святочною про-

грамою та участю гостей-чужинців та нашого громадянства.

Як буде вже все узгоджено з часом та програмою, то я Вас, своєчасно, повідомлю, а наразі жду від Вас матеріалів для доповіді.

Передаю привіт всім УТГІ-вцям!

Залишаюсь з пошаною до Вас

Е.Ситенко."

х х х

ТЕРМІНОЛОГІЧНА КОМІСІЯ
при Т-ві Українських Інженерів в Америці.

Нью-Йорк, 4.7.52р.

"... З доручення Термінологічної Комісії при Т-ві Українських Інженерів в Америці звертаюся до Вас з проханням у слідуючій справі.

Українська Академія Наук в Києві видала була в час своєї розмірно свободної діяльності ряд вартісних українських слівників з різних ділянок техніки. Зі скріпленням протиукраїнського курсу Москва вирішила, що ці словари націоналістичні і шкідницькі та наказала стягнути їх з обігу, - з книгарень, бібліотек-та заступити їх московськими, чи напів-московськими.

Комісія вважає, що деякі з тих словників все таки збереглися по цім боці залізної заслони. Комісія хоче відшукати те, що є, передрукувати і зберегти від затрати та зробити доступним для українського технічного загалу по цім боці залізної заслони.

Комісія шукає за тими словниками по наших наукових установах і по чужих бібліотеках. Один словник вдалося нам найти в Конгресовій Бібліотеці у Вашингтоні.

Для Комісії є потрібні такі відомості:

1. Чи в бібліотеці УТГІ знаходяться якісь українські словники УАН (термінологічні)?
2. Які саме: ділянка техніки, автор, по змозі і рік видання.
3. Чи можливо було б зробити (хоч би з деяких) фотокопії, чи мікрофільми?
4. Скільки, приблизно, коштує тепер у Німеччині зроблення світлокопій, або мікрофільму, прим. від сторінки.
5. Чи дехто з професорів УТГІ не мав приватних технічних слівників УАН і хто саме?

Маючи такі відомості, Комісія могла б вирішити, чи і котрі словники варто було б перевидати і післала б гроші на світлокопії і зв'язані з тем інші витрати.

В імені Комісії дякую згори за відповідь і остаюсь

з правдивою пошаною

Р.Білинський."

Примітка: Цією дорогою Редакція "Вістей УТГІ" зі своєї сторони звертається до всіх членів УТГІ-родини - піти на зустріч Термінологічній Комісії в її заініційованому доброму ділі: коли б хтось мав такі словники - просимо дати їх для згаданого використання.

Мгр. Зеновій МЕЛЬНИК.
С Ш А.

Детройт, 4. липня 1952 р.

"...Само кілька днів тому закінчили ми літній семестр і я знову приїхав до Детройту на роботу. Вправді, досі нічого не знайшов, бо все то так складалось, що не зміг. З початку думав відпочати декілька днів, потім щось з горлом не було в порядку – просидів дома більше тижня, вкінці зайнявся трохи писанням і не ходив поки не викінчив. А писав я по-українськи мою роботу з останнього семестру – Німецька грошева реформа й політика (1945-1951), – яку й вислав я на адресу УТГІ. Розвідка ця коротка – приблизно 35 сторін (з додатком, таблицями, літературою й т.д. – 44 стор.), але цікава тим, що вона базована на літературі американській та англійській. Досі взагалі мало писалося про останню реформу в Німеччині, не говорячи вже про українську літературу. Може мені здається тільки так, тому, що я живу даліше від українського середовища, але мені таки виглядає, що ніхто з українських учених не поцікавився цією справою. А шкода, бо це річ, по-моєму, дуже важна. Напевно наша країна опиниться в дуже подібних обставинах, а тому з німецького досвіду можна було мати деякі вказівки на ведення нашої грошової політики. Цікавою є самокритика американців у цій справі. Якщо ця розвідка дійсно щось варта – прошу використати її, як уважаєте за відповідне.

Само дістав я з Німеччини дві перші книжки Енциклопедії-Українознавства. Читав я зміст усіх томів... На жаль, мені здається зі змісту, за мало уваги присвячено там господарським справам. Оскільки пригадую собі, там є окремий розділ про господарство і окремий загально про укр. народне господарство. Знаємо, що хліборобство відіграло в нашій історії поважну роль, але не думаю, що ми повинні будувати нашу економіку на с.-господарстві і не думаю, що с.-г. буде так важливою ділянкою, щоби присвячувати тут окремий розділ, а нехтувати, напр., так важливою проблемою банківництва, грошей і кредиту. Крім того, напр., сама советська промислова статистика і її аналіза можуть незвичайно багато вказати щодо тенденцій розвитку господарства у майбутньому. Не знаю, може з одержаних дальших томів ці мої думки покажуться безпідставними; було б краще, коли б так.

Що ж, про нашу громаду з Анн Арбор нема чого писати. Дещо вже напевно могли Ви читати в пресі. З останніх цікавих річей хіба згадаю, що в травні, святкуючи день нашої самостійності та заразом С.Петлюри й Е.Коновальця, ми, завдяки ООЧУС-ові, СУМ-ові й Конгресовому Комітетові, вмурували пропам'ятну плиту в "міжнародньому осередку" в університеті. Після того жиди запротестували в університетській пресі проти згадування С.Петлюри, порівнюючи його з Гітлером. Бачу, що муситимемо їм декілька разів відповісти.

14.УІ. на університеті в Анн Арбор покінчили студії два українці пп. з Олекса М.Біланюк (фізика й математика) та Славон Білецький (торгівля). Між іншим, пригадую, в останньому числі "Наукового Бюлетеня" була якась стаття про атомову енергію. Пан Біланюк, який спеціалізується в атомовій фізиці, по прочитанні сказав мені, що факти, які автор там наводить, є сумнівними. Зрештою, я на тих справах не визнаюся. Він сказав мені, що напише в тій справі, або безпосередно до автора, або до видавництва.

Якщо дістану відповідні матеріяли, може простудію грошову господарку України з визвольних змагань. Але то це річ майбутнього. Бажаю всього найкращого й засилаю мої ширі поздоровлення

З.Мельник."

Інж. В. МЕРЕНЮК
Монтреаль, Канада.

Монтреаль 2.XI.1952 р.

"... Останнє число XXVII-XXX. за травень-липень, "Наукового Бюлетеня УТГІ" я одержав, за котре Вам щиро дякую, як рівнож і за пам'ять, що не забули мене поминути з великого чиола абсолювентів нашої школи.

Пересилаю Вам два канад. долари, як передплату на "Науковий Бюлетень" і буду висилати далше, щоб вирівняти висоту річної передплати.

Не знаю, чи Вам відомо, що я з родиною був від 1948 до 1951 р. в Тунезії, а звідти в червні 1951 р. переїхали на власний кошт до Канади. Для того я мусів затягнути довг у своїх колегів. Як жилося нам у Тунезії, думаю, що Ви дещо знаєте "Не зовсім добре, але й не зле". Тільки шкода страченого часу. Зараз я працюю у малім приватнім підприємстві як електро-механік, хоч перед тим я ніколи нічого спільного з електрикою не мав, а у вечір ходжу на курси англ. мови і на мех. креслення, тому в дома біля родини я є "гостем", але назагал з Канади ми є задоволені, хоч доводиться працювати не по-фаху.

Рівночасно хочу просити Вас, якщо це не спричинить Вам великих труднощів, вислати мені одну останню серію поштових значків УТГІ з портретами пп. ректорів і їх належність, яку вирівняю якнайскорше. Також прошу вислати мені "Вісті УТГІ" та подати умови їхньої передплати.

Остаюсь з пошаною

В.Меренюк."

х х х

Управа ТПУГА,
Відділ Детройт, США.

Гамтремк, 19.7.1952 р.

"... З доручення Управи ТПУГА, Відділ Детройт, вислав я дня 7. липня 1952 року через тутушній поштовий уряд 40 \$ (сорок) на фонд "Наукового Бюлетеня УТГІ".

Хочеться вірити, що й інші пп. прихильники УТГІ, котрим лежить на серці розвиток, а не упадок нашої Альма-Матер, підуть слідом за нашим скромним почином і піддержать матеріяльно й морально працю нашої школи, так сміливо розпочату й ведену серед не завжди сприятливих умов.

Бажаю Вам найкращих успіхів та витривалости в Вашій так жертовній, а, нажаль, самими нами мало ціненій праці.

З правдивою пошаною

Зеновій Стельмах."

х х х

Інж. Петро Петренко,
Брадфорд, А н г л і я.

9. листопада 1952 р.

До Хвального Ректорату УТГІ,
М ю н х е н.

У відповідь на Вашого листа від 3-го ц.м. спішу повідомити Вас, що, після довгих переговорів та переписок, мені нарешті пощастило дійти до мети з влаштуванням Святочної Академії, 30-тилітнього ювілею УТГІ, що має відбутися 21-го грудня б.р. в м. Брадфорді.

Свято я роблю із СУБ-ом, який дає мені повну матеріальну підтримку і запевняє чисельну аудиторію. Програма Свята буде складатися з двох частин: офіційно-святочної і розвагово-концертової. Діловий Комітет працює. Велике зацікавлення викликало Ваше повідомлення про випуск блоку значків, присвяченого 30-тиліттю УГА-УТГІ. Бажано є, щоб це появилось скорше і щоби ми могли їх завчасу одержати у відповідній кількості. В залежності від його вартости, додатково час повідомлю про необхідну кількість нашого замовлення.

Отже, Свято відбудеться 21-го грудня 1952 року, в залі "Mechanik Institut", Bradford. Відкриття зробить голова СУБ-у, д-р Фундак, привітання й реферат беру я на себе, а спомини з життя студентів зробить інж. Ярина. В другій частині виступить: хор і танцюристи Відділу СУБ у Брадфорді; хор під керівництвом п. Гаврилюка, а балет - п. Бурака. Про участь з околиць ще не встановлено остаточно...

Реферат на Свято я маю вже готовий. Список професорів УГА й абсолювентів я маю в книжці "Українська Еміграція", Наріжного, що була вийшла в Празі в 1942 році. Фотознімки з життя УГА я маю подостатком, більше як 500 штук. Документи маю усі. Так, що виставку маю з чого зробити.

Про решту повідомлю Вас своєчасно.
Залишаюся з правдивою до Вас пошаною

Ваш інж. П.Петренко.

х х х

Осип МАЗУРОК,
Мілкківер, К а н а д а.

29.5.1952 року.

...Ваше повідомлення з дня 17.4.52 р. в справі визову мене п. інж. Фур, я одержав - дякую.

На визов п.інж. Фур І., я пересилаю поштовим переказом 5 ам. дол. Гроші ці я можу вислати щойно коло 15.6.52 р., бо щойно в той час я буду в більшому місті і зможу їх там переказати. Як рівнож, я визиваю слідуєчих п.інж., абсолювентів УТГІ, зложити свою пожертву по 5 ам. дол. Адреси їх я засилаю на Вашому відтинку.

Прошу вибачити, що я скоріше не відписав, але, вповні, це не лише моя вина. Ваш лист майже місяць часу шукав мене по Канаді. А це тому, що я працюю зараз асистентом по мірництві та постійно їжджу з місця-на-місце. Вірю, що Ви мене оправдаєте.

Читаючи "Вісті УТГІ", в яких Ви закликаєте всіх УТГІ-вців до співпраці в них, тобто до подавання своїх статтей-спогадів, я дуже радо можу Вам дещо описати зі свого поступу на канадійській землі, якщо Ви, безумовно, на це погодитесь...

Остаюсь з пошаною

Осип Мазурок.

7.УІІ.1952 р.

"... Гроші на оплату т.зв. "Ланцюгової Системи" я вислав сьогодні через Банк Монреаль, прямо на адресу УТГІ в Мюнхені..."

Відносно заторкнених Вами питань у листі до мене в справі 30-тиліття УТГІ (відсвяткування ювілею), то я дам Вам таку відповідь.

Ювілей можна відсвяткувати в м. Едмонті, однак я це скорше, як в м-ці жовтні або листопаді, зробити не зможу. Це з тих причин, що я тепер постійно є поза Едмонтоном та туди приїжджаю раз на місяць або на два місяці. Як я Вам вже в попередньому листі писав, - я зараз працюю асистентом одного інженера по мірництві. Тому моя праця є постійно по цілій провінції Альберті, яка своєю територією є два рази більша, як була небіжка Польща.

Після моєї думки, то на наш канадійський терен, а головню сюди, на північ, де лежить м. Едмонтон, є найкраще придумати щось більш конкретне (як тут кажуть - бізнесове), цебто підприємчине, як свято 30-тиліття УТГІ. Тут наряд на всякі такі свята не дуже то йде, а якщо вже й піде, то кине яких 5 або 10 центів. А це тому, що тут є такий закон, що в неділі й свята за всякі імпрези невільно нічого брати, а тільки ставиться тарілку на столику біля дверей і як чиясь ласка то щось кине, а як не кине нічого то ви не маєте права його випросити. Тому тут в неділю чи свята не висвітлюють жодних фільмів, ані жодних представлень, бо це не оплачується. Для прикладу наведу Вам такий випадок. В м-ці березні б.р. приїхав був до Едмонту театр дипістів з Торонта та оголосив на неділю представлення "Степовий Гість", а щоби кожний при вступі заплатив, то вони вирішили продавати т.зв. програмки по 50 центів від особи. Це тривало може якусь годину, опісля з'явилась тайна поліція, нібито гості, купили собі також програмки за 50 центів, та, замість іти на залю, вони почали шукати управителя цього театру та покарали його на 100 дол. і, зразу після того, люду так наїшло багато, що зала "тріщала" і майже ніхто нічого не платив.

На мою думку, найкраще було б, щоби при улаштуванні таких імпрез були видрукувані якісь пропам'ятні карточки із історії УГА-УТГІ і щоби кожна така картка мала написано, що вона коштує одного долара. Тоді такі карточки можна буде силою всадити багатьом людям по доларові, а декому й з п'ять штук. В такий спосіб можна було б зібрати трохи грошей не тільки для покриття коштів імпрези, але й на Фонд УТГІ...

Остаюсь з пошанню до Вас

О.Мазурок."

х х х

Инж. М.Сірий,
Чикаго, США.

18.X.1952 р.

"...Щиро дякую за надіслані мені "Вісті УТГІ" та, заразом, надсилаю гроші на передплату. Виклик моїх друзів до участі у Видавничому Фонді приймаю з радістю, а заразом зі свідомістю його великого значення. Це дійсно дуже добра думка такою ланцюговою системою вдержати дорібок нашої школи. А тепер дещо про себе.

Я живу в найбільшому промисловому центрі США - в м. Чикаго. Зараз працюю як кресляр при продукції величезних силових котлів.

Праця, розуміється, не по мойому фаху, але даю собі зовсім добре зі всіма справами раду. Можливості праці в лісівництві не великі, головню в північно-західних стейтах, далеко від українських скупчень, при цьому дуже низько платні. Скорше можна дістати працю при лабораторіях перерібки дерева, баданні ґрунтів або в мірництві, одначе перешкодою, до певної міри, є незнання мови (термінології) і це, що ми не є громадянами. Думаю вкорткому часі оглянутись за підходящою працею для мене. Бажаю всім найкращих успіхів.

Остаюсь з глибокою пошаною

Михайло. Сірий."

· х х х

Мгр. С.Масляник,
К а н а д а.

1.XI.1952 р.

Хвальна Редакціє!

Ваш цінний "Науковий Бюлетень" ч.27-30, як рівнож раніше "Вісті УТГІ" я одержав, за що щиро Вам дякую.

Прошу ласкаво й надалі дати мені можливість одержувати Ваш цінний "Науковий Бюлетень". Пересилаю, тимчасом, одного канад. дол. З огляду на хатні клопоти й операцію, яку щойно недавно перейшов, не міг я досі відгукнутися на пересилку мені "Наукового Бюлетеня" й "Вістей УТГІ".

З правдивою пошаною

О.Масляник."

х х х

Інж. Д.Кулинич,
Квінс, США,

23.XII.1952 р.

До Редакції "Наукового Бюлетеня УТГІ"
в М ю н х е н і, Німеччина.

"... Справа нашої Високої Школи була завжди для мене великої ваги - тому я ніколи не дозволив би собі збувати Ваші звернення мовчанкою.

Правда, матеріяльне мое теперішнє положення дуже погане, бо, купивши ферму з літниськовою віллею - я затагнув величезний довг, але такі видатки, як покриття коштів передплати Вашого цінного "Наукового Бюлетеня УТГІ" - не мають нічого спільного з тим - настільки то ще є в мене спроможностей...

Кінчаю цього листа і бажаю Вам успіхів у зачатому Вами Ділі.

З поважанням -

Д.Кулинич."

ВІДПОВІДІ РЕДАКЦІЇ на ЛИСТОВІ ЗАПИТАННЯ:

1. Пан К.С.

УТГІ існує і працює в Німеччині на основі "Статутарні Засади чинності Українського Технічно-Господарського Інституту", вироблених комісією, затверджених владами УТГІ (1945) і тодішніми окупаційними владами. "Регулямін..." є тільки порядком для внутрішнього вжитку.

2. Пан Л.М.

Ви дивуєтесь: "Я перший раз чую, що є бувші і теперішні, активні і пасивні члени УТГІ". "... А як стоїть справа з перенесенням УТГІ до США?" Кожний член педагогічного персоналу зголошував свій відїзд у своїм деканаті. Деканат подавав це на Сенат УТГІ, який давав відпустки зголошеним; відпустки ці на прозвіби продовжуються. Хто не діставав відпустки, ті були скреслені зі списку персоналу. В 1951 році тогочасний Ректор УТГІ оголосив реактивізацію членів УТГІ. Тоді не всі реактивувалися. Певна група осіб, згуртованих в Нью-Йорку, з огляду на їх поведінку (оцінену постановою Сенату УТГІ від 1.1.1952) відпали були автоматично.

Перенесення УТГІ до США не можна виконати. Думалось, не п'ятачись урядової дороги, що так як з Чехії можна буде їхати й далі. УТГІ є величезне підприємство, яке не можна перенести в кишені куди вгодно. Члени УТГІ почали навіть, ніби по-частинах, вивозити зі собою майно. УТГІ в роздріб: машинки до писання, книжки, деякі прилади, навіть рукописи з видавництва УТГІ, документи і т.д.... Більша частина всього майна була спакована і перевезена на "Функкасерне" (107 палі) і чекала перевозу до США, але не було дозволення і ІРО не перевезло. Врешті ті пакети (деякі і ушкоджені) треба було забрати назад до УТГІ. Вийшло наяв, що не вистарчало наших бажань та постанов про перенесення, але треба було мати дозволення від держави, куди хотіли переноситися, бо часи мандрівки "перед фронтами" минули. Тепер виявляється, що справа перенесення Школи наразі відпадає. УТГІ залишається в Німеччині. Після цього стало необхідним вияснити активне співробітництво членів УТГІ в нових умовах праці. Для тої цілі Ректор УТГІ обійшовно звернувся до всіх членів УТГІ, що мають і не мають відпустки, зголоситися до співпраці в УТГІ. Це є прозвіба до реактивізації пасивних чи бувших членів. Ті, які не зголосяться до співпраці, залишаться "бувшими".

3. Пан О.Н.Б.

Просимо не денервуватися передчасно. УТГІ є "університет" а не "коледж". УТГІ видає своїм абсолювентам дипломи з титулами ІНЖЕНЕРІВ, а не "бакалаврів". Ми також не погодимось, як і Ви, щоби під назвою УТГІ - Високої Школи, будувалось щось таке, що понижувало б науку професуру, абсолювентів-інженерів та студентів. Різні школи при УТГІ (чи від нього) можуть бути й у Вас.

4. Пан І.Д. і П.О.

"Спілка УТГІ в ЗДА" не упразнена провадити жодних кілько-навчальних операцій, а тим більше висококільних. Не можемо Вам нічого радити, аж поки справи урядово не виясняться. Докладну відповідь дістанете листовно. Іспити зможете скласти у професорів, список яких Вам надішлемо, коли кінчиться "зголошення до співпраці" членів педагогічного персоналу.

Управа Товариства Українських Інженерів і Техніків в Німеччині подає сумну вістку, що після довгої і тяжкої недуги, 4. квітня 1953 року в м. Детройті, в США, упокоївся в Бозі Почесний Голова нашого Т-ва

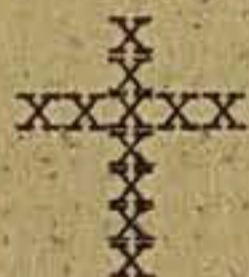
Проф. Д-р г. к. БОРИС ЮРІЄВИЧ І В А Н И Ц Ь К И Й

Голова Української Національної Ради, Основоположник Української Господарської Академії – Українського Технічно-Господарського Інституту і їх довголітній Ректор та Почесний Ректор, дійсний член Наукового Товариства ім. Т. Шевченка, дійсний член Української Вільної Академії Наук, колишній лектор Кам'янець-Подільського Університету, кол. Директор Лісового Департаменту України, член інших товариств.

Невблагана смерть забрала від нас нашого дорогого Почесного Голову на 75 році його життя. З його смертю Українське Громадянство понесло велику втрату.

Хай чужа земля йому буде легкою!

УПРАВА ТУІТ

У глибокій смутку повідомляємо українське громадянство й своїх колег, що дня 4. квітня 1953 р., в м. Детройт, США, упокоївся в Бозі на 75 році життя наш дорогий і незабутній Ректор, один з основоположників Української Господарської Академії – Українського Технічно-Господарського Інституту в Подєбрадах, ЧСР

Професор Лісівництва

Д-р г. к. БОРИС ЮРІЄВИЧ І В А Н И Ц Ь К И Й

учасник визвольних змагань, почесний Ректор УТГІ, дійсний член НТШ і УВАН, визначний науковець та громадсько-політичний діяч.

Покійний залишив по собі багато наукових праць з галузі лісівництва – неоціниму спадщину для української науки, в серцях своїх вихованців глибоку вдячність і вічну пам'ять.

Товариство Інженерів – Абсолютентів
УГА – УТГІ, Німеччина.

Президія і Виконний Орган Української Національної Ради з глибоким жалем сповіщають про смерть

Проф. Д-ра БОРИСА ІВАНИЦЬКОГО

Голови Української Національної Ради, що настала після довгої і тяжкої хвороби 4 квітня 1953 р. в м. Детройт, в США.

Великі, неоціненні заслуги Покійного в Українському Визвольному Русі, Визвольних Змаганнях 1917-1920 років і в організації українських політично-визвольних сил в останні роки, зокрема в справі створення Української Національної Ради, як також і в ділянках українського наукового і культурного життя висунули Його на чільне місце в українському Громадянстві.

Пам'ять про Нього вічно житиме в нашому народі.

БОРИС ІВАНИЦЬКИЙ

(+ 4. квітня 1953р.)

4-го квітня 1953 р. в м. Детройт, США, перестало битись серце Проф. Д-ра г. к. Бориса ІВАНИЦЬКОГО. Нестало між нами нашого дорогого Бориса Юрієвича, основоположника нашої національної Високої Політехнічної Школи - УЛД/УТГІ, довголітнього її Ректора та почесного Ректора.

Борис Юрієвич Іваницький народився 2. березня 1878 року в м. Суми, Харківщина. Реальну гімназію закінчив в м. Суми у 1896 р. і тоді поступив до Лісового Інституту в Петербурзі, який закінчив у 1902 р. з титулом "вченого лісівника". Вже за студентських часів брав активну участь у Громадсько-політичному житті, за що підпадав під поліцейний догляд та був не раз арештований.

По закінченні студій почав практику в українських лісах на посадах лісничого, а згодом надлісничого. У 1917 році, з настанням революції, Борис Юрієвич, повний запалу, починає відразу активно працювати в розбудові українського державного апарату, організує при Генеральнім Секретаріаті України Лісовий Департамент України і очолює його в році 1918.

Український Кам'янець-Подільський Університет запрошує Його у 1919 році на лектора лісівництва при Сільсько-Господарським Факультеті. З того часу стає Борис Юрієвич на науково-педагогічний шлях. По відході за Збруч в м. Тарнові головує в Комісії для розроблення програми навчання для Київської Сільсько-Господарської Академії.

Як Голова "Спілки Техніків Сільського Господарства", опрацьовує плани-програми для майбутньої Української Господарської Академії в Чехословаччині, які чеське Міністерство Хліборобства затверджує, а перша Професорська Рада в 1922 році надає Борисові Юрієвичу Іваницькому звання "професора лісівництва" і тоді ж вибирає його першим проректором УГА. З того часу Б.Ю. і до останніх днів свого життя активно працює в нашій Школі. Проректором був у рр. 1922-24, Ректором 1925-1926, Деканом Агрономічно-Лісового Факультету в 1926-1927, Ректором в 1928-1935. В 1932 р. стає першим Директором повста-лого Позаочного Інституту УТГІ, як рівнож першим Головою Спілки Про-фесорів УГА. В тому часі розробляє плани для створення Сільсько-Гос-подарського Ліцею в Західній Україні в Черниці, біля Стрия.

Наукові праці присвячені українському лісові започатковуються виданням у 1907 році Т-вом "Просвіта" в Києві брошури п.н. "Як збу-тися ярів та пісків". Основна його праця - це "Ліси і лісове госпо-дарство України", два томи, 320 стор., Вид. Українського Наукового Інституту у Варшаві. Ця праця є першою, що поставила проблему укра-їнського лісу у всій повноті та широчині. В ній є поданий історичний перегляд життя українського лісу і висвітлення його всебічного зна-чення. Написав високошкільні підручники, як "Курс лісівництва", "Ден-дрологія". Переклав з німецької мови "Курс про лісові займища". У 1946/47 очолював Науковий Сектор УТГІ і зредагував "Наукові Записки УТГІ" I (IV) том, що вийшли друком у 1948 році. Співпрацював у "Ук-раїнській Загальній Енциклопедії" та в "Енциклопедії Українознавства". Друкованих праць має 32. Деякі з його праць були поміщені в чужомов-них виданнях:

"Zeitschrift für Forst und Jagdwesen", "Ceskoslovensky Les", "Vestnik Ceskoslovenske Akademie Zemledelske".

В 1947 році в м-ці травні під час святкування 25 літніх ро-ковин УГА/УТГІ, Професорська Рада, визнаючи величезні заслуги Б.Ю. в галузі лісових знань України та його віддану працю для УГА/УТГІ, надала йому гідність доктора "гоноріс кавза" лісових наук. Наукове Товариство ім. Т.Шевченка обрало його дійсним членом Т-ва. Рівнож стає дійсним членом УВАН. В листопаді 1947 р. Професорська Рада УТГІ вибрала знову Б.Ю. Ректором УТГІ. У 1948 р. Українська Національна Рада вибрала його своїм Головою, Об'єднання Українських Лісівників Інженерів і Техніків - почесним членом. У 1951 р. Товариство Укра-їнських Інженерів і Техніків в Німеччині - почесним Головою Т-ва, у 1952 р. Товариство Українських Інженерів в Америці - своїм почесним членом.

В 1952 році святкував наш дорогий Борис Юрієвич свій Золотий Ювілей 50-ліття фахової та громадської діяльності. Через тяжку хво-робу Б.Ю. не було змоги відзначити цього великого свята так як бажалось, щоб зложити заслужену подяку Сеніорові української лісової на-уки за його невсипущу жертвенну працю на науковім та політичнім полі. Йому пощастило створити свою школу українських лісівників, яку реп-резентують 118 його виховників інженерів-лісівників, розкиданих по всьому світу. Достойнство Ректора мав до 10. січня 1953 р., де на черговій Професорській Раді зрікся цього посту з причин тяжкої хоро-би. Професорська Рада вибрала Бориса Юрієвича Почесним Ректором.

Світла постать Бориса Юрієвича Іваницького буде взірцем прийдешніх поколінь, пам'ять про нього залишиться на довгі, довгі віки.

С П И С О К

наукових праць, наукових статей та підручників,
зіставлений самим Покійником на день 24.8.1951 рік.

(д - друк, ц - циклостиль)

I. Наукові праці (друковані)

1. Лісова господарка України, стор. 30, Економічний Збірник, т. I, Київ-Тарнів, 1922, (1/8).
2. Основні типи лісових займищ та лісових формацій на території заселеній українським народом, стор. 14, Записки УГА в ЧСР, т. I, Подебради, 1927, (1/8).
3. До питання про вплив смітистих трав на лісові культури, стор. 44, Записки УГА в ЧСР, т. II, Подебради, 1929, (1/8).
4. Глибинне садження сіянців сосни, ялини й дуба, стор. 32, Записки УГА в ЧСР, т. III Подебради, 1931, (1/8).
5. Вплив часу садження чи погоди на розвиток лісових культур, стор. 14, Український Аграрний Вістник, Львів, 1934, (1/8).
6. Ліси й лісове господарство на Україні, два томи, стор. 320, Видавництво Українського Наукового Інституту, Варшава, 1936, 1939, (1/8).
7. Колонізаційна і господарська роль лісу на Правобережжі і Подніпров'ю в 16 - 17 вв, стор. 11, Наукові Записки УТГІ, т. I (IV), Регенсбург, 1948, (1/8).

II. Підручники (циклостиль)

8. Таблиці до визначення деревистих рослин по листях, стор. 40, Подебради 1922 р.
- 9-11. Курс лісівництва: I. Вступ, стор. 60, Подебради, 1922.
II. Головніші лісові породи, стор. 75, Подебради, 1922.
III. Лісовирощення, стор. 385, 72 мал., Подебради, 1923.
12. Таблиці до визначення важніших дерев та чагарників у безлістному стані, стор. 15, Подебради 1922.
13. Дендрологія, ч. II. (спеціальна), Випуск I. Голонасіньові, стор. 117, мал. 37, Подебради 1924.
14. Дендрологія I. Будова й життя дерева. 2. Листяні породи, стор. 5 + 134, з атласом малюнків, Регенсбург, 1947.
15. Лісова політика й статистика, стор. 140, курс викладів, Регенсбург, 1948.

II. Наукові статті (друки)

16. Lesy a lesni hospodarstvi v Ukrajine, st. 16, Ceskoslovensky Lesy, IV roc. Praha.
17. Обезліснення України, стор. 7, "Тризуб" чч. 20 і 21, Париж, 1926.
18. Руйнація лісової господарки на Україні, стор. 11, "Тризуб" чч. 46/47, Париж, 1927.
19. По лісах Чехословацької Республіки, стор. 38, "Сільсько-Господарський Збірник", Подебради, 1927.
20. Die Entwaldung der Ukraine, 7, "Zeitschrift für Forst und Jagdwesen", Berlin 1928.
21. Основні завдання при обробленні лісового ґрунту, стор. 12, "Український Інженер", Подебради, 1931.
22. Zvlastnosti a dneani stav lesniho hospodarstvi na Ukraine, 4. St. "Vestnik Ceskoslovenske Akademie Zemedelske", Praha 1933.
23. П'ятиріччя і ліси України, стор. 8, "Тризуб" ч. 7 (385), Париж, 1933.
24. Загальні і локальні завдання сучасного лісовирощення, "Український Агрономічний Вісник", Львів, 1934.
25. Головні стадії розвитку лісового господарства на Україні, стор. 12, "Український Агрономічний Вісник", Львів, 1934.
26. Українське лісівництво, стор. 15, "Науковий Бюлетень УТГІ" чч. III-IV, травень 1949 р., Регенсбург (ц.).
27. Ліс - у житті й історії Українського Народу, стор. 12, "Науковий Бюлетень УТГІ" чч. XIII-XIV, Ульм, 1950 (ц.).
28. Проблема законних лісів та захисного заліснення в Галичині до 1939 р., стор. 26, "Науковий Бюлетень УТГІ", чч. XVII-XIX, Аугсбург, 1951 (ц.).
29. Лісове господарство України, стор. 1068 - 1074, "Енциклопедія Українознавства".

Мюнхен, 24.8.1951 р.

/-/ Борис Іваницький.

ПОХОРОН ПРОФ. БОРИСА ІВАНЦЬКОГО

("Свобода" з дня 16.4.1953 р. помістила нижчеподане звідомлення).

"... Тлінні останки Покійного були поставлені в каплиці погребного закладу п. Бугая при вул. 3103 Коммор, Гемтремк, для прощання в четвер і в п'ятницю, 9-го і 10-го квітня 1953 р., де і відправлено панахиду за православним обрядом щовечора в год. 7.30 у прияві сина Покійного інж. Бориса і невістки Покійного Трини та великого числа представників нашого громадянства. Були виголошені проповіді.

В суботу, дня 11-го квітня 1953 р. рано в год. 9.30 знову відправлено над Покійним панахиду, а опісля перевезено його тлінні останки до Церкви св. Покрови при 29-тій вулиці на заході, де відправлено соборну панахиду архієпископом Мстиславом при участі численного місцевого духовенства. Треба заважити, що архієпископ Мстислав був хворий, а все-таки відправив всі мольби за Покійного і виголосив високопатрістичну проповідь. Співав увесь час мішаний хор, скріплений солістами Дітройту, а зокрема солістами Української Капелі Бандуристів ім. Т.Ш. ченка.

При домовині Покійного увесь час стояли почесною вартою члени ОДУМ, даліше випусники Українського Технічно-Господарського Інституту проф. Віктор Доманицький, вкінці панове генерали Української Армії: Олександр Вишнівський і Михайло Крат. Домовина потопала в квітах. Серед маси приявної жалобної громади видно було між іншими: представника УНРади на ЗДА і керманича ресорту Закордонних Справ УНРади д-ра С. пана Витвицького, проф. Віктора Доманицького, генерала артилерії Бориса Палія-Неїла, адв. Івана Панчука, багато б. старшин УНР і УГА, членів 1-ої Дивізії УНА і інших.

О год. 12.30 рушив величезний автовий похід з домовиною Покійного на цвинтар Евергрін (коло вул. Вудвард).

Над гробом молитви відправив знову архієпископ Мстислав у сослуженні духовенства, а прощальні промови виголосили: від УНРади - її представник в ЗДА, керманич ресорту Закордонних Справ УНРади, д-р Степан Витвицький (про заслуги Покійного і про те, що дух Покійного житиме вічно серед нас), даліше: проф. Віктор Доманицький (особливо про заслуги Покійного і працю в Українському Технічно-Господарському Інституті) і ген. Михайло Крат (між інш. і про те, що 1-ша Дивізія УНА, ще перебуваючи в Англії, була й першою, яка як стій підпомогла новостворену тоді якраз УНРаду).

З сумом прощалися масово приявні з Покійним на його місці вічного спочинку. Треба признати, що це місце - одно з найкращих на згаданому цвинтарі.

Дальший тяг прощальних промов відбувся на поминкових жалібних сходинах у приміщенні Українсько-Американського Осередку при вул. Капентер.

Проводив тут президент федерації Ам. Українців стейту Мішіген, Василь Довгань. Промовляли: п.п. Іванчук (від УКК), пастор Боровський (від Українського Євангелицького Об'єднання), Катерина Хомякова (від Українських Злучених Жіночих Товариств Дітройту і Гемтремку), Є. Яворівський (від централі Української Вільної Громади в Америці), Василь Довгань (від Федерації АУ ст. Мішіген, що об'єднує 45 установ і організацій, від Товариства Сприяння УНРаді з Нью Йорку і від УРС зі Скратону), Павло Маляр (від редакції "Українського Прометей" і ДОБРУС-у).

В.Чорненко (від Української Капелі Бандуристів ім. Т.Шевченка), Гр.Ки-
растий (особисто), о. Олександр Биковець (від Української Православ-
ної Громади), ген. Олександр (від УНДС і від ОБВУ в Америці), Максим
Бойчук (від Української Православної Церкви), д-р Іван Розгін (від
УВАН і НТШ). Останні промовляли: син Покійного інж. Борис, який дяку-
ва Громаді за прислугу підчас похоронів сл. п. Батька і д-р Степан
Витвицький, який виступав, як сказав, не тільки як гість на цьому сум-
ному обряді, але і як господар від УНРади.

Година 6-та вечором. Поволі закінчуються поминки, люди розхо-
дяться зі сумом додому; оде розсталися вони знову з одним Великим Бор-
цем за волю України, місце якого нема кому в нашому громадянстві зас-
купити!

Є.Я."

Г Р О М А Д С Ь К И Й   К О М І Т Е Т

похорону проф. д-ра Бориса Ю.ІВАНІЦЬКОГО

складався з представників таких установ і організацій:

1. Федерації Американських Українців штату Мічіган;
2. Філії УККА в Детройті;
3. Групи УВАН в Детройті;
4. Філії ОБВУА в Детройті;
5. Краєзнавчої Комісії НТШ в Детройті;
6. Об'єднання Державного Відродження України;
7. Товариства Сприяння УНРаді, Філія в Детройті;
8. Товариства Сприяння УТГІ, Філія в Детройті;
9. Спілка професорів УГА;
10. Філія ДОБРУС-у в Детройті;
11. Філія УНДС в Детройті;
12. Жіночих організацій Детройту;
13. Капелі Бандуристів ім. Т.Шевченка;
14. Української Вільної Громади в Детройті;
15. Українсько-Американського Осередку в Детройті;
16. Української Мічіганської Ліги;
17. Товариства Абсольвентів і Студентів УГА/УТГІ;
18. Товариства Українських Інженерів, Філія в Детройті.

РЕКТОРАТ І СЕНАТ УКРАЇНСЬКОЇ ВИСОКОЇ ТЕХНІЧНОЇ ШКОЛИ -
УТГІ ПОДАЄ СУМНУ ВІСТКУ, ЩО 1. серпня 1952 року ПІСЛЯ
ДОВГОЇ НЕДУГИ УПОКОЇВСЯ В БОЗІ НА 71-МУ РОЦІ ЖИТТЯ В
ЛІЧНИЦІ ГААР, БІЛЯ МЮНХЕНУ (Німеччина) -

визначний український вчений, професор Української
Високої Технічної Школи - УГА-УТГІ, колишній Дирек-
тор Українського Технічно-Господарського Інституту,
колишній Декан Інженерного Факультету УТГІ, колиш-
ній Голова Філії КодУС у Регенсбурзі, визначний гро-
мадський та культурний діяч -

ПРОФЕСОР СЕРГІЙ КОМАРЕЦЬКИЙ.

ПОХОРОНИ ВІДБУЛИСЯ 4. серпня 1952 року. ТЛІННІ ОСТАНКИ
ПОХОВАНІ НА ЦВИНТАРІ ГААР, БІЛЯ МЮНХЕНУ.

НЕВМОЛИМА СМЕРТЬ НАНЕСЛА НЕВІДЖАЛОВАНУ ВТРАТУ УК-
РАЇНСЬКІЙ ВИСОКІЙ ТЕХНІЧНІЙ ШКОЛІ НА ЧУЖИНІ - УТГІ.

ХАЙ ЧУЖА ЗЕМЛЯ БУДЕ ЙОМУ ЛЕГКОЮ!

РЕКТОРАТ І СЕНАТ УТГІ

ПРОФЕСОР СЕРГІЙ ДАНИЛОВИЧ КОМАРЕЦЬКИЙ

(посмертна згадка)

Сергій Данилович Комарецький народився 25.березня 1881 р. в Ірклій на Полтавщині. По закінченні середньої освіти (Полтавська Духовна Семинарія) вступив на природничий факультет Харківського Університету, який закінчив в 1909 році і в тому ж році почав свою педагогічну чинність.

Покійний був вродженим педагогом. З своєї 40-літньої педагогічної чинності – перших одинадцять років він був професором хемії і природознавства на середній школі (востаннє – на Комерційній Школі в Катеринославі) – а останніх майже 30 років, з часу заснування Української Господарської Академії в Подебрадах, безперервно перебував в складі професорів нашої Школи, переживаючи з нею і часи розквіту і часи тривожні, навіть трагічні.

За короткий час Української Державности Покійний був один час Головою Головної Управи Українського Червоного Хреста, що дійсно відповідало його виїмково м'якій та лагідній вдачі педагога.

В УГА Покійний був спочатку доцентом, а з року 1927 професором і керівником катедри аналітичної хемії. Крім того, був директором Матуральних Курсів при УГА в Подебрадах, а потім в "баварський період" – при УТГІ в Регенсбурзі.

В "баварському періоді" Сергій Данилович був незмінним (тобто – постійно переобраним) Деканом Інженерного Факультету УТГІ.

Доля судила Покійному Сергію Даниловичу бути на чолі УТГІ в час його найбільшого розквіту, як школи позаочного навчання і в тяжкі часи кінця 2-ої світової війни та мандрівки УТГІ до Баварії.

Це було за його директорства, коли сотні тисяч української молоді, головнo з Східних Земель України, були відтранспортовані на працю до Німеччини. Перебравши незадовго перед тим провід УТГІ від також вже покійного тепер проф. Л.П.Фролова, що тоді від'їздив в Україну і що загинув там підчас останнього відступу перед большевицькою навалю з Києва – С.Д.Комарецький очолив УТГІ в році 1943 і перебував директором його до 1945 року. Цей час був періодом інтенсивної праці – тисячі української молоді вписувалося на позаочні студії УТГІ, прагнучи пізнати несфальшовану Москвою правду про Україну, – не дивлячись на строгу загрозу "остам" мати зв'язки з західними братами і з еміграцією. Пильна опіка "Гестапо", що весь час інтенсифікувалася і супроводжувалася частими ревізіями в школі, особиста відповідальність директора за все, що могло би статися протизаконного, вимагали великої відваги, такту й вміння в керуванні школою для вдержання чинності УТГІ. Але "нагінки" йшли і на передодні вже очікуваної цілковитої ліквідації УТГІ – прийшов кінець війни, а з ним і мандрівка до Баварії. Трагічна подорож – бомбардування, пожар вагонів, коли згоріло все скромне майно УТГІ, що його вдалося взяти з собою.

Але вже в червні 1945 р. в Регенсбурзі Дирекції УТГІ, на чолі з сл. п. проф. Комарецьким, вдалося дістати декрет від Американського Губернатора Баварії, що дозволив поновити і поширити, як відомо, чинність УТГІ так в аудиторному, як і в позаочному навчанні.

Науково-дослідча чинність Покійного С.Д.Комарецького є присвячена, головню, аналітичній хемії. Крім того, дуже цінними є його книжки, що були в той же час саодинокими українськими підручниками для студентів. Про це свідчить, між іншим, перевидання його двох підручників - з неорганічної хемії і з аналітичної хемії Державним Видавництвом Радянської України. Розуміється, без згоди і відома автора. Ці підручники були цінні, передусім, своєю чисто українською термінологією, що саме тоді творилася. Пізніше, в 1928 році, українські хеміки на еміграції створили номенклатурну хемічно-термінологічну комісію, яка на своїх засіданнях в Подєбрадах покляла підвалини хемічної термінології. Ця комісія була під головуванням академіка проф. д-ра І.Горбачевського. Членами її були: С.Комарецький, М.Вікул, Л.Фролов, Е.Голіцинський, А.Чернявський, Є.Чикаленко (знавець мови), та автор цих рядків. Зі всіх тих осіб, крім автора цих рядків, усі вже покійники. Отже, наукову продукцію Покійного С.Д. можна розділити на три частини:

А. Експериментальні розвідки:

1. "До оксидації" Sn^{++} в Sn^{+++} - (Berichte, 1926) 1932
2. Визначення Pb за допомогою натріум-карбонату (Berichte,
3. Визначення Ag в сумішкy з Pb - (Berichte, 1932)
4. Одержання йоду з рослин Чорного Моря - ("Chem.Listy", 1933/

Б. Книжки - підручники:

5. Неорганічна хемія (УГА-УТГІ, 1926),
6. Органічна хемія (УТГІ, 1942),
7. Аналітична хемія (УГА-УТГІ, 1925).

В. Публікації бібліографічного характеру:

8. Десятилітня чинність хеміків УГА ("Наукові Записки", 1929)
9. Наукова чинність проф. д-ра І.Горбачевського.

Покійний С.Д. був членом-основником Спільки Професорів УГА і в 1948 році був обраний дійсним членом Наукового Товариства ім.Шевченка та був деякий час секретарем його математично-природничо-медичної секції.

Останні два роки свого життя Покійний С.Д. був тяжко хорий, перебував у лічниці біля Мюнхену. Це цілком підірвало його душевні сили. Особливо тяжко переживав Покійний те, що не міг віддатися своїй улюбленій педагогічній чинності, а в останній час ще й те, що не може мандрувати десь у світ - за своїми старими друзями. Тим більше, що Він відчував, що його хвороба є безнадійна.

З Покійним сл. п. Сергієм Даниловичем відійшов від нас один з нечисленних вже основників УГА, один з "кадрових" УГА-УТГІ-вців! Помер С.Д. дня 1. серпня 1952 року в лічниці в Гаар, біля Мюнхену і похований дня 4. серпня 1952 року на цвинтарі там же.

Спи спокійно в чужій землі, Дорогий Сергію Даниловичу, нехай вона Тобі буде легкою!

Проф. М.Зайцев.

НА ДІСЛАНІ СПІВЧУТТЯ

Ректоратові УТГІ з приводу смерти бл.пам. проф. С.КОМАРЕЦЬКОГО.

Наукове Товариство ім. Шевченка
С а р с е л ь, Франція.

29.серпня 1952 р.

До Високого Ректорату
Українського Технічно-Господарського Інституту,
Мюнхен, Німеччина.

Високоповажані Панове,

Головний Виділ Наукового Товариства ім. Шевченка висловлює цією дорогою свій глибокий жаль з приводу смерти бл. п. проф. Сергія Комарецького, кол. декана Інженерного Факультету Вашої Високої Школи і її довголітнього професора.

В особі Покійного втратив професорський склад УТГІ невіджалуваного товариша праці, а український науковий світ і українське громадянство обдарованого великим організаційним хистом науковця та визначного культурного й громадського діяча.

Ця невіджалувана втрата накладає на нас ще більший обов'язок дбати про науковий доріст, який би заповняв ті болячі прогалини, що задає невблагана смерть українській науці й культурі.

В пошані пам'яті Покійного і з висловами нашого глибокого співчуття, просимо прийняти вияви

високого поважання.

За Головний Виділ НТШ:

(-) Проф. д-р В.Кубійович
Генеральний Секретар.

х х х

Комісія Допомоги
Українському Студентству (КоДУС),
С а р с е л ь, Франція.

29.8.1952 р.

До Ректорату
Української Високої Політехнічної Школи - УТГІ,
Мюнхен, Німеччина.

Високоповажані Панове!

Комісія Допомоги Українському Студентству у Сарселі з невимовним смутком висловлює глибокий жаль з приводу смерти проф. УТГІ С.Комарецького.

Смерть проф. С.Комарецького - це велика втрата для українського громадянства і української науки на чужині.

З глибокою до Вас пошаною

За Комісію Допомоги Українському Студентству

(-) проф. Т.Волошин
секретар,

(-) Проф. д-р О.Кульчицький
уряд. голова.

х х х

Проф. П.ШУЛЕЖКО,
Сідней, Австралія.

14.УІІІ.1952 р.

"... Широ дякую Вам за листа від 5.8.52 р., в якому Ви сповіщаєте про смерть нашого Дорогого Сергія Даниловича Комарецького. Сумна ця вістка... З налитими слізми очима затихли ми і нагадуємо собі, коли ми прашались з С.Д. з надією, що ще зустрінемося; але цього не сталося і це вже ніколи не здійсниться в цьому світі, хіба на тому світі, де життя вічне. Наука безсила побороти смерть і зробити життя людини довгим або вічним. Ця можливість належить Богові, а не людині.

Дуже й дуже шкода нам С.Д., всі ми на полінах стоїмо і молимося за душу С.Д. і просимо Милосердного Бога, щоб Він прийняв Його душу в лоно праведників, а чужа земля, в якій він спочив навіки, була Йому легкою.

Покійник 30 років мріяв, щоб він і всі ми разом ще повернулись на Вільну Україну і віддали останні свої сили для добра свого краю і свого народу. Одночасно, всі ми тут висловлюємо своє співчуття Хвальному Ректоратові УТГІ і всій Родині-УТГІ з приводу смерті проф. УТГІ С.Д.Комарецького.

Спи, наш Дорогий Сергій Даниловичу, спокійно! Нехай Господь Милосердний прийме Твою душу в лоно праведників, а ми, що ще живемо, будемо продовжувати виконувати перервану смерть Твою роботу і здійснювати Твої мрії.

Проф. П.Шулежко з родиною."

х х х

Проф. Б.Лисянський,
Париж, Франція.

17.серпня 1952 р.

З черги містимо відпис цінного листа проф. Б.Лисянського, який коротко перед своєю невблаганною смертю надіслав Ректоратові своє так цире співчуття в приводу смерті бл.п.С.Комарецького-Ре

"До Хвального Ректорату

Українського Технічно-Господарського Інституту.

Довідавшись про смерть незабутнього свого Товариша по довголітній творчій праці на ниві рідного шкільництва, блаж. пам. Професора Сергія Даниловича Комарецького, поспішаю висловити своє глибоке співчуття Проводові нашої Школи і всім Високодостойним Колегам.

Нехай спогад про світлу постать Спочилого, який усе був добрим громадянином і добрим товаришем та теплом свого чулого серця грів своїх колег по-праці і нашу академічну молодь, — об'єднує всіх нас у дальших змаганнях за світлу нашу традицію, за нашу повноцінну і повносьильну Національну Політехніку.

Вічна пам'ять Дорогому і Незабутньому професору Комарецькому!

В глибокій пошані

(-) Проф. Борис Лисянський, в.р."

х х х

доц. Ф. МЕЛЬНИКІВ,
Львів, А в с т р а л і я.

20.серпня 1952 р.

Високоповажаний Пане Ректоре!

Я довідався від п.проф.П.Шулежка, що бл. пам. проф. С.Д.Комарецький відійшов у Царство Вічності.

Я і моя родина, разом зі всіми колегами, членами УТГІ, сумуємо так смертю такої моральної і любимої людини, якою був Покійний, як і за обставин, в яких прожила останні роки ця дійсно людська постать. Його життя взагалі, його положення підчас хвороби, обставини його смерті і відхід у вічність - ще й ще раз заставляють нас подумати про причини і наслідки буття української нації як суспільства зцілому та її одиниць зокрема.

Хай чужа земля буде Покійному прахом, а обставини його життя і смерті хай збільшать нашу рушійну силу до безкомпромісової боротьби за світле майбутнє нашої Нації і нашої Батьківщини - Соборної і Незалежної Української Держави!

Ваш Мельників.

х х х

доц. Т. БУКАТА,
Буенос Айрес, А р г н т и н а.

3.жовтня 1952 року.

П.Т.
Ректоратові й Сенатові УТГІ
в Мюнхені, Німеччина.

З великим болем і смутком прийняв я сумну вістку, про смерть нашого Дорогого сл. п. проф. Сергія Комарецького.

Мої найщиріші вислови співчуття складаю в урну великого смутку на чужині.

Хай пам'ять про нього буде між нами вічна, а чужа земля йому легкою!

Т.Буката.

х х х

Инж. Н. БІЛІНСЬКА,
Соус Орлеанс, США.

22.8.1952 р.

Високошановний Пане Проректоре!

З великим сумом довідалась я, що й проф. Сергій Данилович Комарецький розпрощався з цим світом, що в останні роки був таким недобрим для Небіжчика.

Невимовно болюче робиться, що один за другим лишають нас наші Вчителі й Наставники.

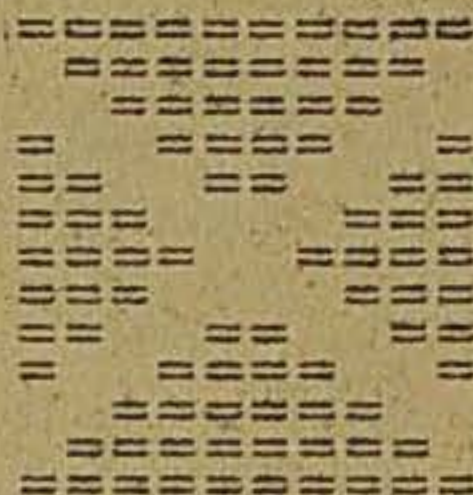
Для мене особисто Покійний Сергій Данилович був співробітником і керівником ще в 20-их роках, та по-батьківськи добрим в часі моїх студій в УГА в Подєбрадах.

Хай же легкою буде чужа земля для Незабутнього Покійника!

Наталія Білінська, ур.Балабай.

З глибоким сумом повідомляємо, що дня 22.серпня 1952 року в м.Бірмінген, США помер на удар серця на 66-му році життя член нашого Професорського Збору, керівник катедри Грунтознавства

сл. пам. проф. д-р ГРИГОРІЙ ГРИГОРОВИЧ М А Х І В
дійсний член ВУАН, НТШ, УВАН, багатьох чужинних наукових установ, б. професор грунтознавства в Харкові, визначний український вчений і культурно-освітній діяч.

В Його особі ми втратили визначного науковця, великого приятеля нашого студентства і патріота-громадянина.

Вічна Йому пам'ять!

РЕКТОРАТ і СЕНАТ УТГІ.

ГРИГОРІЙ МАХІВ

(+ 22. серпня 1952 року)

Народився 23.серпня 1886 р. в Рибинську на Київщині. У Києві закінчив гімназію та університет і там розпочав свою наукову працю в 1912 році. В часі Української Державности, коли почали розвиватися всі галузі української науки, Григорій Махів підніс на високий ступень українське ґрунтознавство. У 1924-му році переїхав він до Харкова, де працював в Сільсько-Господарському Науковому Комітеті при Наркомзмі УРСР, а опісля в Українській Академії Сільсько-Господарчих Наук, де керував відділом ґрунтознавства.

Був це період, коли українські вчені широко працювали над різними проблемами української науки. Та швидко вони розчарувалися, а головню Григорій Махів. Вже в 1927-році розв'язують Науковий Комітет, в 1929-му забороняють йому викладати в усіх Високих Школах, а в 1932-му користуватися його науковими працями.

В часі другої світової війни він опиняється на чужині і тут стає професором і керівником катедри ґрунтознавства у Високій Політехнічній Школі - УТГІ, в Німеччині. Опісля виїжджає до США й оселяється в Бірмінгемі, де й помер 22. серпня 1952 року.

З наукових досягнень проф. Г.Махова слід поставити на першому місці його роботи в галузі вивчення походження ґрунтів, проблеми засолення ґрунтів та його праці в ділянці класифікації й детального обстеження ґрунтів України. Свою роботу в ділянці ґрунтознавства пов'язував проф. Г.Махів з проблемами агротехніки. Тут він дуже багато зробив у вивченні запровадження нових культур згідно з особливостями ґрунтів і природи України. Він працював також над методами обробки ґрунтів (головно солонцюватих і попільнякових), що має велике значення в агротехнічній практиці на Україні. І саме тут треба відмітити, в першу чергу, незвичайно прецизійно опрацьовану мапу ґрунтів України, що в останній своїй редакції включає ґрунти всіх земель України. Ця остання редакція, що над нею працював проф. Г.Махов до останнього часу свого життя, є тепер в розпорядженні УВАН в США.

В автобіографії до Ректорату УТГІ в 1946 р. Покійний проф. Г.Махов пише про свою наукову діяльність так:

"... Маю наукове звання професора ґрунтознавства високої школи (1924р.) та науковий ступінь доктора сільсько-господарських наук (1937). Мій науковий ґґах - агрономічне ґрунтознавство. Працював як професор високих шкіл (університету, с-г інститутів). Заснував на Україні Науково-Дослідчий Інститут Ґрунтознавства, живлення рослин та агротехніки, якого й керівником був...

Мої головні наукові праці:

1. Карта ґрунтів України, видана 1927 р., тиражем 5.000, у фарбах та текст до неї українською, англійською та російською мовами.

2. Монографія "Ґрунти України", 17 друкованих аркушів українською та англійською мовами, з атласом кольорових малюнків ґрунтів, 1930 рік.

3.

Доповідь французькою мовою Світовому Агрономічному Конгресу в Римі 1924 року. Поширений текст цієї доповіді надруковано у "Вістнику Сільсько-Господарської Науки України".

4. Проблема полезахисного заліснення степу, розмір 5 аркушів, надруковано українською мовою в 1929 році.

5. The fundamental moments of the genesis and geography of loes soils of the Ukraina and their relation to cartographical and ^{x/}Доповідь, англійською мовою Світовому Конгресові у Вашингтоні, 1927р., надрукована 4.000 примірників (ЗДПА). Ця ж сама робота надрукована українською мовою в науковому збірнику, що присвячений професору Г.І. Тамфільсу з нагоди його ювілею. Цей твір, виданий англійською мовою (5), як зразково художньо-оформлений, фігурував на поліграфічній виставці в Ляйпцігу в 1928 році.

6. Природне та сільсько-господарське районування України. Українською мовою, 5 аркушів, 1925 рік, з багатьма картами.

7. Четвертинні поклади України. Укр. мовою, 1924 рік. Робота цікава тим, що в ній викладено цінні наслідки й методу глибоко-грунтових досліджень, що є характерне лише для української школи ґрунтознавців-геологів. Ця метода знайшла признання на світових конгресах і зараз вживається в ЗДПА. З картою четв. покладів.

8. Ґрунти степу та Донбасу. Цій темі присвячено 3 монографії: 1) Англійською мовою наукова доповідь Світовому Конгресу Ґрунтознавців 1930 року, 2) Наукова стаття надрукована в міжнародному часописі "Почвоведение" (La Pedologie). Москва, російською мовою, 3) Окреме видання, поширений текст українською мовою (1928р.).

9. Агровиробнича характеристика ґрунтів зони бавовносіяння України. Українською мовою, 1937 році, 5 аркушів.

10. Методика швидкісних ґрунтово-ботанічних досліджень. В цій роботі викладено найновішу, ніде, крім України, не вживану методику швидкісних досліджень^{x/} (машина для взяття монолитів, тощо). Українською мовою, 1939 рік.

Всього маю коло 100 друкованих праць, з яких 72 надруковані українською мовою, а решта англійською, французькою та російською.

Я весь час (1912-1946 рр.) працюю над науковими питаннями - над якими працюють і інші ґрунтознавці та агрономи. Проблеми нашої спільної праці такі:

I. Дослідження ґрунтів, так польове, як і лабораторне, з'окрема опрацювання новішої методики так званих швидкісних досліджень, які за короткий термін охоплюють величезні території. На першому місці в світі, в цьому відношенні, стоїть Україна (в розумінні українських земель від Карпат на заході до Кубані на сході). Українські землі мають нову карту ґрунтів масштабу 1 : 750.000, зроблену мною на підставі новіших досліджень. Жодна країна в світі не має зведеної карти ґрунтів такого масштабу.

II. Вивчення явищ ерозії ґрунтів, що дуже шкодять сільському господарству, спричиняючи великі недобори врожаїв... Для українських земель я склав карту ерозії в масштабі 1 : 750.000 і написав монографію, в якій навів наслідки своєї експериментальної роботи в справі опрацювання певної системи господарчих заходів з метою цілковитого припинення процесів ерозії. Пропонована мною система проти-

^{x/} за допомогою аеро-фото знімання та механізації техніки досліджень
^{x/} agricultur work.

розинних заходів переведена в господарствах і дала блискучі наслідки.

III. Опрацювання способів боротьби з посухою. В цій справі наслідок десятирічної експериментальної роботи я пропонував систему господарчих застосувань, які забезпечують високі врожаї культур навіть в тих районах південного степу, які багато авторів вважали а "напівпустельні" (Херсон-Мелітопіль-Сиваші). Вважаю, що справу боротьби з посухою ставиться в Америці не досить рішуче і український досвід внесе би багато нового в цю справу.

IV. Меліорація солонців і солончаків. Цих ґрунтів около 4,5 мільйонів гектарів на Україні і ще більше в Америці. Мною опрацьована система корінного поліпшення цих ґрунтів, при чому це робиться шляхом раціонального застосування звичайних господарських заходів і поєднання певних агрономічних застосувань. Після введення цієї системи в багатьох господарствах Південної України - солонці зникли і врожай на їхній площі дорівнював врожаюм на чорноземлях...

З наукової спадщини проф. Г.Махова треба на цьому місці відітнути найважливіші його праці, які були поміщені в наукових виданнях УТГІ:

1. "Природне та агрикультурне районування українських земель", ("Наукові Записки УТГІ", т.IV, з 1948 р.),
2. "Наукова генетична класифікація ґрунтів України", ("Науковий Бюлетень УТГІ", ч. 1-2, з січня 1949 р.),
3. "Проблема культури ліса для охорони українського степу", ("Науковий Бюлетень УТГІ", ч. 3-4, з травня 1949 року),
4. "Культура бавовни на Україні", ("Науковий Бюлетень УТГІ", ч. 5-6, з червня 1949 р.),
5. "Культура рижу на Україні", ("Науковий Бюлетень УТГІ", ч. 15-17, з жовтня-листопада 1950 року).

В США надрукував проф. Г.Махов велику статтю разом з картою ґрунтів України в Анналах УВАН ч. 1, з 1951 року, яку високо оцінили американські вчені. Він отримав від "Ресерч Програм" матеріальну підтримку.

Покійний проф. Г.Махов був ініціатором створення Інституту для Вивчення Географічних Проблем України, США, а ще й на передодні своєї смерті написав Він обширного листа до Управи УВАН в США з цілою низкою ділових проєктів.

Він, як ніхто інший, знав сільське господарство України, її природні дані, застосування дійсно високої агротехніки.

Не диво, що Він був дійсним членом НТШ, ВУАН і УВАН та деяких чужинецьких Наукових Академій.

В архіві Ректорату УТГІ зберігається дуже цінна оцінка Покійного Проф. Г.Махова написана видатним німецьким ґрунтознавцем, сьогоднішнім Директором Інституту Ґрунтознавства в Штутгарт-ґогенгайм Професором Д-ром г. к. Л.МЕЕР. В ній є обширно подана характеристика наукової праці Покійного, як українського ґрунтознавця, та значення українських дослідних праць в світовій літературі.

Тут містимо лише деякі місця із згаданої оцінки:

Prof. Dr. L. MEYER
Vorstand des Institutes
für Geologie u. Bodenkunde
Landw. Hochschule Hohenheim.

Stuttgart-Hohenheim, 1.12.48.

Beurteilung des Bodenkundlers Prof. Dr. G.Machow.

Prof. Dr. G. M a c h o w, bis zum Ende des Krieges Leiter des Zentralinstitutes für Ackerbau und Bodenkunde für die gesamte Ukraine, ist ein Bodenkundler und Wissenschaftler von sehr hoher Qualifikation und von internationalem in bodenkundlichen Fachkreisen allgemein anerkanntem Ruf.

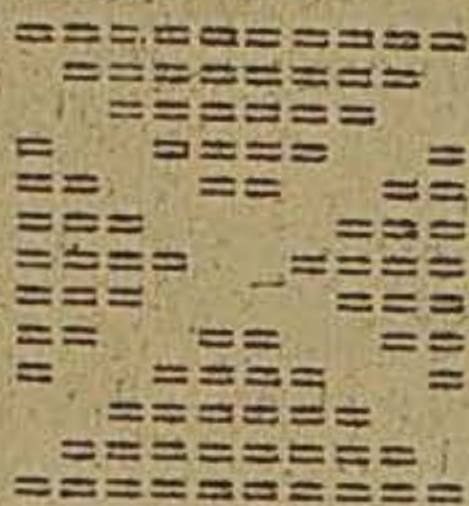
G.Machow ist einer der Mitbegründer der klassischen vor 20 bis 30 Jahren in betonter Masse von russischer Seite entwickelten klimatischen Bodenkunde: Der Erforschung der Böden der Ukraine widmete er den grössten Teil seiner Lebensarbeit. Er ist zweifellos der beste Kenner dieser Böden. Eine grosse Zahl ausgezeichnete Einzelarbeiten und zusammenfassender Darstellungen über die verschiedenen Bodenbildungsbedingungen und über ihre natürlichen Ausdrucksformen, die im Profilaufbau der Böden ihren Niederschlag finden, ein sorgfältiges in sehr vielen Fällen experimentell vertieftes Studium der Eigenschaften der sehr verschiedenartigen semi-humiden, semi-ariden bis ariden Steppenböden, bildeten eine der wesentlichsten und wegen der Grossräumigkeit dieses Arbeitsgebietes G.Machow's eine der grundlegenden Fundierungen für den heute in der ganzen Welt anerkannten Begriff der klimatisch bedingten Bodentypen. Dieser Begriff ist zu einer der tragenden Grundlagen einer neuzeitlichen autonomen Bodenkunde geworden...

Zusammenfassend glaube ich sagen zu müssen, dass es ausserordentlich bedauerlich ist, dass ein bodenkundlicher Wissenschaftler von dem Range, der Erfahrung und der anerkannten Geltung von G.Machow durch die Umstände des Kriegsendes zur Zeit für die bodenkundliche Wissenschaft ausgeschaltet ist. Ich bin ferner davon überzeugt, dass die ganz grosse praktische Erfahrung G.Machow's auf dem Gebiete der angewandten Bodenkunde d. h. in diesem Falle auf die ackerbauliche und pflanzenbauliche Bodennutzung insbesondere in den Bereichen des halbtrockenen und trockenen Klimas von sehr grossem Nutzen sein könnte...

Prof. Dr. L.Meyer.

З глибоким жалем ділимося сумною вісткою, що дня 7-го вересня 1952 року відійшов від нас у вічність член нашого Професорського складу, Керівник Катедри Фізики -

зв.пам. Професор Борис Миколович ЛИСЯНСЬКИЙ,

активний учасник Визвольних Змагань, член-секретар Митрополичої Ради й Директор канцелярії Митрополита УАПЦ, визначний науковець, громадський діяч, журналіст та письменник.

Несподівана смерть, що настала в Парижі (Франція) на 60-му році Його життя, спинила творчу працю, яку Покійник до останнього дня свого життя вкладав для української науки й молоді.

Хай чужа земля буде Йому легкою!

РЕКТОРАТ І СЕНАТ УТГІ.

БОРИС ЛИСЯНСЬКИЙ

(7.вересня 1952)

Ще так недавно, здається вчора, було рушно й радісно в нас: витали ми, УГА/УТГІ-вці, між нами нашого улюбленого Професора й колегу - Бориса Миколовича Лисянського - перед Його виїздом до Франції.

Вже з Парижу надіслав Б.М. свій спогад з часів УГА до "Вістей УТГІ", підтримував зв'язки з нами, цікавився справами УТГІ й живо реагував на події, що відбувалися в ньому й поза ним. Працюючи в Парижі, як Директор Митрополичої Канцелярії УАПЦ, Б.М. знайшов все ж трохи часу для підготовлювання Академії по відміченню в Парижі 30-літнього існування УГА/УТГІ. Та невблаганна смерть спинила

біг Його життя, життя повного посвяти для студіюючої української молоді, науки й Батьківщини.

Б.М. побачив світ 22.9.1892 р. в с. Мезіновка (Україна). У 1910 році покінчив гімназію в м. Новгород Сіверський, а р. 1916 Математичний Відділ Фізико-Математичного Факультету Університету св. Володимира у Києві.

До нашої Школи (УГА) приходить у першій році її існування (1922), як лектор технічної фізики та бігом року виконує доручене йому організування катедри технічної фізики і потрібних кабінетів, при живій співучасті перших студентів цієї Школи, яким він вдихнув свій запал та розмах.

У 1923 році габілітується на доцента і обіймає керування катедрою Технічної Фізики. Одним з перших пише й видає необхідні для студентства підручники:

- 1) солідно опрацьований і багато ілюстрований 5 томовий "Курс лекцій з Фізики", а в дальших роках
- 2) "Елементи термодинаміки" і
- 3) "Основи електротехніки" (два томи).

Одночасно працює науково: містить оригінальні розвідки з царини електротехніки й радіотехніки в "Наукових Записках УГАкадемії", бере участь в наукових з'їздах, де виступає з доповідями на наукові і науково-технічні теми.

Співпрацює у видаванні у Львові Українській Загальній Енциклопедії, в органі Союзу Українських Інженерів на еміграції - "Український Інженер" та в інших.

У 1936 році був обраний на звичайного професора нашої Школи. Після перетворення УГАкадемії на УТГІ, Б.М. продовжує активно працювати як професор та пише й видає:

- 1) Вступ до практикума з фізики,
- 2) Технічна Фізика, т. I. і
- 3) Основи радіотехніки.

Працює, рівночасно, по конструкції освітлюваних систем. Одну з Його конструкцій закуповує у 1939 р. одна фірма та лише війна перешкодила виробництву. Через воєнні події пропав і рукопис більшої праці Проф. Б.Лисянського - "Фізичні підвалини освітлювальної техніки".

Як політичний емігрант, Б.М. цікавився не лише своєю основною працею, а прикладав рук всюди, де від Нього вимагали цього обставини. І так стрічали ми Його: на різних адміністративних становищах нашої Школи, як Голову Управи Видавничого Т-ва при УГА, викладача на Матуральних Курсах при УГА, викладача математики й фіз. в Укр. Реал. Гімназії при Укр. Педагогічному Інституті в Празі, тощо.

Був Б.М. чинним і як журналіст (належав до СУЖ). Його шире й палке серце, повне туги й любови до втраченої Батьківщини, знаходило відряду в поетичній творчості. Вірші Його вийшли окремою збіркою п.н. "Про Патрія" та часто друкувалися на сторінках нашої преси. - Все ж основою Його життя була наукова праця в галузі фізикоматематичних наук, спеціально - фізики. Люта смерть застала Його саме тоді, коли Він підготував вже до друку велику 5 томову працю "Основний курс загальної і технічної фізики".

У серцях всіх тих, які вчилися у Нього і співпрацювали з Ним залиши вся глибокий жаль з Його передчасного відходу у вічність і велика вдяка за Його цінну працю для загального добра.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

Доц. О. ПАРАМОНІВ,
А Н Г Л І Я.

ПРОТИ ВІВІСЕКЦІЇ В НАУЦІ

В "Українській Думці" з 24. січня 1952 р. надрукована стаття п. М.М. "Чи не найважливіша справа?", яка потребує виправлення декількох безпідставних тверджень. Пан М.М. голосливо твердить, що УТГІ крім злого нічого не зробив і тому наполягає припинити не тільки допомогу цьому Інституту, але й позбавити людей права друкувати щось у пресі на користь продовження його діяльності. Така характеристика УТГІ цілком неправдива, а метода затуляння рота у вільному світі взагалі не застосовується.

УТГІ повстав рівно 30 років тому дякуючи доброму ставленню чехів до українських обездолених вояків. Чехи не дивилися на українські м'язи, як дехто, і утворили такі умови життя, які ми не сміємо забути. УТГІ виправдав своє існування. В галузі розвитку науки він зробив не менше ніж окремі інститути на Україні. Його праці можна бачити в наукових закладах чужих держав. Автор цієї статті і довідався про існування УТГІ саме з книжок німецької наукової бібліотеки. Невипадкове й друге: він же (автор) зараз знає в Англії двох тільки інженерів-українців і обидва вони абсолювенти УТГІ. Обидва будуть вдячні УТГІ і чехам до смерті, бо їхнім добрим життям був тільки відтинок часу від закінчення навчання до війни. Працювали вони тоді як інженери.

Дипломи УТГІ обмінювались на німецькі, тобто нема сумніву в їхній повновартості. УТГІ був одинокою установою, яка вишколювала українських фахівців на чужині. Чехи його побудували, допомагали майже 20 років, а українці самі його зліквідують? Чи це не сором?! Та й потреби в цьому ніякої нема. УТГІ не їсть чужий хліб.

Щодо "переключення" студентів на інший фах, то це значить користуватися совєтською методою вишколювання аматора техніки на співака, поета, або "політрука". Людина не залізо й кувати з неї що захочеш не можна. Можна намагатись зробити це лиш там, де людина не має прав. Знаємо, що УТГІ зараз є в дуже поганому матеріальному стані і якщо він не доживе до часу, коли й "на нашій вулиці буде свято", то буде шкода.

Далі п. М.М. пропонує фактично позбавити діяльності за фахом всіх тих, хто працює в галузі технічних і таких наук, які не мають ніби відношення до українознавства та непотрібні зараз на Україні. Як то взагалі можливо визначати науки непотрібні? Тільки учень іноді так робить, а потім чухає потилицю коли вже звичайно пізно. Мова може йти лише за їхню різну питому вагу сьогодні, але не завтра. Майбутнє розвитку нікому не відоме. Те, що здається зараз неможливим, може відразу стати конче потрібним. Дозвольте навести приклад тому, як в таких питаннях можна дуже легко помилитися та як науки стають для нас несподівано пов'язані.

Мабуть кожен чув приказку: "це так потрібне, як торічний сніг". Її вживають коли хочуть підкреслити цілковиту непотрібність чогось. Вживав цю приказку і автор цієї статті, але тільки до певного часу. Сталося опісля так, що він захищає дисертацію, стрижневою темою якої був саме торічний сніг. Справа в тому, що річний

приріст дерев залежить не тільки від дощів, а головним чином від опадів, які впали у твердому виді в минулу зиму, тобто від торічного снігу. Це, так би мовити, перша ланка в ланцюзі, в яким пов'язані декілька наук. Друга ланка, більш несподівана, - це те, що вивчення розміру річних кілець на старих деревах (є дерева по 5-6 тисяч років) дає змогу мати уявлення про клімат певної місцевості так багато років тому, коли ніякої метеорології, як науки, не було. Винайдена нова метода важлива тим, що вона показує клімат давно минулого часу не взагалі, а порівнює окремі роки, чого ніяка наука не спроможна була дати. Отже, якщо зараз вивчається якийсь старовинний документ і в ньому згадується, у зв'язку з якоюсь подією, дуже посушливий або вологий рік, то нам вже зараз легше визначити який саме був це рік за календарем.

Клімат і рослинність регулюють розселення тварин, а всі вони разом, особливо у минулім, впливали на розселення та життя людини. Отже, тут вже є щось не так далеке і від українознавства, але це не все.

Ті самі річні кільця деревини, які видно на спиленому дереві, цей записаний природою на деревах літопис клімату, дозволяє іноді дуже точно визначити, коли була побудована якась старинна споруда, або корабель, що був під водою сотні років. Річні кільця, вжитої для їх побудови деревини, подібні до сторінки, видертої з книжки в невідомій мові. Зараз же ми, вивчивши клімат в кореляції з річним приростом дерев, маємо вже в головних рисах, весь літопис клімату у відомій мові. Зараз є з чим порівняти ту видерту сторінку і довідатися, якого саме року дерево зрубано, тобто коли його було вжито на побудову. Це вже зовсім близько до питання українознавства, а як здається далеко від цього був торічний сніг!

Отже, для українознавства потрібні всі науки, якщо вивчаємо його науково, а не гучним голосом. Погляд п. М.М. помилковий. Він розглядає українознавство яким воно є сьогодні і не хоче дивитися в його прогресивне майбутнє. Він перетинає шлях до його розвитку, хоче товкти воду в ступі. Такими товчцями можуть дійсно бути "нетитуловані" науковці. Можуть бути і взагалі ненауковці...

Ще одне зауваження до цього ж. "Слово о полку Ігоревім" - найвидатніший твір з нашої давньої історії, вивчалось 150 років, але найкраще зрозумів його не реєстрований історик або мовознавець і т.п., а ... зоолог. Зоолог знайшов те, що раніше сотні вчених не могли знайти, бо треба було знати зоологію. А її п. М.М. напевно вже рахує за непотрібну зараз науку для українознавства.

Згадайте ще найкращу книжку про Україну - "Енциклопедію Українознавства". В ній наведені матеріали з таких наук (грунтознавство, ботаніка, клімат і т.п.), які знаходяться у компетенції УТГІ та УВАН. Вони (ці науки принаймні) на думку п. М.М. непотрібні. Він хоче бачити українознавство однобічним та мертвим. Він хоче одночасно штовхнути і УТГІ (а майже й УВАН) у могилу.

Знову таки не випадкове мабуть те, що з видань УТГІ автор цих рядків має зараз тільки один зошит (вид. 1950), але в ньому вже є політичний нарис "Ліс у житті і історії українського народу". Науковці тих напрямків, яким п. М.М. хоче дати життя за рахунок інших, такого нарису не напишуть. Для цього треба мати своєрідну ос-

віту, яку дає УТГГ. Так що ж злого цей УТГГ зробив? Він був не тільки учбовою, але й науковою установою, яка додавала щось і до арсеналу низки наук, відомих під загальною назвою українознавства. Він вишколював інженерів для України і якщо їм не пощастило досі працювати на рідній землі, а десь в Аргентині і часто не за фахом, то це не його провина. "Fecit quod potuerat" - він зробив, що міг.

Пан М.М. вважає далі, що в галузі "українознавчих" наук нічого помітно корисного на еміграції не можна зробити і цим аргументує непотрібність витрати на них коштів і самих сил. Де тут логіка? Може щось навпаки?! Чому технічні і споріднені з ними питання не можна розроблювати на чужині, де в чому навчитись, а дуже пов'язані з територією України? Саме на чужині фахівець з якоїсь галузі українського народного господарства може доповнити свої знання досвідом інших народів і, враховуючи умови України, написати щось корисне. Більш корисне, ніж те, що видається зараз на Україні. Ні, логіка п. М.М. побудована якимось задом наперед!

Ще далі п. М.М. радить науковцям і студентам "непотрібних зараз фахів" включитися в працю відповідних наукових установ тих держав, де вони перебувають. А мова? Для цієї праці не досить вміти щось купити чи кудись поїхати. До того ж науковці вже не молоді люди і чужу мову досконало не вивчать. Є окремі випадки, коли вони вже працюють за фахом, але не для України. Вони роблять на когось і за це дістають гроші. Якщо вони роблять щось для України, то за власні кошти і поза межами їхніх службових обов'язків та томатики, тобто випадково. Але це не все. "Включитися" в працю наукової установи, наприклад в Англії, де вони належать державі, може лише принаймні такий натуралізований громадянин Англії, якого хтось з батьків помер в Англії і був тоді її громадянином. Чи багато з нас таких знайдеться? Нікого! Чому п. М.М. не радить таке "включення" тим науковцям, які, на його думку, потрібні. В Англії є при університетах аж 4 катедри славістики. В Лідсі є навіть вільні місця керівника катедри та декількох науковців, а умови праці надзвичайно добрі ...

Пан М.М. забуває ще одне. Коли хтось став видатним науковцем, то змінити фах в межах наукової діяльності він вже не може. Для цього треба починати життя, а не його закінчувати.

Почавши з "ліквідації" УТГГ, п. М.М. закінчує центральну частину своєї статті вівісекцією УВАН - найвищої наукової установи, яка тільки буває в державі і мета якої є не навчати людей, а рухати науку вперед (не топити воду в ступі).

Ми вже бачили, що всі обвинувачення, які висунув п. М.М. на адресу УТГГ були цілком голословні, безпідставні і якісь тенденційні. Немає тому довіри, коли п. М.М. ще когось лає. Він розглядає всі питання взагалі, не наводить конкретних фактів, не дає переконливих пояснень і навіть користується вже зовсім недоброю методою: посилається на те, що "чув, але не смію сказати від кого". Його більше цікавить хто працює в УВАН, а не що робить УВАН. Він працю УВАН критикує, не дає порівняння питомої ваги окремих відділів УВАН, не показує рівнобіжно, які з них працездатні, а які ні.

Правом кожного, як і п. М.М., є критикувати працю УВАН, але не в такий спосіб як він це робить.

Нарешті ще одно зауваження. Автор цієї статті не працював в УТГІ або в УВАН, ні в якому разі їх не репрезентує, нікого в цих установах особисто не знає і про їх діяльність не міг сказати більше, ніж йому було випадково відомо.

Я, довгий час здержувався з цими моїми заувагами до згаданої статті п. М.М. і не подавав їх до редакції, бо була надія почути когось з абсолютів УТГІ, більш обізнаних з його діяльністю і морально зобов'язаних виступити на захист того диплому, що висить на стіні, здається під вишитим рушником.

Ще не пізно. Вони можуть це зробити, якщо диплом належить їм не тільки формально і якщо крім нього є у них відповідні здібності людини з вищою освітою, як і почуття обов'язку вдячності своїй Альма Матер.

О. Парамонів.

ІНЖ. Ю. ЛІСОВИЙ,
АНГЛІЯ.

ДИСКУСІЙНЕ

"Чи потрібний голосник у струнних інструментах?"

Порядком дискусії хотів би я дещо сказати до статейки п. доц. О. Парамоніва - "Чи потрібний голосник у струнних інструментах?", що була поміщена у "Науковому Бюлетені УТГІ" ч. 27-30.

Зачну від маловажних річей. В українському тексті вראה кілька, доволі невлучно підібраних, чужих слів, як "дека" (чому не покрішка, чи просто дощинка?). Слово "порожня" нагадує "pružnija". Може краще було б заступити його словом "порожнеча", тому, що цей термін у значінні "vacuum" (абсолютного чи релятивного) у нас від давна вживається.

До самої теми. В селі, де я провів своє дитинство, був селянин, що вмів дуже гарно грати на скрипці. Він помер у 1941 році, маючи всього 50 літ. Цікаве, у нього було це, що він був зовсім глухий, але з порушуванням губ вмів відгадати не лише кожне слово, але й музичний тон, чого, мабуть, ніхто більше не потрапить. Коли цей музикант втратив слух - я не знаю, здається що на 15-му році життя. Він не орієнтувався в нотах, але все потрапив заграги вірно кожену нову пісню, якщо хтось перед ним її переспівав. Я, будучи малим хлопцем, питав його, на що зроблені дві дірки у скрипці, тобто голосник, як його зараз називає п. доц. О. Парамонів. Він дав мені відповідь, мабуть жартівливу, яка все ж до певної міри досить логічно обгрунтовує існування цих дір. Він казав, що музикантам доводиться часто грати для людей якусь окрему мелодію, якої собі забажають і за яку люди їм платять. Музикантам, старовинним звичаєм, не вільно брати грошей в руки. Замовляючому пісню вони низько кланяються, підставляючи елегантним рухом інструмент і у дірку кидається їм гроші. Мій знайомий згадував теж скільки грошей йому туди при різних нагодах навкидали, знав теж скільки зібрав батько й дід.

Я закримітив у ряді фільмів, що цей звичай панує серед різних народів і різних епох.

Пан доц. О.Парамонів згадує, що існування діри може бути оправдане тим, (що її треба) щоб усунути надвижки клеїв, а також задержувати рівномірне висихання матеріалу скрипки. Можливо, що наведене внаслідок а третьою причиною.

Що ця дірка не може мати помітного впливу на голос струнних інструментів заважали, певно, і інші люди - і тому її всюдигнорували. Розглядаючи нерегулярні і дуже різномірні форми дір у струнних інструментах, треба сказати, що вони за формою мало надаються до інтенсифікації голосу. Найкраще до того підходила б кругла діра.

Крім двох оправданих причин її існування, що їх подав п. доц. О.Парамонів і третьої, що я її навів за знайомим мені музикантом - є ще одна. Резонатор (скрипка) без дір містила б у собі замкнене повітря, що має відмінний коефіцієнт розпрямності як матеріал скрипки. Далше - струни, наприклад, у скрипці натягнені зі силою, здається, 50 до 70 фунтів - сама скрипка є дуже делікатним інструментом. Коливання (вібрація) струн, передане за посередництвом містка резонаторови і замкненому в ній повіттю, дало б у висліді це, що повітря зробило б собі само "голосник" і то певно в тому місці, яке нікому не бажане.

Пан доц. О.Парамонів запевняє, що ця діра для голосу без значіння - йому можна повірити - все ж вона конечна для інструменту.

Є багато чинників, що від них залежить голос такої, прим., скрипки. Не всі вони є установлені. Приміром ніхто не може сказати, що є таємницею деяких скрипок Страдіварія.

Юрій Лісовий.

(Продовження із стор. 75.)

18. "Soils Maps" - Forest Soils of Japan, December 1952. Forest Experiment Station, Tokyo, Japan,
19. "Proceedings of the Japan Academy", Vol. XXVI, No. 1, 2-5, 1950; Vol. XXVIII, No. 4-10, 1952, Ueno Park, Tokyo, Japan,
20. "The Myth of Russian Invincibility" - The Importance of Psychological Warfare - Scottish League for European Freedom, June 1952, Edinburgh,
21. "Les Transformations Sociales en Pologne" par Zygmunt Zeremba, "Syndicalist Exile", No. 38, 1952,
22. "Kungl. Svenska Vetenskapsakademiens Handlingar", Band 2, No. 6, Band 3, No. 3, 4 (Fjärde Serien) 1952, Stockholm,
23. "Ost-Probleme", 1953,
24. "ABN-Correspondence" - Monthly Bulletin of the Antibolshevik Block of Nations, 1953,
25. "Minerva" - Jahrbuch der Gelehrten Welt, Berlin, 1952.
26. "INFLUENCE OF CONSTITUENTS OF THE HOP CONE AND OF CERTAIN GASES ON THE STABILITY OF &-SOFT RESIN" by T.K.WALKER, D.Sc., Ph.D., F.R.I.C., and M.ZAKOMORNY, Ph. D.. Reprinted from the Journal of the Institute of Brewing, Vol. LVIII., No. 6 (Vol. XLIX. New Series), November-December, 1952.

Н О В О Р І Ч Н А   З У С Т Р І Ч

=====

За традиційним звичаєм відсвяткувала Українська Висока Політехнічна Школа - УТГГ прихід Нового Року 1953-го новорічною зустріччю, що відбулася в дні 1-го січня 1953 р. в год. 17-ій в приміщенні каварні "ГУТ" при вулиці Прільмаер, в Мюнхені (Німеччина).

Приявних гостей, серед яких було чимало абсолювентів Української Господарської Академії ще в часі її існування в Подебрадах привітав Проректор п. проф. д-р д-р Петро Савицький, який в своїй промові подав короткий огляд праці нашої Школи і начеркнув яля на майбутнє, закликаючи всіх до співпраці, бо тільки спільними зусиллями можна виконати ті завдання, що їх поставила собі наша Школа, єдина Українська Політехніка на чужині. Закінчуючи перші слова, проф. Савицький підніс першу чарку вина з бажанням здоров'я Їх Магніфіценції п. Ректорові проф. д-р Борисові Іваницькому, який зараз перебуває у Злучених Державах Північної Америки та всій великій УТГГ-вській Родині, яка сьогодні розкинена по всьому світі.

Цими словами впровадив Проректор проф. Савицький приявних у прегарний святочний настрій новорічної зустрічі.

Бувший абсолювент УГА, доцент УТГГ. інж. Е.Гловінський згадав у своєму тості, що наша Висока Школа ~~глагола~~ ^{збирала} науковців, фахівців, але зокрема людей, які в громадському й політичному житті української спільноти займають визначні пости: доц. інж. С.Довгаль, член Укр. Національної Ради, полк. інж. А.Кмета, лідер СГД в Німеччині, полк. інж. Єціборський, Мирон, колишній визначний член Проводу ОУН та багато інших в Європі й за океаном.

Після цього промовляв слідуєчий з черги абсолювент УГА, доц. інж. І.Шабельський, який в своєму тості підкреслив значення Української Господарської Академії не лише як першої Української Високої Технічно-Господарської Школи, але як громадсько-політичного осередку, що ^втворився попри неї. Це мало значний вплив на виробленість з рядів студентства визначніших індивідуальностей для громадської й політичної чинности.

Тому в Подебрадах "будування" України з допомогою т.зв. зміновіховства зазнало поразки через могутній спротив ядра студентства колишнього воцтва УНР.

Між 560 абсолювентами були й братні нам білоруси, козаки-кубанці та донці. Це свідомі приятелі України. З ними стрічаємось і нині на політичному форумі. Теперішній ексильний Президент Білорусії і деякі чільніші представники вільного козацтва - це абсолювенти УГА.

І в добі УТГГ в Німеччині, зокрема на Фармацевтичному Факультеті, студіювали чужинці, які, віримо, залишилися нашими приятелями.

Абсолювенти УТГГ, які прийшли на зміну абсолювентам УГА, значно побільшують ряди технічно-господарських працівників. Ї не є ніякою проблемою, чи студії українознавства є важніші чим технічні і навпаки. Верхівка національної піраміди - це національно-виховані кадри, які складаються з різнородних професій. Тому подібні спори треба піднести просто на рахунок біди, яку терплять всі без винятку наші установи.

Підкінець промовець підняв тост на честь Їх Магніфіценції п. Ректора проф. д-ра Бориса Іваницького і побажав росту УТГГ.

На-прикінці цієї справжньої дружньої зустрічі Проректор доц. інж. Дем'ян Пеленський у своєму заключному слові згадав минулорічну зустріч, на якій був приятним п. Ректор проф. д-р Борис Іваницький, який у своїй вітальній промові дуже гарно представив значення родинного гурту, що його образ він бачив в нашій УТГІ-вській Родині. Та Родина ця сьогодні знемоглася, бо наш УТГІ - це немов би судно, що коливається на дуже розбурханих хвилях нашого сьогоднішнього життєвого моря, де з усіх-усюд вдаряють грізні буревії, які грозять знищенням. Та ми - говорив промовець - в серцях леліємо незрушиму надію, що ці буревії не знищать і не розторощать нашої УТГІ-вської Родини, а судно, може вже й внадовзі, перепливе щасливо розбурхані хвилі, опиниться на спокійних водах і допливе до нашої єдиної мети, до нашого великого порту - Золотоверхого Києва.

На цьому закінчено новорічну зустріч, що тривала повних чотирьох годин та залишила в серцях усіх приятних почуття зв'язку нашої шкільної Родини.

Доказ цих почувань виявили приятні словами, що їх написали на привітальній карточці, висланій п. Ректорові проф. д-рові Б. Іваницькому.

Н А Д І С Л А Н І   В И Д А Н Н Я

---

1. "Гомін України" - Суспільно-політ. тижневик, Торонто, Канада, 1952,
2. "Овид" - український ілюстрований часопис, Буенос Айрес, Аргент.,
3. "Вісті" - Т-ва Українських Інженерів в Америці, Нью-Йорк, 1952,
4. "Бюлетень" - Т-ва Інженерів і Техніків в Канаді, Торонто, 1952,
5. "Наша Культура" - науково-популярний місячник українової культури, Вінніпег, Канада, 1952/1953 рр.,
6. "УВЕШ" - шість років Української Високої Економічної Школи в Мюнхені, 1945-1951,
7. Звідомлення Комісії Допомоги Українському Студентству (КОДУС) - 1.10.1949 - 30.6.1952 рр.,
8. "Українське Слово" - тижневик, Париж, Франція 1953 рр.,
9. Travaux de l'Institut de biologie générale et de zoologie de l'Université de Montreal, No 1-50,
10. Contributions de l'Institut de zoologie de L'Université de Montreal No 1-32, 1937-1952,
11. "Cuatro anos de ensayos sobre el problema de obtencion de patata de siembra en regadíos de Castilla" for el Prof. Dr. A. von ARCHIMOWITSCH, Ministerio de Agricultura, Cuaderno No 172, Alcala, 54-Madrid, 1952,
12. "The United States and Postwar Europe", The Library of Congress, Washington, December 1948,
13. "The European Press Today", The Library of Congress, Washington,
14. "The United States and Europe 1950", Library of Congress, Washing
15. "Soviet Transportation and Communications", a Bibliography, Library of Congress, Washington, 1952,
16. "Bulletin of the Government Forest Experiment Station", No. 54, Meguro, Tokyo, Japan, 1952,
17. "Forest Soils of Japan", Report 2 December 1952, Government Forest Experiment Station - Meguro, Tokyo, Japan,

В І Д А В Н И Ц Т В А У Т Г І

ЛИСТА ЖЕРТВОДАВЦІВ ч. 5.

На "Видавничий Фонд УТГІ" зложили пп.:

103.	Доц. О.Парамрнів, Англія,	10.80	НМ
104.	Проф. д-р М.Закоморний, Англія,	10.80	"
105.	Інж. І.Шматко, США,	8.20	"
106.	Б.Дзядиша, США,	8.20	"
107.	о. Фалько, США,	12.51	"
108.	Проф. д-р Ю.Габарів, США,	35.76	"
109.	Доц. Г.Гордієнко, США,	8.20	"
110.	Інж. Е.Наливайко, США,	20.85	"
111.	Проф. д-р О.Архімович, США,	4.10	"
112.	Інж. Л.Биковський, США,	8.20	"
113.	Інж. П.Несторенко, США,	8.20	"
114.	Інж. Д.Верба, США,	20.50	"
115.	Доц. А.Романенко, США,	16.40	"
116.	Проф. В.Доманицький, США,	16.40	"
117.	Проф. П.Макаренко, Венецуеля,	16.40	"
118.	Інж. В.Меренюк, США,	4.10	"
119.	Інж. І.Карпій, США,	8.20	"
120.	ВПреоосвященніший Кир Іван, Італія,	450.00	"
121.	Ліквідаційна Комісія Кооперативи "Праця" Н.Ульм	1000.00	"

За посередництвом п.лект. О.Козловського, США, зложили:

122.	Інж. Артешенко Юрій,	20.50	НМ
123.	Інж. Білинська-Балабай Наталія,	20.50	"
124.	Інж. Берегулька Станислав,	4.10	"
125.	Інж. Берегулька Антін,	4.10	"
126.	Мгр. Бараник Лідія,	4.10	"
127.	Інж. Бойко Олександр,	20.50	"
128.	Інж. Черниш Михайло,	4.10	"
129.	Інж. Геча Дем"ян,	4.10	"
130.	Інж. Гасвська Софія,	4.10	"
131.	Інж. Григорчук Іван,	8.20	"
132.	Інж. Гнойович Іван,	4.10	"
133.	Інж. Гурин Дмитро,	20.50	"
134.	Студ. Ільків Михайло,	4.10	"
135.	Інж. Лісовий Дмитро,	4.10	"
136.	Ветер. лік. Лодинський Володимир,	4.10	"
137.	Студ. Шайдицький Микола,	4.10	"
138.	Інж. Гаврилець Василь,	8.20	"
139.	Інж. Омельченко Віктор,	12.30	"
140.	Студ. Савдик Андрій,	8.20	"
141.	Інж. Тарасюк Микола,	20.50	"
142.	Лект. інж. Яків Рудик,	20.50	"
143.	Інж. І.Шматко, США,	8.14	НМ
144.	Б. Дядиша, США,	8.14	"
145.	З. Горечий, Бельгія,	4.10	"
146.	Лект. д-р О.Плітас, США,	8.20	"

(Продовження буде)

На-прикінці цієї справжньо дружньої зустрічі Проректор доц. інж. Дем'ян Пеленський у своєму заключному слові згадав минулорічну зустріч, на якій був присутнім п. Ректор проф. д-р Борис Іваницький, який у своїй вітальній промові дуже гарно представив значення родинного гурту, що його образ він бачив в нашій УТГІ-вській Родині. Та Родина ця сьогодні знемоглася, бо наш УТГІ - це немов би судно, що коливається на дуже розбурханих хвилях нашого сьогоднішнього життєвого моря, де з усіх-усюд вдаряють грізні буревії, які грозять знищенням. Та ми - говорив промовець - в серцях леліємо незрушиму надію, що ці буревії не знищать і не розторощать нашої УТГІ-вської Родини, а судно, може вже й введовзі, перепливе щасливо розбурхані хвилі, опиниться на спокійних водах і допливе до нашої єдиної мети, до нешого великого порту - Золотоверхого Києва.

На цьому закінчено новорічну зустріч, що тривала повних чотирьох годин та залишила в серцях усіх присутніх почуття зв'язку нашої шкільної Родини.

Доказ цих почувань виявили присутні словами, що їх написали на привітальній карточці, висланій п. Ректорові проф. д-рові Б. Іваницькому.

Н А Д І С Л А Н І   В И Д А Н Н Я

---

1. "Гомін України" - Суспільно-політ. тижневик, Торонто, Канада, 1952,
2. "Овид" - український ілюстрований часопис, Буенос Айрес, Аргент.,
3. "Вісті" - Т-ва Українських Інженерів в Америці, Нью-Йорк, 1952,
4. "Бюлетень" - Т-ва Інженерів і Техніків в Канаді, Торонто, 1952,
5. "Наша Культура" - науково-популярний місячник української культури, Вінніпег, Канада, 1952/1953 рр.,
6. "УВЕС" - шість років Української Високої Економічної Школи в Мюнхені, 1945-1951,
7. Звідомлення Комісії Допомоги Українському Студентству (КОДУС) - 1.10.1949 - 30.6.1952 р.,
8. "Українське Слово" - тижневик, Париж, Франція 1953 р.,
9. Travaux de l'Institut de biologie générale et de zoologie de l'Université de Montreal, No 1-50,
10. Contributions de l'Institut de zoologie de L'Université de Montreal No 1-32, 1937-1952,
11. "Cuatro anos de ensayos sobre el problema de obtencion de patata de siembra en regadíos de Castilla" for el Prof. Dr. A. von ARCHIMOWITSCH, Ministerio de Agricultura, Cuaderno No 172, Alcala, 54-Madrid, 1952,
12. "The United States and Postwar Europe", The Library of Congress, Washington, December 1948,
13. "The European Press Today", The Library of Congress, Washington,
14. "The United States and Europe 1950", Library of Congress, Washing
15. "Soviet Transportation and Communications", a Bibliography, Library of Congress, Washington, 1952,
16. "Bulletin of the Government Forest Experiment Station", No. 54, Meguro, Tokyo, Japan, 1952,
17. "Forest Soils of Japan", Report 2 December 1952, Government Forest Experiment Station - Meguro, Tokyo, Japan,

В І Д В И Д А В Н И Ц Т В А У Т Г І

ЛИСТА ЖЕРТВОДАВЦІВ ч. 5.

На "Видавничий Фонд УТГІ" зложили пп.:

103.	Доц. О.Парамрнів, Англія,	10.80	НМ
104.	Проф. д-р М.Закоморний, Англія,	10.80	"
105.	Інж. І.Шматко, США,	8.20	"
106.	Б.Дзядиша, США,	8.20	"
107.	о. Фалько, США,	12.51	"
108.	Проф. д-р Ю.Габарів, США,	35.76	"
109.	Доц. Г.Гордієнко, США,	8.20	"
110.	Інж. Е.Наливайко, США,	20.85	"
111.	Проф. д-р О.Архімович, США,	4.10	"
112.	Інж. Л.Биковський, США,	8.20	"
113.	Інж. П.Несторенко, США,	8.20	"
114.	Інж. Д.Верба, США,	20.50	"
115.	Доц. А.Романенко, США,	16.40	"
116.	Проф. В.Доманицький, США,	16.40	"
117.	Проф. П.Макаренко, Венецуеля,	16.40	"
118.	Інж. В.Меренюк, США,	4.10	"
119.	Інж. І.Карпій, США,	8.20	"
120.	ВПреоосвященніший Кир Іван, Італія,	450.00	"
121.	Ліквідаційна Комісія Кооперативи "Праця" Н.Ульм	1000.00	"

За посередництвом п.лект. О.Козловського, США, зложили:

122.	Інж. Артюшенко Юрій,	20.50	НМ
123.	Інж. Білинська-Балабай Наталія,	20.50	"
124.	Інж. Берегулька Станислав,	4.10	"
125.	Інж. Берегулька Антін,	4.10	"
126.	Мгр. Бараник Лідія,	4.10	"
127.	Інж. Бойко Олександр,	20.50	"
128.	Інж. Черниш Михайло,	4.10	"
129.	Інж. Геча Дем"ян,	4.10	"
130.	Інж. Гасвська Софія,	4.10	"
131.	Інж. Григорчук Іван,	8.20	"
132.	Інж. Гнойович Іван,	4.10	"
133.	Інж. Гурин Дмитро,	20.50	"
134.	Студ. Ільків Михайло,	4.10	"
135.	Інж. Лісовий Дмитро,	4.10	"
136.	Ветер. лік. Лодинський Володимир,	4.10	"
137.	Студ. Шайдицький Микола,	4.10	"
138.	Інж. Гаврилець Василь,	8.20	"
139.	Інж. Омельченко Віктор,	12.30	"
140.	Студ. Савдик Андрій,	8.20	"
141.	Інж. Тарасюк Микола,	20.50	"
142.	Лект. інж. Яків Рудик,	20.50	"
143.	Інж. І.Шматко, США	8.14	НМ
144.	Б. Дядиша, США	8.14	"
145.	З. Горечий, Бельгія	4.10	"
146.	Лект. д-р О.Плітас, США	8.20	"

(Продовження буде)

ЛАНЦЮГОВА СИСТЕМА ПОЖЕРТВ НА "ВИДАВНИЧИЙ ФОНД УТГІ"

=====

Нижче містимо третій з черги список Вп. Панів Абсолютентів та Студентів УТГІ, які, на виклик своїх шкільних товаришів, включилися у "Ланцюгову Систему Пожертв на Видавничий Фонд УТГІ" і цим доказали своє зрозуміння важких завдань, що їх поставила перед собою їхня Альма Матер.

9. Пан Інж. КАРПІЙ Іван, США, пожертвував \$ 5 і кличе Вп. Панів:
- а) Інж. СУМИКА Юліяна, Канада,
  - б) Інж. БЕРЕГУЛЬКУ Станислава, США,
  - в) Інж. КОМАРИНСЬКОГО Ярослава, США,
10. Пан МАЗУРОК Осип, Канада, пожертвував \$ 5 і кличе Вп. Панів:
- а) Інж. ПРИШЛЯКА Ярослава, США,
  - б) Інж. МЕРЕНЮКА Василя, Канада,
11. Пан Інж. ДЕНИСЮК Микола, США, пожертвував \$ 5 і кличе Вп. Панів:
- а) Інж. МЕРЕНЮКА Василя, Канада,
  - б) Інж. РУЩИЦЬКОГО Тараса, США,
  - в) Інж. ПАНЧАКА Івана, США,
12. Пан Інж. БІЛИЙ Дмитро, Німеччина, пожертвував 10 НМ і кличе Впп.:
- а) Інж. СУМИКА Юліяна, Канада,
  - б) Інж. ТУТКУ Володимира, США,
  - в) Інж. ГАВДЯ Василя, США,
  - г) Інж. ЗАЛУЦЬКОГО Івана, США,
13. Пан Інж. РУЩИЦЬКИЙ Тарас, США, пожертвував \$ 5 і кличе Вп. Панів:
- а) Інж. СІРОГО Михайла, США,
  - б) Інж. КАРАМАНА Михайла, США,
  - в) Інж. КІЗИМУ Богдана, США,
  - г) Інж. ПЛАХТІЯ Миколу, США,
  - г) ОРЕШКЕВИЧА Тадея, США,
14. Пан Інж. СІРИЙ Михайло, США, пожертвував \$ 5 і кличе Вп. Панів:
- а) Інж. ГЕХА Дем'яна, США,
  - б) Інж. ДЖУЛИНСЬКОГО Володимира, США,
15. Пан Інж. КОМАРИНСЬКИЙ Ярослав, США, пожертвував \$ 5 і кличе Впп.:
- а) Інж. ПОКОТИЛА Осипа, США,
  - б) Інж. ГАВДЯ Василя, США,
  - в) Інж. СУМИКА Юліяна, Канада,
  - г) Інж. ДЖУЛИНСЬКОГО Любомира, США,
16. Пан Інж. ПЕТРИШИН Михайло, США, пожертвував \$ 5 і кличе Вп. Панів:
- а) Інж. ВЕРХНЯКА Володимира, США,
  - б) Інж. БАРИЦЬКОГО Миколу, США,
17. Пан ДМИТРІВ Володимир, Канада, пожертвував \$ 5 і кличе Вп.П.:
- а) ЧОБИША МИХАЙЛА, Канада,
  - б) БУТРИНА Петра, США,
  - в) ЛЮБКА Володимира, Канада,
18. Пані Інж. ДЕЙЧАКІВСЬКА Ірена, Канада, пожертвувала \$ 5 і кличе Впп.
- а) Інж. ПИЛАВСЬКОГО Лева, Канада,
  - б) Інж. ГОРОХОВИЧ Антоніну, Канада,
  - в) Інж. ЧУМАКА Олега, Канада,
  - г) Інж. ПРОКОПІВ Надію, США,

19. Пан Інж. ДЖУЛИНСЬКИЙ Володимир, США, пожертвував \$ 5 і кличе Впп.
а) Інж. ГАВДЬО Василя, США,
20. Пан Інж. БАРИЦЬКИЙ Микола, США, пожертвував \$ 5 і кличе Вп. Панів:
а) Інж. ІВАШКІВА Євгена, США,
б) Інж. ПРИШЛЯК Ярослава, США,
21. Пан Інж. ГЕХА Дем'ян, США, пожертвував \$ 5 і кличе Вп. Панів:
а) ОРЕШКЕВИЧА Тадея, США,
б) Інж. БАЛТАРОВИЧА Р.М., США,
22. Пан Інж. ПАНЧАК Іван, США, пожертвував \$ 5 і кличе Вп. Панів:
а) Інж. ТУСТАНОВСЬКОГО Володимира, США,
б) ЛІСОВСЬКОГО Володимира, США,
в) Інж. СЕРЕДИНСЬКОГО Олександра, США,
г) Інж. СТОРОЖУКА Богдана, США,
г) Інж. ПАЛЬЧУКА Теодора, США,
23. Пан Інж. ГАВДЬО Володимир, США, пожертвував \$ 5 і кличе Вп. Панів:
а) Інж. ПАЛІЙ-НЕІЛА Богдана, США,
б) Інж. КОВАЛЯ Мирослава, США,
в) Д-ра ТКАЧУКА Богдана, США,
г) Інж. СОРОКУ Володимира, США,
г) ОЛІШКЕВИЧА Юрія, США, -

- включитися в "Ланцюг Пожертв на Видавничий Фонд УТГІ" та зложити в тій же самій висоті місцевої валюти свої пожертви.

Нотуючи черговий ряд викликів, дозволяємо собі висловити надію, що звена Ланцюга не будуть перервані, а викликані Вп. П., до дня появи слідуєчого числа "Вістей УТГІ", включаться в нього та десятикратно повторюють звена його.

НА ПАМ'ЯТНИК

сл. пам. проф. Сергія Даниловича КОМАРЕЦЬКОГО зложили Впп.:

1. Інж. Н.Білінська, США	20.50	НМ
2. Інж. С.Берегулька, США	8.20	"
3. Лект. д-р О.Плітас, США	8.20	"
4. Доц. д-р В.Білінський, США	12.30	"
5. Лект. О.Козловський, США	4.10	"
6. Студ. Заковоротний, США	4.10	"
7. Проф. П.Шулежко, Австралія	40.50	"

За посередництвом п. інж. П.НЕСТОРЕНКА зложили:

8. Гурин Дмитро, США	8.20	НМ
9. Інж. Петрова Т., США	4.10	"
10. Николенко Дмитро, США	2.05	"
11. Гавриляк Василь, США	8.20	"
12. Інж. Білінська Н., США	8.20	"
13. Інж. Берегулька Антін, США	8.20	"
14. Інж. Берегулька С., США	20.50	"
15. Інж. Несторенко Панас, США	8.20	"

В С І М Ж Е Р Т В О Д А В Ц Я М С К Л А Д А Є М О -

- ЩИРУ ПОДЯКУ. Привіт!

ДО ВСІХ У Т Г І - вців!

Просимо про живу співпрацю Всіх ВШ. Колег Педагогічного Персоналу, Абсольвентів та Студентів у "Науковому Бюлетені УТГІ", надсилаючи свої оригінальні праці, рецензії та критики на фахові журнали з країни Вашого поселення.

Дуже побажані є короткі вістки про свої особисті переживання та життєві і фахові досяги, придатні до надрукування у "Вістях УТГІ".

- - -

Просимо Шановних Колег Абсольвентів та Студентів заохочувати тих наших колег, які ще не одержують наших видань, до подання своїх адрес.

Держіть з нами тісний зв'язок і при зміні своєї адреси повідомляйте нас. Наша адреса:

UKRAINISCHES
TECHNISCH-WIRTSCHAFTLICHES INSTITUT
ZW. POSTAMT MÜNCHEN 21,
RAMERSDORF - POSTFACH,
DEUTSCHLAND, E U R O P A.

=====

=====

=====

=====

=====

=====

=====

ДРУКУЄТЬСЯ НА ПРАВАХ РУКОПISY 350 ПРИМІРНИКІВ.

